

TÜRKİYE'NİN İLK VE TEK ULUSLARARASI MİZAH DERGİSİ

since: 2012

2026

Nisan
April

no: 90

international humor magazine

fenamizah

Not
catalogue
it's just
magazine!

© Aziz Yavuzdoğan

ELENA OSPINA - Colombia

E L E N A O S P I N A

Published with the contribution of the worldwide artists

FREE!

fenamizah extra / özel albümleri

FENAMİZAH E-MAGAZINE SPECIAL ALBUMS

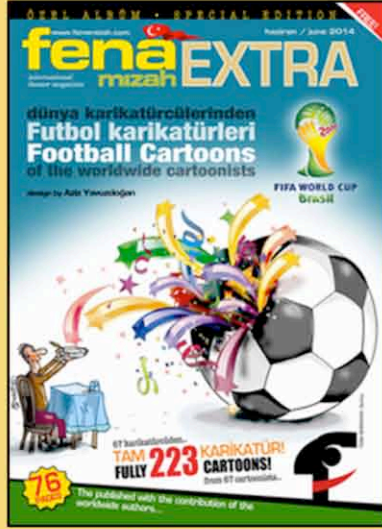
December/2013

March/2014

June/2014

March/2017

March/2025

COMING SOON!

uluslararası mizah dergisi
fenamizah
international humor magazine
EXTRA
SPECIAL ALBUM

You can download it for free as a PDF from our website
www.fenamizahdergi.com/category/extra

ÜCRETSİZ
e-dergi
e-magazine

fenamizah

www.fenamizahdergi.com

No: 90
Nisan/April 2026

imtiyaz sahibi / yayın ve
görsel yönetmeni:
editor in chief:

Aziz Yavuzdoğan

kapak karikatürü / cover cartoon:
Elena Ospina

arka kapak / back cover cartoon:
J.Alberto Rodriguez Avila

© FENAMİZAH /
e-dergi / e-magazine

Dergide yer alan tüm yazı ve çizimlerin her hakkı saklıdır. Yayıncının izni alınarak ya da kaynak gösterilerek kısmen alıntı yapılabilir. Dergide yer alan bütün yazı ve resimlerin yasal sorumluluğu eser sahiplerine aittir...

(The published with the
contribution of the worldwide
authors.)

iletişim/contact:
fenamizah2024@gmail.com

Her türlü yazı ve çizimlerinizi
elektronik posta adresimize
gönderebilirsiniz...

ACABA
ÇALIŞMALARIMI
GÖNDERSEM YAYIN-
LARLAR MI?

Editör' den...

aziz yavuzdoğan

merhaba..

Sevgili okurlar,

Nisan ayı, tarihin kendisini fazla ciddiye almamaya karar verdiği nadir zamanlardan biridir. Ayın başında 1 Nisan vardır; insanlık küçük yalanlar söyler, ardından ayın geri kalanında çok daha büyüklerini resmî belgelerle teyit eder. Takvim bunu bir ironi olarak değil, neredeyse köklü bir gelenek gibi sunar...

İyi bir 1 Nisan şakası aslında güldürmez; sonradan utandırır. Çünkü insan, kandırıldığını değil, kandırılmaya ne kadar hazır olduğunu fark eder. Belki de bu yüzden 1 Nisan, mizahın değil, insan aklının komikliğidir...

Bu ay sayfalarımızda, Nisan'ın bu "şaka gibi" doğasını irdeleyen bir makaleye de yer verdik. Okumanızı öneririz.

Nisan ayı deyince; biz de "şaka gibi" bir eşikle karşınızdayız: Bu ay 90. sayımızla huzurlarınızdayız...

Geçtiğimiz ay dergimizin 14. yılını kutladık. Takvimler 2027'yi gösterdiğinde ise aynı dönemde hem 15. yılımızı hem de 100. sayımızı kutlamaya hazırlanıyor olacağız.

Zaman hızlı geçiyor; mizah ise, neyse ki, direnmiyor.

Her zamanki gibi en iyi dileklerimizle..

Ve uluslararası mizah dergisi olarak sloganımızı bir kez daha hatırlatalım:

"Mizahın pasaporta ihtiyacı yoktur!"

Saygılarımızla.

Dear Readers,

April is one of those rare times when history seems to decide not to take itself too seriously.

At the very beginning of the month comes April Fool's Day: humanity tells small lies, and then spends the rest of the month confirming much bigger ones with official documents.

The calendar presents this not as irony, but almost as tradition.

A good April Fool's joke doesn't really make you laugh; it makes you feel embarrassed afterward. Because one realizes not that they were deceived, but how ready they were to be deceived. Perhaps that is why April 1st is not so much about humor as it is about the comedy of the human mind.

In this issue, you will also find an article in our pages that reflects on this "joke-like" nature of April.

We invite you to read it.

And speaking of April—almost "like a joke"—we are here with our 90th issue. Last month, we celebrated the 14th anniversary of our magazine. In 2027, during the same period, we will be celebrating both our 15th anniversary and our 100th issue. Time moves fast; fortunately, humor endures. As always, with our very best wishes...

And as an international humor magazine, let us once again remind you of our slogan: "Humor needs, no passport!"

With kind regards.

<https://fenamizahdergi.com>

Partners

DIOGEN

• Pro Culture Magazine
www.diogenpro.com

• İtalyan mizah dergisi
www.buduar.it

CARICATURE di GIO
CARICATURES by GIO

• Mariagrazia Quaranta (Gio)
www.caricatureregio.altervista.it

• Humor Sapiens
www.humorsapiens.com

• Panza Verde (Arjantin'den)
Rubén Bitz

• Tabriz Cartoons
www.tabrizcartoons.com

• Amorimcartoons
www.amorimcartoons.com

• Pepper mizah dergisi
www.perets.org.ua

Posta Kutusu

LETTERS & COMMENTS...

Gerald Peigneux

• Sevgili karikatürist dostlarım,
Ben Fransız karikatürist meslektaşlarınızdan
biriyim.
FENAMİZAH derginiz için size bazı
çalışmalarımı gönderiyorum.
İlginiz için teşekkür eder, derginiz için başarılar
diliyorum. *Saygularıyla*,

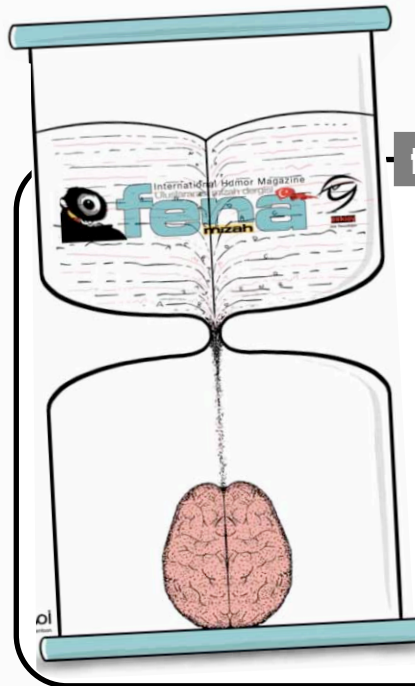
Dear cartoonist friends,
I am one of your fellow cartoonists from France.
I am sending you some of my works for your
magazine FENAMİZAH.
Thank you for your interest, and I wish your mag-
azine every success. *Sincerely*,

~ Gerald Peigneux,
France

Marek Mosor (Widget)

• Sevgili Fenamizah Ekibi,
Umarım bu e-posta size iyi ulaşmıştır. Sizinle
tekrar iletişime geçmek ve son çalışmalarımın
bazılarını paylaşmak için yazıyorum. 2017'de
karikatürlerimin derginizde yayınlanmasından
büyük memnuniyet duymuştum ve bir süre ara
verdikten sonra, yakın zamanda tekrar yeni
hicivli çizimler yapmaya başladım.
Yenilerinizin büyük bir hayranım ve
Fenamizah'a bir kez daha katkıda bulunmaktan
mutluluk duyarım.
Lütfen değerlendirmeniz için son çizimlerimi
ekte bulabilirsiniz.
Zaman ayrdığınız için teşekkür ederim,
sizden haber bekliyorum. *Saygularıyla*,

Dear Fenamizah Team,
I hope this email finds you well.
I am writing to get back in touch and share some
of my recent work with you. I had the pleasure of
having my cartoons published in your magazine
back in 2017, and after a break, I have recently

started creating new satirical illustrations again.
I am a big fan of your publication and would love
to contribute to Fenamizah once more.
Please find my latest drawings attached for your
consideration.

Thank you for your time, and I look forward to
hearing from you. *Best regards*,
~ Marek Mosor (alias "Widget"),
Poland

Hule Hanusic

• Sevgili Aziz,
Fenamizah'ın 100. sayısına doğru yolculuğuna
devam etmesinden memnuniyet duyuyorum.
Sağlıklı bir şekilde, umarız 2027 yılının başında
bu önemli sayıyı ve bugüne kadarki tüm
başarılarımızı kutlayacağız. Size yedekte tut-
manız için yeni bir karikatür seti gönderiyor-
um, çünkü Bosna'da sık sık şöyle derler:
"Aşırıya kaçmaktan baş ağrımaz!" *Saygularıyla!*

Dear Aziz,
I am pleased that Fenamizah continues its journey
toward its 100th issue. Hopefully, in good health,
we will celebrate this important milestone and all
our achievements to date at the beginning of
2027. I am sending you a new set of cartoons to
keep in reserve, because in Bosnia they often say,
"You don't get a headache from going too far!"
Kind regards.

~ Hule Hanusic,
Austria

Steffen Jahnsowski

• Sevgili Aziz,
Çalışmalarımı dergide gördüğümde her zaman
çok mutlu oluyorum. Çok teşekkür ederim,
bu beni daha da motive ediyor.
Berlin'den dostun Steffen,

Dear Aziz,
I am always very happy when I see my work pub-
lished in the magazine. Thank you very much; this
motivates me even more. Your friend from Berlin,
~ Steffen Jahnsowski,
Germany

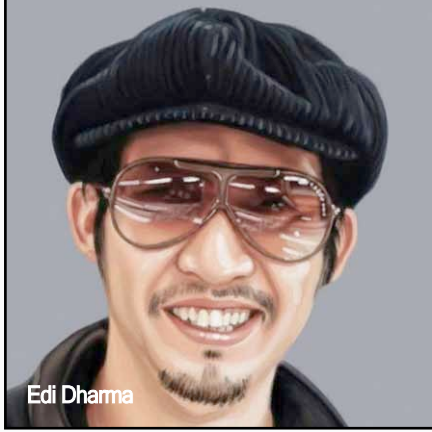
thanks to Ameen Alhabarah!

Suudi meslektaşımız
Ameen Alhabarah,
fenamizah'ın
14. yıldönümü için
bir çalışmasını bize
gönderdi.
Kendisine bu
hoşsürprizi için
teşekkür
ediyoruz.

Our Saudi
colleague Ameen
Alhabarah has sent a
work for the
14th anniversary of
fenamizah e-magazine.
We thank him for this
lovely surprise!

Ameen Alhabarah

Edi Dharma

Edi Dharma

• Çok mutluyum, uzak bir ülkeden olmama rağmen bana karikatür köşesi alanı verdiğiniz için. Fenamizah, karikatürleriyle dünyayı değiştirmeye devam eden dünya çapında bir karikatür medyasıdır... **Bravo!**

I am very happy, because you gave me a cartoon column space, even though I am from a far away country, Fenamizah is a world cartoon media that continues to change the world through cartoons... Bravo!

~ Edi Dharma,
Indonesia

thanks to Edi Dharma!

Participants in this issue

• alphabetical order

Ahmed Khabali, Morocco
Alexander Dubovsky, Ukraine
Alexey Talimonov, England
Alfredo Martirena, Cuba
Ali Divandari, Iran
Ali Qahtan Mohammed, Iraq
Alvydas Jonaitis, Lithuania
Ameen Alhabarah, Saudi Arabia
Anatoliy Lerner, Germany
Anatoly Radin, Russia
Arsen Gevorgyan, Armenia
Arturo Molero, Spain
Arturo Rosas, Mexico
Ayşegül Aksakal, Türkiye
Aziz Yavuzdoğan, Türkiye
Bartis Silviu, Romania
Bernard Bouton, France
Bingling, China
Burak Akçagün, Türkiye
Buse Özger, Türkiye
Buse Rençber, Türkiye
BV Panduranga Rao, India
Claudio Alecrim, Brasil
Carlos Amorim, Brasil
Cesar Andres Lea Ramirez, Uruguay
Claudio Mellana, Italy
Constantin Pavel, Romania
Damir Novak, Croatia
Dariusz Dabrowski, Poland
Dina Abdelgawad Shosha, Egypt
Dragan Vugdalic, Montenegro
Drazen Jergovic, Croatia
Edi Dharma, Indonesia
Eduardo Caldari Jr, Brasil
Efat Emjadipoor, Iran
Ekrem Borazan, Türkiye
Elena Ospina, Colombia
Emil Srnisa, Croatia
Eray Yavuzdoğan, Türkiye
Ergun Akleman, USA
Esmael Janblaghi, Iran
Fadi Abou Hassan, Norway
Fan Lintao, China
Farhad Rahim Gharamaleki, Iran
Fernando Pica, Colombia
Francisco Punal Suarez, Spain
Gan Xun You, China
Gerald Peigneux, France
Gustavo Gal, Spain
Gülsüm Konuk, Türkiye
Günce Yavuzdoğan, Türkiye
Hao Wen Lu, China
Hasan Çağan Yavuzdoğan, Türkiye
Hasan Efe, Türkiye
Hossein Eskandary, Germany
Hule Hanusic, Austria
Ibrahim Tapa, Türkiye
Igor Smimov, Russia
Ivailo Tsvetkov, Bulgaria
Ivan Grahovec, Croatia
Ivan Turuchko, Ukraine
Jamal Sahif, Morocco
Jatin Gohil, India
Javier Cubero Torres, Cuba
Jia Meng, China
Jia Rui Jun, China
Jorge J. Salazar Zepeda, Mexico
Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba

Jose Angel Tellez Villalon, Cuba
Jovan Jovceski, Macedonia
Juan Cubero Torres, Cuba
Juan Gabriel Benavides (Gabo), Spain
Konstantin Chakhirov, Russia
Konstantin Kazanchev, Ukraine
Lin Xu, China
Liu Zhiyong, China
Luis Enrique Perez Hechavarria, Peru
Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan
Marcel Cizmar, Slovakia
Marco De Angelis, Italy
Marcos Mendes, Brasil
Marek Mosor- Poland
Mariagrazia Quaranto (Gio), Italy
Mark Winter, New Zealand
Mehmet Ali Yavuzdoğan, Türkiye
Mehmet Zeber, Türkiye
Mehmet Saim Bilge, Türkiye
Michal Graczyk, Poland
Milan R. Simic, Serbia
Mileta Miodarovic, Serbia
Mirek Tapir Vosty, Czech Republic
Mohammad Mahmoudi, Iran
Mustafa Yıldız, Türkiye
Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan
Nahid Maghsoudi, Iran
Nasif Ahmed, Bangladesh
Necati Güngör, Türkiye
Neda Khodaverdi, Iran
Nilya Sadat Mirrezaie, Iran
Ninus Nestorovic, Serbia
Nurcan Yazar, Türkiye
Oleg Gutsol, Ukraine
Osman Yavuz Inal, Türkiye
Qasim Ahmed Qapalan, Iraq
Pedro José Astrain Quintans, Cuba
Ramazan Özçelik, Türkiye
Raşit Yakali, Türkiye
Roman Peshkov, Russia
Ronaldo Cunha Dias, Brasil
Sabahudin Hadzialic, Bosnia & Herzegovina
Seda Hatip, Türkiye
Serkan Sürek, Cyprus
Shen Hong Li, China
Silvano Mello, Brasil
Stane Jagodic, Slovenia
Steffen Jähnsowski, Germany
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia
Tadeusz Krotos, Poland
Tao Yong, China
Tonguç Yaşar, Türkiye
TVG Mennon, India
Vasil Tolevski, Macedonia
Venugopal Galisetty, India
Vladimiras Beresniovas, Lithuania
Vladimir Rudov, Ukraine
Vlado Vladislav Vlahovic, Montenegro
Yalda Hasheminezhad, Iran
Yang Lijie, China
Yurdagün Göker, Türkiye
Yuri Shamne, Russia
Zeljko Markovic, Serbia
Zdenko Puhin, Croatia
Zhang Xiaodong, China
Zhao Yunsheng Hi, China
Zhengh Nanchu, China

fenamizah koleksiyonu...

dijital platformlarda çevrimiçi yayınlanan dergimizi dilerseniz dijital baskı yaptırıp arşivinizde basılı dergi olarak arşivleyebilirsiniz.

fenamizah collection...

You may have our magazine, which is published online on digital platforms, printed if you wish, and archive it as a physical copy.

Ciddiyetle yapılmış saçmalıklar: Dünyanın en garip 1 Nisan şakaları!

insanlık tarihi, büyük ölçüde yanlışla üzerine kuruludur. **1 Nisan** ise bu yanlışmanın takvimde resmî bir günü olması bakımından ayrıcalıklıdır. O gün, insanlar normalde inanmayacakları şeylere inanır; normalde ciddiye aldıkları kurumlar ise gayet rahat bir şekilde yalan söyler. Üstelik kimse suçlu değildir.

Spagetti Ağaçları ve Medeniyetin Çöküşü. (1957) 1957 yılında BBC, Panorama adlı ciddi haber programında İsviçre'deki spagetti hasadını anlattı. Ağaçlardan sarkan makarnalar, dikkatle toplanıyor, dallar budanıyor, ürünler sepetlere yerleştiriliyordu. İzleyici buna inandı. Çünkü BBC yalan söylemezdi.

Ertesi gün binlerce kişi, “*Eyde spagetti nasıl yetiştirilir?*” diye sordu. İngiliz halkı, makarnanın aslında endüstriyel bir ürün

olduğunu o gün öğrenmedi; ama en azından şüphelenmeye başladı.

Pi Sayısının İnançla Terbiyesi. (1998) ABD’de yayılan bir habere göre **Alabama Eyalet Meclisi**, matematiksel karmaşayı azaltmak amacıyla π sayısını 3,14159 yerine 3,0 olarak kabul etmişti. Gereğe basitti: Yuvarlakta, anlaşılırdı ve fazla bilim kokmuyordu. Bilim insanları öfkeleni, halk panîge kapıldı, matematik bir günlüğüne anayasal krize girdi. Şaka ortaya çıktığında kimse rahatlamadı; çünkü herkes bunun gerçekten mümkün olabileceğini fark etmişti.

Uzaylılar Geldi, Biz Yayındaydık. (1967) İsviçre radyosu, **Alp Dağları’na** UFO’ların indiğini duyurdu. Yayın sakindi, ton ciddiydi, müzik fonda tehditkardı. İnsanlar dağlara koştu. Polis

telefonlara boğuldu. Uzaylılar gelmemiştir ama insanlığın topluca kandırılmaya ne kadar hazır olduğu bir kez daha teyit edilmişti.

Google ve Gerçekleşmeyen Gelecekler... Dijital çağın en istikrarlı **1 Nisan şakacısı Google** oldu. E-postalara koku ekleyen servisler, sınırsız depolama vaatleri, **Haritalar’da Pokémon** avı... İşin ironik yanı şu: Google o kadar sık şaka yaptı ki, bir noktadan sonra kimse gerçek duyurulara inanmaz oldu. Bu da belki şirketin yaptığı en başarılı şakaydı.

Çorapla renkli televizyon. (1962) İsveç devlet televizyonu, siyah-beyaz televizyonu olan izleyicilere ekranın üzerine naylon çorap geçirirlerse renkli yayın alabileceklerini söyledi. Halk denedi. Çünkü devlet televizyonu yalan

söylemezdi. Ve çünkü umut, teknik bilgidен her zaman daha hızlı çalışır.

Kentsel Delilik: Metroda Kaykay Şeritleri. (2014) New York’ta metrolara kaykay yolları ekleneceği haberi yayıldı. Kimileri sevindi, kimileri öfkeleni, kimileri “*zaten her şey saçma*” diyerek kabullendi. Şaka ortaya çıktığında asıl soru şuydu: “*Bu neden bize mantıksız gelmedi?*” Gülmek mi, Utanmak mı? İyi bir **1 Nisan şakası** güldürmez; sonradan utandırır. Çünkü insan, kandırıldığını değil, kandırılmaya hazır olduğunu fark eder. Belki de bu yüzden **1 Nisan**, mizahın değil, insan aklının komikliğidir. **Ve belki de en komik olan şey şudur:** Her yıl aynı tarihte, aynı hatayı yapacağımızı bilmemize rağmen, yine de inanırız... ■

Seriously made nonsense:

The World’s Strangest April Fools’ Pranks!

Human history is, to a large extent, built on error. April 1st is unique in that it gives this error an official place on the calendar. On that day, people believe things they normally wouldn’t; institutions normally taken seriously feel perfectly comfortable lying. And no one is held responsible.

Spaghetti Trees and the Collapse of Civilization (1957)

In 1957, BBC, on its serious current affairs program Panorama, reported on the spaghetti harvest in Switzerland. Noodles hung from trees, were carefully picked, branches were pruned, and the crop was placed into baskets.

Viewers believed it. Because the BBC did not lie. The next day, thousands of people asked how they could grow spaghetti at home. The British public did not suddenly learn that pasta is an industrial product—but at least they began to suspect it.

Disciplining Pi by Faith (1998)

According to a report circulating in the United States, the Alabama State Legislature had decided to reduce mathematical complexity by redefining π as 3.0 instead of 3.14159.

The justification was simple: it was round, under-

standable, and didn’t smell too much like science. Scientists were outraged, the public panicked, and mathematics entered a one-day constitutional crisis. When the hoax was revealed, no one really relaxed—because everyone realized it could have been true.

The Aliens Landed, We Were Broadcasting (1967)

Swiss radio announced that UFOs had landed in the Alps. The broadcast was calm, the tone serious, the background music ominous. People rushed toward the mountains. Police phone lines were flooded.

The aliens had not arrived—but humanity’s collective readiness to be deceived was once again confirmed.

Google and Futures That Never Happened

In the digital age, the most consistent April Fools’ prankster has been Google.

Email services with added scents, promises of unlimited storage, Pokémon hunts in Maps... The irony is this: Google played so many pranks that at some point no one believed its real announcements anymore. That may have been the company’s most successful joke of all.

Color Television with a Stocking (1962)

Swedish state television told viewers with black-and-white TVs that if they stretched a nylon stocking over the screen, they would receive color broadcasts. The public tried it. Because state television did not lie. And because hope always works faster than technical knowledge.

Urban Madness: Skateboard Lanes in the Subway (2014)

In New York, a rumor spread that skateboard lanes would be added to subway stations. Some people were delighted, some furious, others accepted it with a shrug: “*Everything is absurd anyway*.” When the prank was revealed, the real question was this: “*Why didn’t this sound unreasonable to us?*” Laugh or Feel Ashamed?

A good April Fools’ prank does not make you laugh; it makes you feel embarrassed afterward.

Because you don’t realize that you were deceived—you realize that you were ready to be deceived. Perhaps that is why April 1st is not a holiday of humor, but of the human mind.

And perhaps that is why April 1st is not the comedy of humor, but the humor of the human mind! ■

kimde ne var? çıkarın alkışlarınızı hadi, kim öper sizi! ~ a.y.

YONTMA BAŞ DEVRİ

aziz yavuzdoğan

Dış mihraklardan...

Kral ve eşek...

• ABD başkanlarından Lincoln'ün anlattığı bir fıkra:

Bir kral, ülkesini yöneten vezirden havanın çok iyi olacağını öğrenince atına binip ava çıkar.

Yolda bir eşeğin sırtında hızla kasabaya doğru yol alan yaşlı bir köylüyle karşılaşır.

"Nedir bu telaşın ihtiyar?" diye sorunca, köylü "Yağmur geliyor, hemen kaç!" der.

Kral inanmaz, yoluna devam eder. Fakat bir süre sonra gerçekten hava kararır, şiddetli bir yağmur başlar ve kral perişan olur.

Sarayına dönünce nazır azleden kral köylüyü buldurup huzuruna getirir:

"Yağmur yağacağını nereden biliyordun?"
"Ben bilmiyordum haşmettim, eşeğim biliyordu. Eşeğim, yağmurdan önce kulaklarını salıverir."

Kral, köylüye ödül verip gönderir, eşeği de ülkesine nazır yapar.

Fakat bu, Kralın büyük hatası olur. Çünkü, o günden sonra her eşek, devletten iş isteyip durur!

• Doping hafıza

• Trabzon, Of Belediye Başkanlığı'nın düzenlediği din adamlarıyla yapılan toplantıda, İl Müftülüğü görevlisi Ayşe Yılmaz'ın konuşmasına, "Sen kimsin de bize vaaz veriyorsun" diye müdahale eden AKP'li Of Belediye Başkan Vekili Halil Alireisoğlu, "Bu kadın nereden çıktı? Erkekler kadınlardan vaiz mi almış? Bizim kadınlardan alacağımız eğitime ihtiyacımız yok" diye bağırmişti. (6.4.2016)

• "Hayata yakından bakarsanız trajedi, uzaktan bakarsanız tam bir komedidir!"

~ Charlie Chaplin

Şair Eşreften...

• Şair Eşref, Abdülhamit'in istibdat döneminde gitmek zorunda kaldığı Fransa'dan döndükten sonra Kırkağaç kaymakamlığını yaparken, oradaki fakirliği göstermek için zar zor da olsa bir subayı alıp getirmiş. Subay ilçenin bahçesinde ki tuvalete girmiş ve bir süre sonra hisimla çıkarak "Sen kim oluyorsun da benim resmimi tuvalete koyuyorsun?" diye şair Eşref'e öfkeyle bağırış. Şair Eşref, "Efendim ben kabızım da, ancak sizin resminizi görüp korkudan yapabiliyorum büyük abdestimi." diye yanıtlamış...

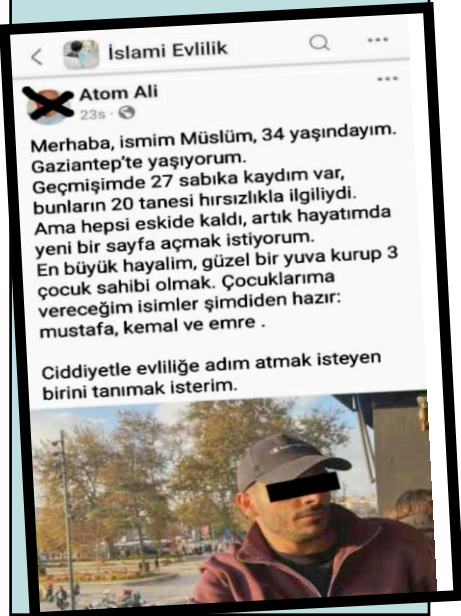
“Özgür toplumlarda yönetilenler, yöneticilerin dangalak olduğunu söyler dururlar. Yönetenler ise yönetilenlerin dangalak olduğunu hiçbir zaman söylemezler. Ama içlerinden öyle inanırlar ki buna, kendilerinin dangalak sanılmasını hiç umursamazlar.

Özgür olmayan toplumlarda ise, kimse yöneticilere dangalak diyemez. Bunun böyle olduğunu kendileri bilir sadece...

~ Çetin Altan

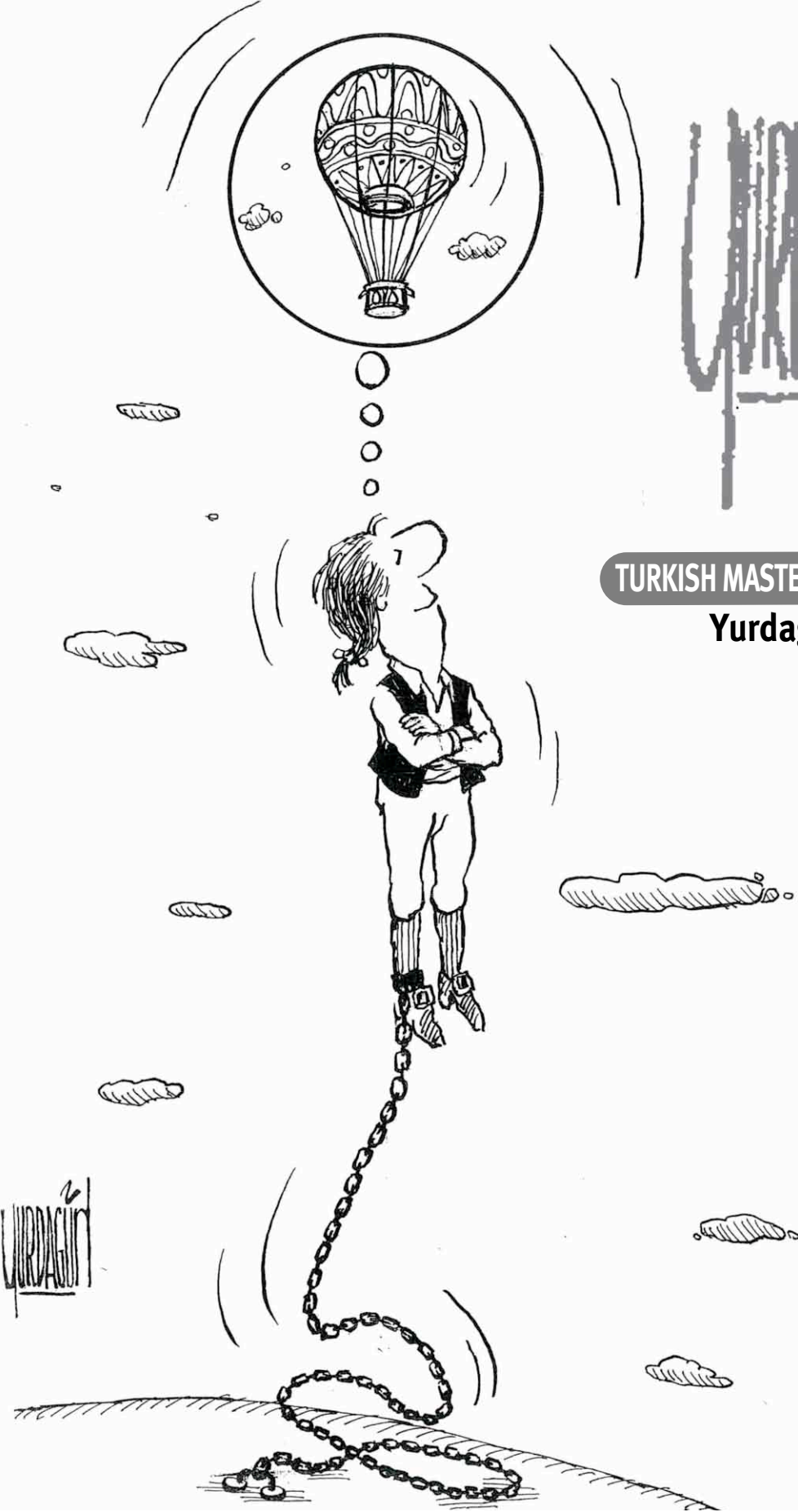
SOSYAL MEDYADAN

Karacaoğlan der ki;

Karacaoğlan erişik bahara yaza
Ne vereyim vekilime tazedan taze
Elimi verdiğim kişi kolumla geze
Değmeyin sineme ağalar, beyler!

~ a.y

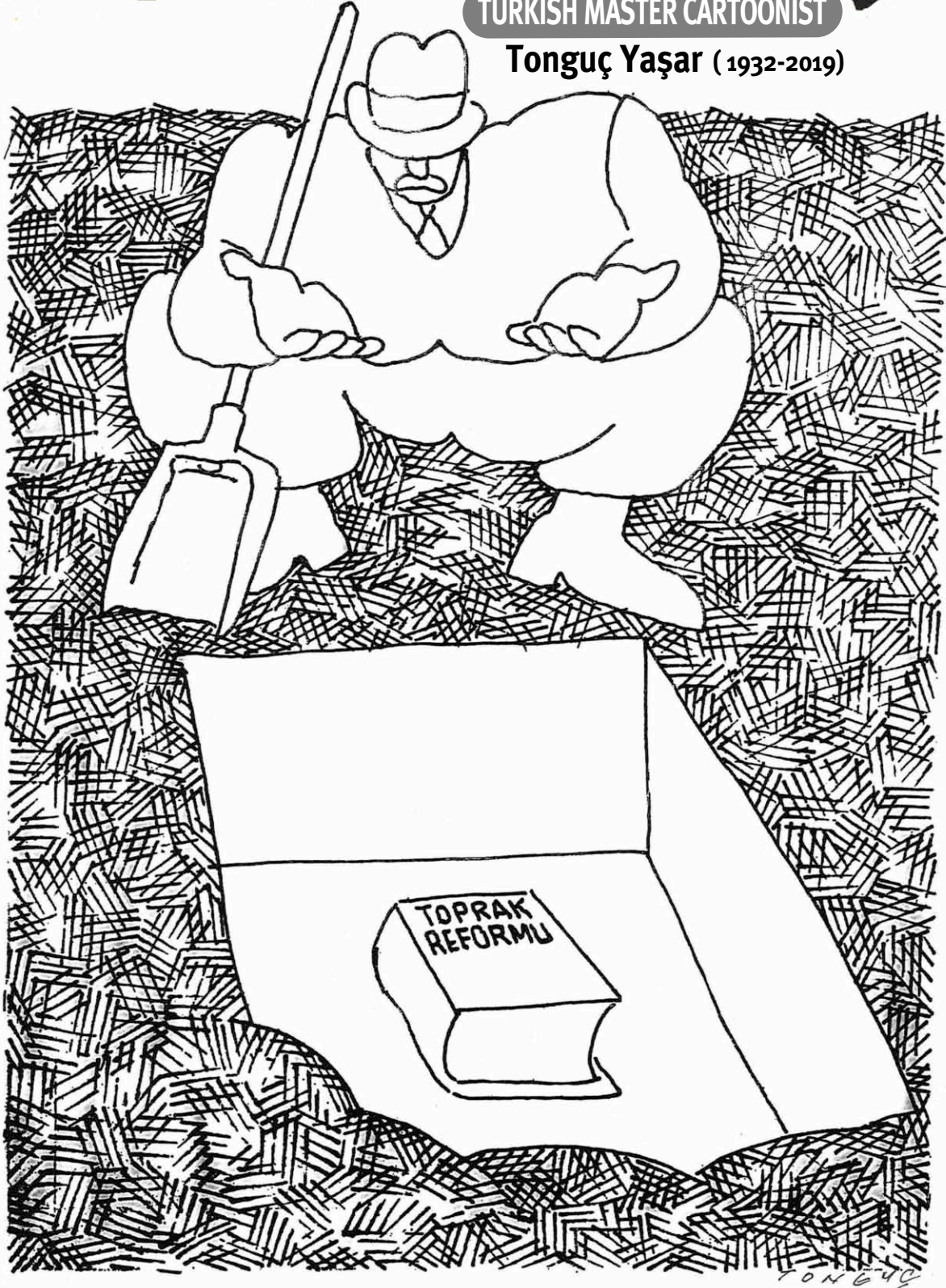
TURKISH MASTER CARTOONIST

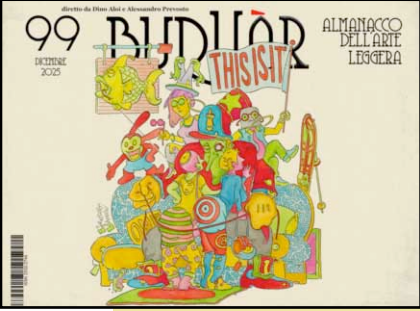
Yurdağın Göker
(1935-2022)

TONGUÇ

TURKISH MASTER CARTOONIST

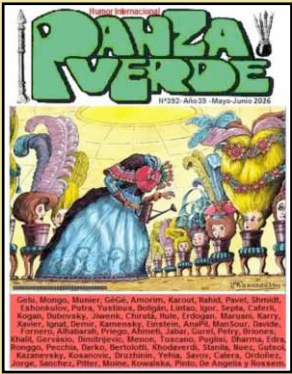
Tonguç Yaşar (1932-2019)

Buduar'ın 99.yeni sayısı çıktı.

İtalya'da, Alessandro Prevosto, Dino Alois ve Marco De Angelis yönetiminde yayımlanan mizah dergisi "Buduar"ın yeni sayısı okurlarıyla buluştu.

Panza Verde'nin yeni sayısı...

Arjantin'de iki ayda bir yayınlanan mizah dergisi "Panza Verde"nin yeni sayısı yayımlandı.

"Pepper"ın yeni sayısı...

Ukraynalı karikatürcü Valery Chmyriov yönetiminde dijital platformda yayımlanan mizah dergisinin 2026/5. sayısı çıktı.

Çek Cumhuriyeti'nden bir mizah dergisi: Tapir.

Genel yayın yönetmenliğini Mirek Tapir Vostry'nin yaptığı Tapir dergisinin, Çek mizahında önemli bir işlevi var.

Vostry, dergi hakkında şunları söylüyor: "2015 yılında kurulan Tapir dergisinin misyonu, daha önce yerel yazarlar için yayın olanaklarından yoksun olan Çek karikatür mizahı sahnesini canlandırmaktır. Dergi ayrıca sekiz yıl boyunca Frantiskovy Lázně kaplıca kasabasında uluslararası bir karikatür mizah festivali düzenledi."

Yıllardır mizahın günlük hayatın absürtlüğüne karşı en iyi savunma olduğunu kanıtlamış bir dergi. Okuyucuları sadece güldürmekle kalmayıp, çoğu zaman durup düşünmeye sevk eden çeşitli karikatürler, politik hicivler ve günlük gözlemler sunuyor. Tapir keskin ama asla kötü niyetli değil; ister dünya olaylarını, ister iç politikayı, ister insan zaafalarını bedel alsın, her zaman misyonuna sadık kalıyor: kıkıkaha ve bakış açısı yaymaktadır."

Tapir'in yayın kurulunda, Sidonius Jiro, Daniel Reznicek, Roman Čejka gibi isimler yer alıyor. Tapir hiciv dergisi ve fenamizah işbirliği yapmaktadır.

A Satire Magazine from the Czech Republic.

Tapir magazine, with Editor-in-Chief Mirek Tapir Vostry, plays an important role in Czech humor. Vostry says about the magazine: "Founded in 2015, the mission of Tapir magazine was to revitalize the Czech cartoon humor scene, which had previously lacked publishing opportunities for local authors. For eight years, the magazine also organized an international cartoon humor festival in the spa town of Frantiskovy Lázně. For years, it has proven that humor is the best defense against the absurdities of everyday life. Tapir offers its readers a variety of cartoons, political satires, and everyday observations that not only make them laugh but often prompt reflection. Tapir is sharp, but never malicious; whether targeting world events, domestic politics, or human foibles, it always stays true to its mission: spreading laughter and perspective." The editorial board of Tapir includes Sidonius Jiro, Daniel Reznicek, and Roman Čejka. Tapir satire magazine collaborates with fenamizah.

Köylerde doğa ve karikatür buluşması.

"5 İlçe 50 Okul 5000 Öğrenci - Doğa Çantam" projesi kapsamında Foça'daki köy okullarında düzenlenen doğa eğitimi ve karikatür atölyeleri başarıyla tamamlandı. Öğrenciler eğitimlerin yanı sıra fotoğraf ve karikatür sergileriyle de buluşma imkanı buluyor.

Foça Belediyesi, Kaymakamlık, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ve İzmir Kuş Cennetini Koruma Birliği ortaklığında yürütülen projede, Biyolog Hülya Kurtay eşliğinde doğa ve çevre bilinci aşılanırken, Karikatürist Mustafa Yıldız ile öğrenciler eğlenceli çizim teknikleri ve mizah çalışmaları yaptı. Etkinlikler yıl sonuna kadar Foça, Çiğli, Karşıyaka ve Menemen ilçelerindeki dezavantajlı okullarda devam edecek.

Meeting of Nature and Cartoon in Villages from Izmir, Turkey

Within the scope of the project "5 Districts - 50 Schools - 5000 Students: My Nature Bag", nature education and cartoon workshops held in village schools in Foça have been successfully completed. In addition to the training sessions, students also have the opportunity to engage with photography and cartoon exhibitions.

Carried out in partnership with Foça Municipality, the District Governorship, the District Directorate of National Education, and the

Izmir Bird Paradise Conservation Union, the project instills awareness of nature and the environment under the guidance of Biologist Hülya Kurtay.

Meanwhile, Cartoonist Mustafa Yıldız worked with students on fun drawing techniques and humor studies. The activities will continue until the end of the year in disadvantaged schools across the districts of Foça, Çiğli, Karşıyaka, and Menemen.

Dünya karikatürünün ustaları aynı çatı altında:

Dünya Karikatür Enstitüsü kuruldu.

Polonyalı sanatçı **Szczepan Sadurski** başkanlığında **Dünya Karikatür Enstitüsü** (*World Cartoon Institute - WCI*) kuruldu. 12 Mart 2026 tarihinde duyurulan uluslararası girişim, yalnızca birkaç saat içinde yaklaşık 20 ülkeden karikatür ve hiciv sanatının önde gelen isimlerini bir araya getirdi. Projede karikatür dünyasının tanınmış ustaları arasında **Daryl Cagle** (ABD), **Amorim** (Brezilya), **Omar Zavallos** (Peru), **Luc Descheemaeker** (Belçika), **Vladimir Kazanevsky** (Ukrayna), **Abbas Naaseri** (İran), **Walery Alexandrov**

(Bulgaristan), **Raed Khalil** (Suriye) ve **Aziz Yavuzdoğan** (Türkiye) gibi isimler yer alıyor. Kuruluşla ilgili açıklama yapan **Szczepan Sadurski**, projenin ayrıntıları ve amaçlarının başlangıçta kamuoyuyla paylaşılmamış olmasına rağmen sanatçıların büyük bir güvenle davete yanıt verdiğini belirtti. Sadurski, bu hızlı katılımın, uzun yıllar boyunca karikatür dünyasında kurduğu güven ve saygınlığın bir göstergesi olduğunu ifade etti. Sadurski, "*Dünya Karikatür Enstitüsü bir organizasyondan çok daha fazlası; karikatür sanatında mükemmelliğin bir*

simgesidir" diyerek, çizgi mizahına gönül vermiş profesyonellerin ve sanatseverlerin bir araya gelmesinin bu sanat formuna duyulan tutkuyu ve sevgiyi gösterdiğini vurguladı. Yeni girişimin, karikatür sanatçıları ile okurlarını daha da yakınlaştırması ve mizahın birleştirici gücü sayesinde dünyada daha fazla olumlu düşünce ve gülümseme yaratması hedefleniyor. Sadurski'ye göre, "*Dünyada ne kadar çok gülümseyen ve olumlu düşünen insan olursa, gelecekte o kadar az nefret ve çatışma olacaktır.*"

Sadurski diyor ki:

"Dünya Karikatür Enstitüsü, profesyonel bir kuruluştan daha fazlasıdır; on yıllarca süren karşılıklı saygı ve ortak tarih üzerine kurulu küresel bir Eski Dostlar Ağıdır. Topluluğumuz, hiciv sanatının eski muhafızlarını temsil eder; 30-40 yılı aşkın süredir uluslararası sahnenin ön saflarında yer alan ustalardan oluşur. Bu, ikonik yayınların sayfalarında, küresel festivallerde ve kıtaları kapsayan sayısız ortak anı aracılığıyla şekillenen bir dostluktur. Bizler, ancak zanaata ömür boyu adanmışlıkla kazanılabilen bir güven bağıyla birbirimize bağlıyız. Bizim çevremizde, profesyonel dürüstüğün ve karikatür sanatına duyulan derin sevginin her şeyden önce geldiği **Ustaların Etik Kurallarını** takip ediyoruz. Bunlar, on yıllardır hiciv dünyasının zirvesini tanımlayan ve gerçek mükemmelliğin zamansız olduğunu kanıtlayan büyük isimlerdir. Bir Topluluk olarak bir aradayız, rekabet halinde değiliz; kolektif gücümüzün birliğimizde ve karşılıklı hayranlığımızda yattığını anlıyoruz. Çevremizdeki dünya değişirken, kaliteye ve *'suyun rubunu'* olan bağlılığımız sarsılmaz kalıyor. Sadece çizim yapmıyoruz; gelecek nesillerin örnek alabileceği bir mirası ileriyeye taşıyoruz. Bu, dünyanın en seçkin yaratıcıları tarafından garanti edilen nihai profesyonellik damgasıdır."

Sadurski says:

"The World Caricature Institute is more than a professional organization; it is a global Old Boys' Network built on decades of mutual respect and shared history. Our community represents the Old Guard of satirical art—masters who have remained at the forefront of the international scene for over 30 or 40 years. This is a fellowship forged in the pages of iconic publications, at global festivals, and through countless shared memories that span across continents. We are bound by a bagaż zaufania—a wealth of trust that can only be earned through a lifetime of dedication to the craft. In our circle, we follow the Ethics of the Masters, where professional integrity and a profound love for the art of caricature come before all else. These are the great names who have defined the firmament of satire for decades, proving that true excellence is timeless. We stand together as a Community, Not Competition, understanding that our collective strength lies in our unity and mutual admiration. While the world around us changes, our commitment to quality and the 'spirit of the water' remains unyielding. We don't just draw; we carry forward a legacy that the next generations can look up to. This is the ultimate seal of professionalism, guaranteed by the world's most distinguished creators."

Masters of World Cartooning Under One Roof: World Cartoon Institute Established.

Institute (WCI), founded under the leadership of Polish cartoonist **Szczepan Sadurski**, has swiftly brought together leading cartoon masters from approximately 20 countries. This new initiative aims to support global cartooning endeavors and strengthen international solidarity within the world of graphic humor.

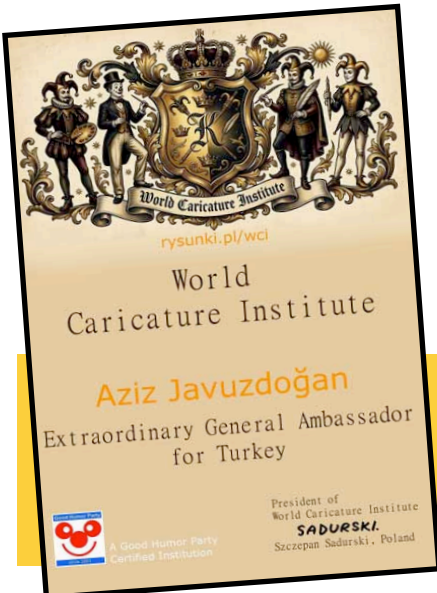
Established by Polish artist **Szczepan Sadurski**, the World Cartoon Institute (WCI) was officially announced on March 12, 2026. Within just a few hours, the international initiative united prominent figures in cartooning and satire from nearly 20 nations. The project features world-renowned masters such as **Daryl Cagle** (USA), **Amorim** (Brazil), **Omar Zavallos** (Peru), **Luc Descheemaeker** (Belgium), **Vladimir Kazanevsky** (Ukraine), **Abbas Naaseri** (Iran), **Walery Alexandrov**

(Bulgaria), **Raed Khalil** (Syria), and **Aziz Yavuzdoğan** (Turkey). In his statement regarding the foundation, **Szczepan Sadurski** noted that despite the details and objectives of the project not being initially shared with the public, artists responded to the invitation with great confidence. **Sadurski** expressed that this rapid participation is a testament to the trust and prestige he has built within the cartooning world over many years.

The **World Cartoon According** to Sadurski, the **World Cartoon Institute** does not aim to compete with the Federation of Cartoonists Organisations or institutions that organize international cartoon competitions. Instead, it is designed as an elite, open, and informal network of professionals that will provide authority and support to global cartooning initiatives. "*The World Cartoon Institute is more than just an organization; it is a symbol of excellence in the art of cartooning;*" Sadurski stated. He emphasized that the gathering of professionals and art lovers dedicated to graphic humor demonstrates the passion and love for this art form. The new initiative aims to bring cartoonists and their readers closer together and create more positive thinking and smiles worldwide through the unifying power of humor. According to Sadurski, "*The more smiling and positive-thinking people there are in the world, the less hatred and conflict there will be in the future.*"

Our magazine's editor-in-chief, **Aziz Yavuzdoğan**, was the only person invited from Turkey.

Dergimizin genel yayın yönetmeni **Aziz Yavuzdoğan**, Türkiye'den davet edilen tek isim oldu.

Başkent Üniversitesi'nde dijital karikatür buluşması

Dijital karikatür dünyasının tanınmış isimlerinden **Angie Jordan**, geçtiğimiz ay **Başkent University**'de sanat ve mizah dolu bir buluşmaya imza attı. Üniversitenin sanat mekânı **Galerie Sanat**'ta gerçekleşen canlı karikatür atölyesi ve sergi, kampüsü kısa sürede yaratıcı bir çekim merkezine dönüştürdü.

Jordan'ın üretim sürecini birebir izleme fırsatı sunan uygulamalı atölye, özellikle genç sanatçılar ve dijital illüstrasyona ilgi duyan öğrenciler için ilham verici bir deneyim oldu. Sanatçının akıcı çizgileri ve dinamik anlatımı, dijital karikatürün çağdaş olanaklarını gözler önüne serdi. Atölyenin ardından açılan sergide, **Angie Jordan**'ın enerjik çalışmalarının yanı sıra etkinlik süresince öğrenciler tarafından üretilen çizimler de yer aldı. Bu yan yana duruş, usta ile genç yetenekler arasında kurulan yaratıcı diyalogu görünür kıldı.

Serginin açılışına, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı **Hakan Turgut** ile Karikatürcüler Derneği Başkanı **Metin Peker** başta olmak üzere çok sayıda sanatsever katıldı.

Digital Cartoon Gathering by Angie Jordan at Başkent University.

One of the well-known figures in the world of digital cartooning, **Angie Jordan**, hosted an art- and humor-filled gathering last month at **Başkent University**. The live cartoon workshop and exhibition held at the university's art venue **Galerie Sanat** quickly turned the campus into a vibrant center of creativity.

The hands-on workshop, which offered participants the opportunity to closely observe **Jordan**'s creative process, proved to be an inspiring experience—especially for young artists and students interested in digital illustration. The artist's fluid lines and dynamic storytelling revealed the contemporary possibilities of digital cartooning.

Following the workshop, the exhibition featured not only **Angie Jordan**'s energetic works but also drawings created by students during the event. This side-by-side display made the creative dialogue between the master and emerging talents clearly visible.

The exhibition opening was attended by many art enthusiasts, including **Hakan Turgut**, Dean of the Faculty of Fine Arts, Design and Architecture, and **Metin Peker**, Chairman of the Association of Cartoonists.

Balkanların mizahı bu dergide

Balkanium, Kuzey Makedonya merkezli olsa da tüm Balkan coğrafyasını kapsayan bir mizah/hiciv dergisidir. Dijital platformda varlık gösteren, derginin genel yayın yönetmeni, Kuzey Makedonyalı ünlü karikatürist **Vasil Tolevski** bulunmaktadır. **Balkanium**, sadece bir ülkenin değil, **Srbistan**'dan **Hırvatistan**'a, **Karadağ**'dan **Türkiye**'ye kadar geniş bir bölgenin sanatçıların bir araya getirmektedir. **Balkanium** ile **fenamizah** işbirliği yapmaktadır...

The humor of the Balkan is in this magazine.

Balkanium is a humor and satire magazine based in **North Macedonia**, but it covers the entire Balkan region. Present on digital platforms, the magazine's editor-in-chief is the renowned North Macedonian cartoonist **Vasil Tolevski**. **Balkanium** brings together artists from not just one country, but a wide area spanning from **Serbia** to **Croatia**, and from **Montenegro** to **Turkey**. **Balkanium** collaborates with **fenamizah**...

Hasan Çağan Y.

• Gülererek savaş anlatan TV haber sunucuları!

• Geçtiğimiz ay başlarında ABD ve İsrail'in birlikte İran'a başlattıkları bombalı saldırganlık TV kanallarımızda canlı yayınlarda konuşulurken bazı haber sunucuları ile TV yayın yönetmenlerinin ekran başında güle oynaya yorumlarda bulunmaları gerçekten tam "üttürü/büyük"lük bir davranış oldu...

• Ölen ölür, altın-döviz kalır!

• ABD ve İsrail ittifakının İran'a karşı başlattıkları vahşi ve hukuksuz bombalı saldırılar sürerken, İran'da bir okuldaki yüzlerce küçük kız çocuklarının füze saldırısında yaşamlarını yitirmesinden çok TV haber kanallarımızda, döviz ve altın fiyatları ile Trump'ın ensesindeki kızanklığın merak edilip, konuşulması, insanlığımızın bir kez daha sorgulanması gerektiğini hatırlattı.

• Geciktirici başarılar!

• Dışişleri Bakanı Hakan Fidan ABD-İsrail'in, İran'a saldırısıyla ilgili olarak "Aslında savaş daha erken başlayacaktı, biz biraz daha geciktirmiş olduk" demiş. Yani, engel olamamışız ama geciktirmişiz. Eh, bu da büyük başarı!

• Bahane telifisi.

• Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek "Gıda fiyatlarındaki artışların hava şartlarına bağlı olarak telifisini bekliyoruz" demiş. Havadan-sudan bahane muhabbeti anlayacağınız.

• İadeli hilebazlık.

• Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), yetim maaşı alabilmek için eşinden boşanan fakat aynı evde yaşamaya devam eden 2 bin 606 kişinin aylığını kesmiş. Eşlerinden hileyle boşanıp fakat aynı evde yaşayan bu kişilerden aldıkları aylıkların faiziyle alınması için yasal süreç başlatılmış. Bu ülkede "üttürü/büyük"ler bitmiyor ki!

• Hırsız n'apacaksın?

• Adana'da kimliği belirsiz kişi veya kişilerce gasilhaneden kefen, çarşaf ve havlu çalındı. Muhtar ve vatandaşlar hırsız, "Kefeni ne yapacaksın?" diyerek seslendi. Hırsız bir yakalansa da bu çok merak edilen sorunun yanıtını bir öğresek.

FENA HALDE MEMLEKET

evet!

Aziz Yavuzdoğan

AKLA ZİYAN OLSAK DA, YAŞIYORUZ BEREKET...

Saka bir yana HEPSİ GERÇEK!

SNAPSHOT

Rusya-Japonya savaşı esnasında Japon askerler bu şekilde yıkaniyordu. (1904)

During the Russo-Japanese War, Japanese soldiers bathed in this manner. (1904)

Küpünü doldurmak

Yok, bu hikâye, zamane yöneticileriyle ilgili değil... Eski zamanlarda yaşanmış. Vaktiyle, görevini kötüye kullanıp rüşvet, yolsuzluk, hırsızlık sonucu zengin olan bir kadı varmış. Kadı efendi kimden para alırsa, adaletin kılıcını ondan yana kullanıyormuş.

'Kadı'nın yolsuzlukları o kadar çok şikâyet konu olmuş ki, en sonunda padişahın kulağına kadar gitmiş. Padişah da işittiklerinden etkilenerek bir fermanla kadıyı görevden almış.

Kadı efendi kenti terk etmeden önce, kendisini şikâyet eden kişilere bir sözlen vermiş. Sözünde yenilmiş içilmiş, çubuklar yakılmış, söyleşiler koyulaşmış... Konuklara hizmet eden uşaklar sonunda üç tane küp getirip orta yere koymuş.

Üç koca küp. Ağır mı ağır... Kadı efendi, veda konuşmasını yapmak üzere küplerin başına geçmiş.

"Değerli konuklar," demiş, "biliyorum beni payitahta şikâyet ettiniz ve görevden alınmamı sağladınız... Şu gördüğünüz küpleri sizden aldığım paralarla doldurdum. İki küp ağzına kadar dolu. Üçüncü küpün de yanına yakını dolu... Yani yakında o da dolacaktır. Üçüncü küp de dolunca artık rüşvet almayacağım. Oysa şimdi benim yerime atanmış kadı, küpleri boş olarak gelecek... Hepsini yeni baştan dolduracaksınız! Hadi şimdi hoşça kalın."

O gün bugün, kim yönetime gelirse, küpleri boş olarak işe başlıyor; giderken de küpleri dolu oluyormuş.

Necati Güngör

apolitikler

ENTERESAN LAFLAR...

"Bıçak kemiğe dayandı hasta genel anestezi uyanamadı!"

~ Veli Cerrahi

Elena Ospina, Colombia

Churchill ve kadın milletvekili..

• Ünlü İngiliz Başbakanı Churchill, zeki bir siyaset adamıydı ama alkole zaafı vardı ve viski içerdi. 1940'lı yıllarda bir gün parlamentoda konuşurken, çirkin bir kadın olan muhalefet milletvekili onu aşağılamak için "Sen yine çok içmişsin. Sarhoş!" diye bağırdı.

Churchill kadına baktı ve gülümseyerek:

"Olsun hanımefendi" dedi, "Ben yarı sabah aylacağım. Ama siz hep böyle çirkin kalacaksınız!"

Happy 14th anniversary!

DÜŞÜNÜYORUM!

Suya düşen nişan yüzüğü.

by Necati Güngör

Cemal Süreya, ilk eşi Seniha'dan ayrılınca, İstanbul'dan da ayrılıp Ankara'ya yerleşmişti. Bir süre sonra, açılan boşanma davası da sonuçlanınca, Ankara'da tanıştığı Suna Lokman adında genç bir Hanımla tanışmış ve aralarında duygusal bir ilişki başlamıştı. Suna Lokman ile Cemal Süreya nişanlandı.

Ancak nişanın ikinci aşamasına geçme olanağı bulamadan bazı aksilikler yaşamaya başladılar. (Cemal Süreya'yı kendi tanıdığı biriyle başgöz etme amacıyla olan akılabadan bir kadınsa aksileniyor, Suna'nın ailesini hızsız ediyordu.)

Dahası, o günlerde Maliye Bakanlığı, Cemal Süreya'yı görevle Paris'e gönderdi.

Cemal Süreya Paris'e giderken, aklında ve gönlünde taşıdığı Suna Hanım'ı da birlikte götürüyordu elbet. Paris'ten mektuplar yazıyordu ona. Daha sonra (1962) Suna da, Paris'te bulunan dayısının yanına geldi; iki nişanlı yeniden yüz yüze görüşmeye başladı. Ne var ki bir süre sonra Cemal Süreya görevini tamamlayıp İstanbul'a döndü; Suna Hanım, dayısının yanında kalmıştı. Suna Lokman İstanbul'a döndüğünde ise, takvimler 1967 yılını gösteriyordu.

Koşullar, o tarihe kadar iki nişanlı bir türlü evlendirme dairesine göndermemişti!

Suna Lokman hâlâ Cemal Süreya'nın nişan yüzüğünü taşıyordu. Paris'ten gelip İstanbul'a yerleşen, yeniden çıkardığı "Papirüs" dergisiyle kültür dünyasında edebiyat rüzgarları estiren Cemal Süreya ise hâlâ bekâr yaşıyordu. Ancak aradan geçen yıllar, bu eski nişanlıların bir araya gelme umudunu aşındırmıştı.

O 1967 yılının yaz mevsiminde bir gün Suna Hanım ile Cemal Süreya buluştu. Ünlü şair, eski nişanlısını, Galata Köprüsü'nün altındaki bir restorana götürdü. Denizin hemen üstünde, Haliç yönünde batan güneşin solgun ışıkları altında, beyaz örtülü masanın iki yanında oturuyorlardı. Deniz motorları, çatanalar, sandallar mavi suları dalgalandırıyor, ak köpükler oluşturuyordu. Döner plakta Abdullah Yüce söylüyordu: "Bu ne sevgi ah, bu ne ıstırap..."

Suna Hanım, Cemal Süreya'ya kırgın değildi, onu suçlamıyordu; onu suçlamıyordu; ama aralarındaki nişan bağı artık anlamlı bulmuyordu. Parmağında taşıdığı yüzüğü çıkarıp Cemal Süreya'nın önüne bıraktı.

Cemal Süreya sevdiği kadına bin umutla taktığı o yüzüğü geri almak istemiyordu. "Hayır!" dedi. "Sen tak o yüzüğü parmağına." Altın halkayı Suna Hanım'a doğru itti. Suna Hanım yüzüğü yine ona letti. Yüzlük böyle aralarında gidip gelirken birden fırladı masadan, Köprüyü sallayan denizin sularıyla buluştu! İki eski nişanlı kalakaldı öyle! İki genç insan arasındaki bağ, Haliç sularının yüzüğü yutmasıyla birlikte gitti sanki! Bir daha bir araya gelemediler.

Ancak Suna Hanım, Cemal Süreya'nın cenaze günü, Şişli Camii'nde onu yolcu etmeye gelenler arasındaydı!

(Ayrıntılar, "Size Nefesimi Brakıyorum" adlı kitapta.)

AGENDA OF TÜRKİYE

aziz yavuzdoğan

Mezarlığın kapısında tahliye edilen karikatürist...

Karikatürist ve çizgi roman yazar Ratip Tahir Burak (1904-1977) elli yılının muhalif çizerlerinden biriydi.

Paris'te resim eğitimi gördükten sonra yurda dönerek dergi ve gazetelerde çalışmaya başlamıştı. Demokrat Parti'nin iktidarı ele geçirdiği 1950 yılında Ratip Tahir

Hürriyet gazetesinde çiziyordu. Daha sonra *Ulus* gazetesinde çizmeye başladı. Ratip Tahir, karikatürleriyle dönemin başbakanı Adnan

Menderes'i çok kızdıran kişilerden biriydi. Sıkı muhalefet yapıyor, onun çizimleri karşısında başbakan küçük

düşürüldüğü duyusuna kapılıyordu. Takvimler 1956 yılını gösterirken, hakkında açılan dava sonunda, onsekiz ay hapisle cezalandırıldı ve Üsküdar Cezaevini boyladı! Menderes'in muhaliflerinden ünlü gazeteci-yazar Hüseyin Cahit'i de buraya yollamıştı yargıçlar. Ratip Tahir Burak muhalif çizer olmanın onuruyla yatıp cezasını tamamladı...

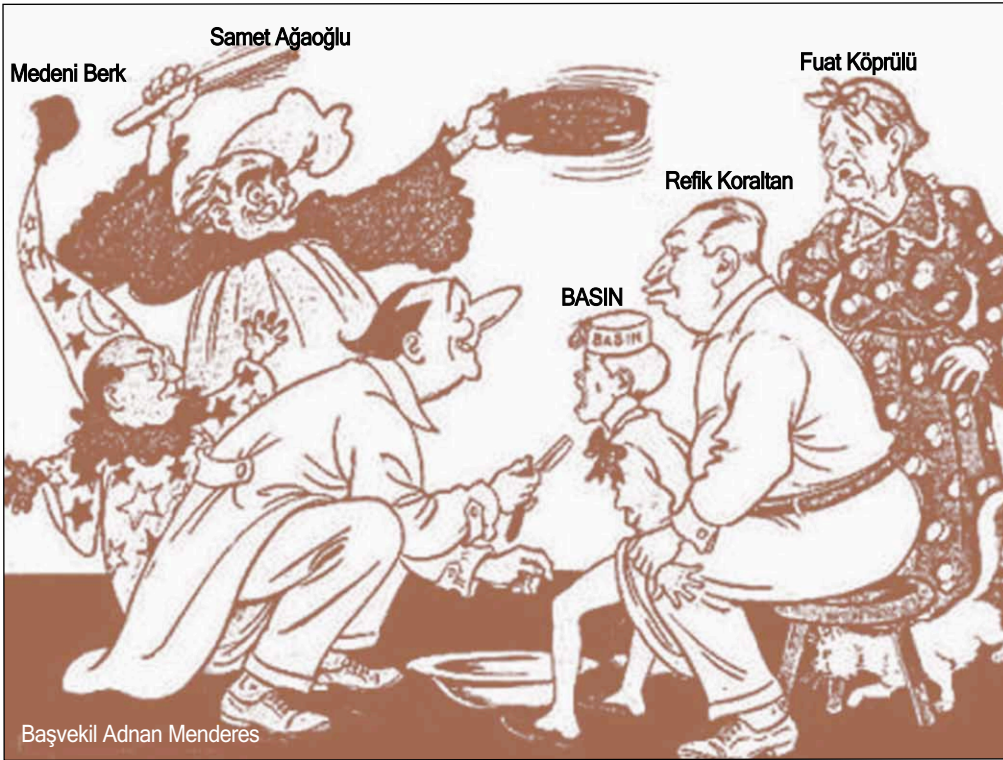
Ne var ki, bu ceza onu sindirmeye yetmemiş olabiliirdi. İktidar koltuğunda oturan adam, ondan yana kaygılıydı!

Tahliye edileceği günün kendisine bildirilmesini bekliyordu ki, cezaevine, sıyah bir araba içinde birtakım sivil kişiler geldi. Ratip Tahir'e: "Bizimle geleceksin!" dediler.

Üstadın, "Hayır" deme şansını mıydı? Çaresiz, buyruğa uydu. Arabaya bindi. Nereye götürüldüğü belli değildi.

Gele gele, Karacaahmet Mezarlığı'nın kapısına geldiler. "İn!" dediler, indi. Mezarlığın kapısında kendisine, tahliyesi yazılı olarak bildirildi. "Bundan sonra Adnan Bey'i çizecek misin?" diye sordu içlerinden biri. Bu sözün burada söylenmesi, bundan sonra gideceğin yer cezaevi değil, mezarlıktır, anlamına geliyordu!

Menderes iktidardan düşürüldükten sonra, Ratip Tahir önce Kurucu Meclis'e, sonra da milletvekili olarak TBMM'ye girecekti!

Cemal Nadir Güler'den bir anı...

Türk karikatürünün kilometre taşı Cemal Nadir Güler, 1947 yılının 27 Şubat günü yeryüzüne veda etmişti. Büyük usta, Bulgaristan göçmeni bir ailenin çocuğu olarak Bursa'da dünyaya geldi. (1902) İlköğrenimini Bursa'da tamamladıktan sonra ortaokulu Bilecik'te okudu. Girdiği bir sınavdan sonra mühendislik eğitimi görmek üzere Almanya'da okuma hakkını kazandıysa da bu hakkını kullanmadı. Hattatlık yapan babasının da etkisiyle ressam olmaya karar verdi. İstanbul Sanayi-i Nefise Mektebi'nin (Mimar Sinan Üniversitesi) sınavlarına girdi, ancak başarısız oldu. Bir süre sonra Bursa'da tabela ressamlığı yapmaya başladı. Cemal Nadir tabelacılık yaparken, bir yandan portre çizimleri yapıyordu... Bir gün Bursa eşrafından biri ona başvurarak portresini sipariş etti. Fiyatta anlaşılır, portre için vesikalık bir resmini bıraktı adam. Cemal Nadir, özene bezene çizdi adamın portresini... Ne var ki adam baktığında beğenmedi yapılan portreyi. "Bu bana benzemiyor!" diye tutturdu. "Ben buna para vermem!" Bir tartışma başladı aralarında. Cemal Nadir, emeğinin boşa gittiğini anlayınca, bir öneride bulundu adama: "Pekâlâ, bunun altına, 'Bu benim resmim değil' diye yazıp imzalar mısın?" dedi. Adam para ödemekten kurtulmanın sevinciyle, portrenin altına bu tümceyi yazıp imzaladı ve çekip gitti. O gittikten sonra Cemal Nadir, portreye iki boynuz çizip vitrine astı. Oradan geçen hemen herkesin ilgisini çekiyor, durup dikkatle bakıyorlardı boynuzlu portreye... İçlerinden bazıları da taniyordu portrenin sahibini... Koşup sahibine haber verenler oldu. "Tabelacı Cemal Efendi, senin resmini çizmiş," diyorlardı. Sonunda adam dayanamadı, yeniden geldi tabelacıya. Boynuzlu resmini camekânda asılı görünce köpürdü, kızdı! "Kaldırın bu resmi burdan!" diye buyurdu. Cemal Nadir soğukkanlı, o portrenin kendisine ait olmadığını söyleyerek, imzasını gösterdi. İkinci kez tartışmaya başladılar. Adam portrenin kendisine ait olduğunu ileri sürüyordu. Cemal Nadir, ancak yazıyı ona sürüyordu. En sonunda adam bu portreyi satın alıp ortadan kaldırmaya karar verdi. Parayı bastırıp aldı resmini. Öfkeyle yırtıp attı!

BOSNIAN

- Medijsko opismenjavanje: Bosna i Hercegovina želi vratiti spomenik okupatoru Francu Ferdinandu. 1919.g. je sklonjen. 1914.g. je Gavrilo Princip bio povod za I Svjetski rat ubivši ga. 2026.g. medijski nepismene osobe ga ponovo oživljavaju. O tempora, o mores.
- Medijsko opismenjavanje: Koegzistencija tri naroda u Bosni i Hercegovini je obrnuto proporcionalna želji istih da ostanu u njoj. Eo ipso, nikakvoj.
- Medijsko opismenjavanje: Bogatstvo se u Bosni i Hercegovini (oba ena entiteta i Brčko distriktu) mjeri partijskim članstvom. I ljubljajem čmara predsjednicima stranaka.
- Medijsko opismenjavanje: Socijaldemokratija u Bosni i Hercegovini je kao fatamorgana. Možda bude, a možda ne bude.
- Medijsko opismenjavanje: „Vjerovati vlastima u Bosni i Hercegovini ili našim očima, pitanje je sad.“ Rekoše slijepci.

ENGLISH

- Media literacy: Bosnia and Herzegovina wants to return the monument to the occupier Franz Ferdinand. It was removed in 1919. In 1914, Gavrilo Princip was the cause of World War I by killing him. In 2026, media illiterate people are reviving it. O tempora, o mores.
- Media literacy: The coexistence of the three nations in Bosnia and Herzegovina is inversely proportional to their desire to remain in it. Eo ipso, none.
- Media literacy: Wealth in Bosnia and Herzegovina (both entities and the Brčko District) is measured by party membership. And by kissing the asses of party presidents.
- Media literacy: Social democracy in Bosnia and Herzegovina is like a mirage. It may or may not exist.
- Media literacy: To believe the authorities in Bosnia and Herzegovina or our eyes, the question is now. Said the blind men.

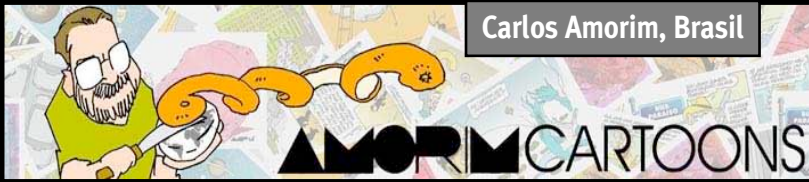
TURKISH

- Medya okuryazarlığı: Bosna-Hersek, işgalci Franz Ferdinand'a ait anıtı geri getirmek istiyor. Anıt 1919'da kaldırılmıştı. 1914'te Gavrilo Princip onu öldürerek I. Dünya Savaşı'nın patlak vermesine neden oldu. 2026'da ise medya okuryazar olmayan insanlar bunu yeniden canlandırıyor. O tempora, o mores. • Medya okuryazarlığı: Bosna-Hersek'te üç uluslu birlikte yaşaması, ülkede kalma istekleriyle ters orantılıdır. Eo ipso, hiçbiri. • Medya okuryazarlığı: Bosna-Hersek'te (her iki entite ve Brčko Bölgesi dâhil) zenginlik, parti üyeliğiyle ölçülür. Bir de parti başkanlarının arkasını öpmekle. • Medya okuryazarlığı: Bosna-Hersek'te sosyal demokrasi bir serap gibidir. Var da olabilir, olmayabilir. • Medya okuryazarlığı: Bosna-Hersek'te yetkililere mi yoksa kendi gözlerimize mi inanacağız-soru artık bu. Kör adamlar dedi.

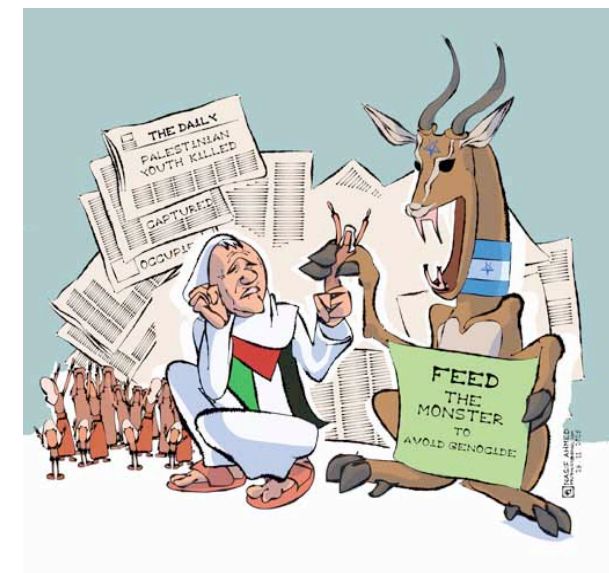
Bernard Bouton, France

Carlos Amorim, Brasil

Nasif Ahmed, Bangladesh

Igor Smirnov, Russia

SUPREME LEADER
OF THE USA

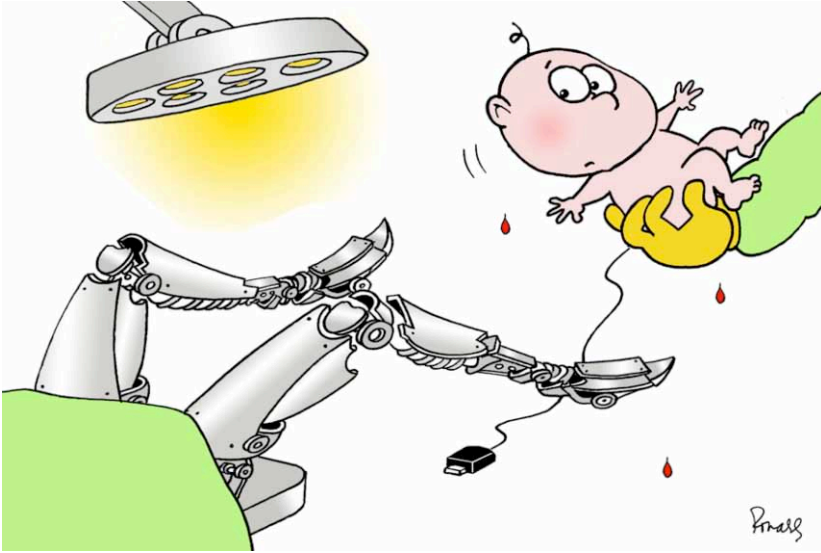

Claudio Alecrim, Brasil

Gerald Peigneux, France

Ronaldo Cunha Dias, Brasil

Aziz Yavuzdoğan, Türkiye

Jorge Sanchez Armas, Cuba

article

Vladimir Rudov
(Ukraine)

SERIOUS PASSIONS

• Fedulov was already running from the bus stop to his house. He managed to climb the stairs two at a time. Fedulov dashed through the hallway like an arrow, throwing off his shoes as he went, after which the dust swirled and the ficus leaves trembled in fear for a long time.

Thanks to all these actions, the television screen lit up at the moment when the chairman of the parliament came out to the podium.

Considering himself a true patriot, Fedulov felt responsible for the fate of the country even in front of the television screen. In Fedulov's opinion, the future of not only his fellow citizens, but also the entire planet, and perhaps even extraterrestrial civilizations, depended on the decisions of today's session. The events taking place at the session completely captivated the emotional Fedulov: he screamed, grabbed his head with his hands, and sometimes relaxedly threw himself back on the back of his chair.

But the climax was yet to come. Fedulov was waiting for a speech by one of the deputies, a generally recognized smart guy, even a genius, in general, seven spans in the forehead. And then Seven Spans appeared on the podium. Straightening his broad shoulders, he looked around the hall ironically.

- We're making noise, brothers, we're making noise, - he finally said. - But it's still not right...

- Darling! - Fedulov whispered touchingly. - Well, talk, talk!

- You should eat first, - a woman's voice was suddenly heard. Fedulov's wife entered the room.

Ignoring her husband's withering look, she silently turned the coffee table and put a plate of pies on it.

Thank God, Seven Spans was catching his breath at that time.

- Neither this nor that, - he spoke again. - But it should be like this...

*Yes, how? - Fedulov reached out to meet her with hope and reverence.

And then the irreparable happened. Fedulov even closed his eyes, trying to cheat fate in this way. But the feeling of tragedy did not go away. Fedulov carefully moved his tongue in his mouth. That's right! The tooth is broken. The damned bone! How will he smile at his colleague Anya Kryukova now?..

A minute later, Fedulov was shaking the uneaten pie in front of his wife's nose.

- You! - he was speechless with rage. - You dragged yourself here...

- Grisha, - Fedulova raised her naive blue eyes to her husband, - you've loved cherries all your life. So I baked...

Fedulov sank into a chair, exhausted. Oh, our life, you striped monster! And then this one on TV...

- Turn it off! - he shouted to his wife. - They are talking all sorts of nonsense here!..

CİDDİ TUTKULAR

Fedulov çoktan otobüs durağından evine doğru koşmaya başlamıştı bile.

Merdvenleri ikiye ikiye çıkmayı beşardı. Fedulov, ayakbağını fırlatır fırlatır gider gitmez, koridorda ok gibi hızla ilerledi; ardından toz bulutları yükseldi ve incir yaprakları uzun süre korkudan titredi.

Bütün bu eylemler sayesinde, meclis başkanı kürsüye çıktığı anda televizyon ekranı aydınlandı.

Kendisini gerçek bir vatansever olarak gören Fedulov, televizyon ekranının önünde bile ülkenin kaderinden sorumlu hissediyordu.

Fedulov'un görüşüne göre, yalnızca yurttaşların değil, tüm gezegenin ve belki de dünya dışı medeniyetlerin geleceği bugünkü oturum kararlarına bağlıydı.

Oturum sırasında yaşanan olaylar, duygusal Fedulov'u tamamen büyülemişti: bağıyor, elleriyle başını tutuyor ve bazen de rahat bir şekilde sandalyesinin arkasına yaslanıyordu. Ama asıl doruk noktası henüz gelmemişti. Fedulov, milletvekillerinden birinin konuşmasını bekliyordu; bu kişi, genel olarak zeki, hatta dahi olarak kabul edilen, alını yedi kat genişliğinde bir adamdı. Ardından Seven Spans sahneye çıktı. Geniş omuzlarını dikleştirerek salona alaycı bir bakış attı.

"Gürültü yapıyorsunuz kardeşler, gürültü yapıyorsunuz." diye sonunda söyledi. Ama bu hâlâ doğru değil!..

"Canım! Fedulov dokunaklı bir şekilde fısıldadı.

"Hadi bakalım, konuşalım!.."

"Önce yemek yemelisiniz," diye bir kadın sesi duyuldu aniden. Fedulov'un karısı odaya girdi. Kocasının küçümseyen bakışlarını umursamadan, sessizce sehpayı çevirdi ve üzerine bir tabak turta koydu.

Şükürler olsun ki, Seven Spans o sırada nefes nefese kalmıştı.

"Ne bu ne de şu," diye tekrar konuştu. "Ama aslında söyle olmalıydı..."

"Evet, nasıl? Fedulov, umut ve saygıyla ona doğru uzanarak onunla görüşmeye çalıştı. Ve sonra telafisi mümkün olmayan şey oldu. Fedulov, kaderi bu şekilde kandırmaya çalışarak gözlerini bile kapattı. Ancak trajedi duygusu ortadan kalkmadı. Fedulov dilini ağzının içinde dikkatlice hareket ettirdi. Bu doğru! Diş kırılmış. Lanet olası kemik! Şimdi meslektaş Anya Kryukova'ya nasıl gülümseyecek acaba?..

Bir dakika sonra Fedulov, yenmemiş turtayı kansasının burnunun dibinde sallıyordu.

- Sen! Ofkesinden dili tutulmuştu. - Buraya kendi isteğinle geldin!..

- Grisha, - Fedulov saf mavi gözlerini kocasına kaldırdı, - sen hayatın boyunca kirazı sevdim. Ben de kek yaptım!.. Fedulov bitkin bir halde sandalyeye çöktü. Ah, hayatımız, sen çizgili canavar! Ve sonra bu da televizyonda... - Kapatın! - diye bağırdı karısına. - Burada her türlü saçmalığı konuşuyorlar!..

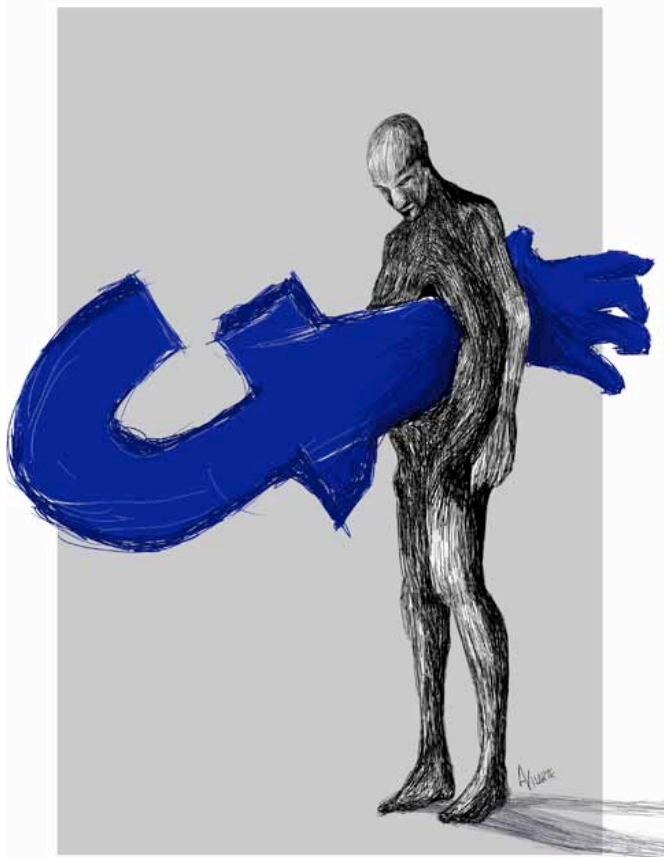
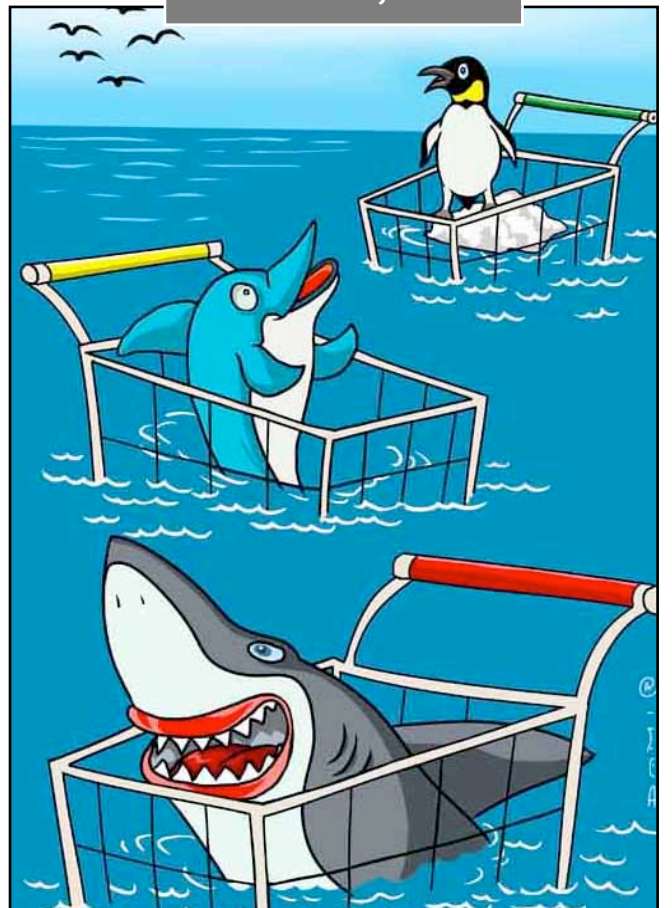
Marco De Angelis, Italy

Constantin Pavel, Romania

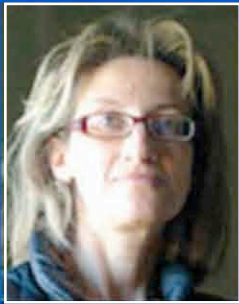

Damir Novak, Croatia

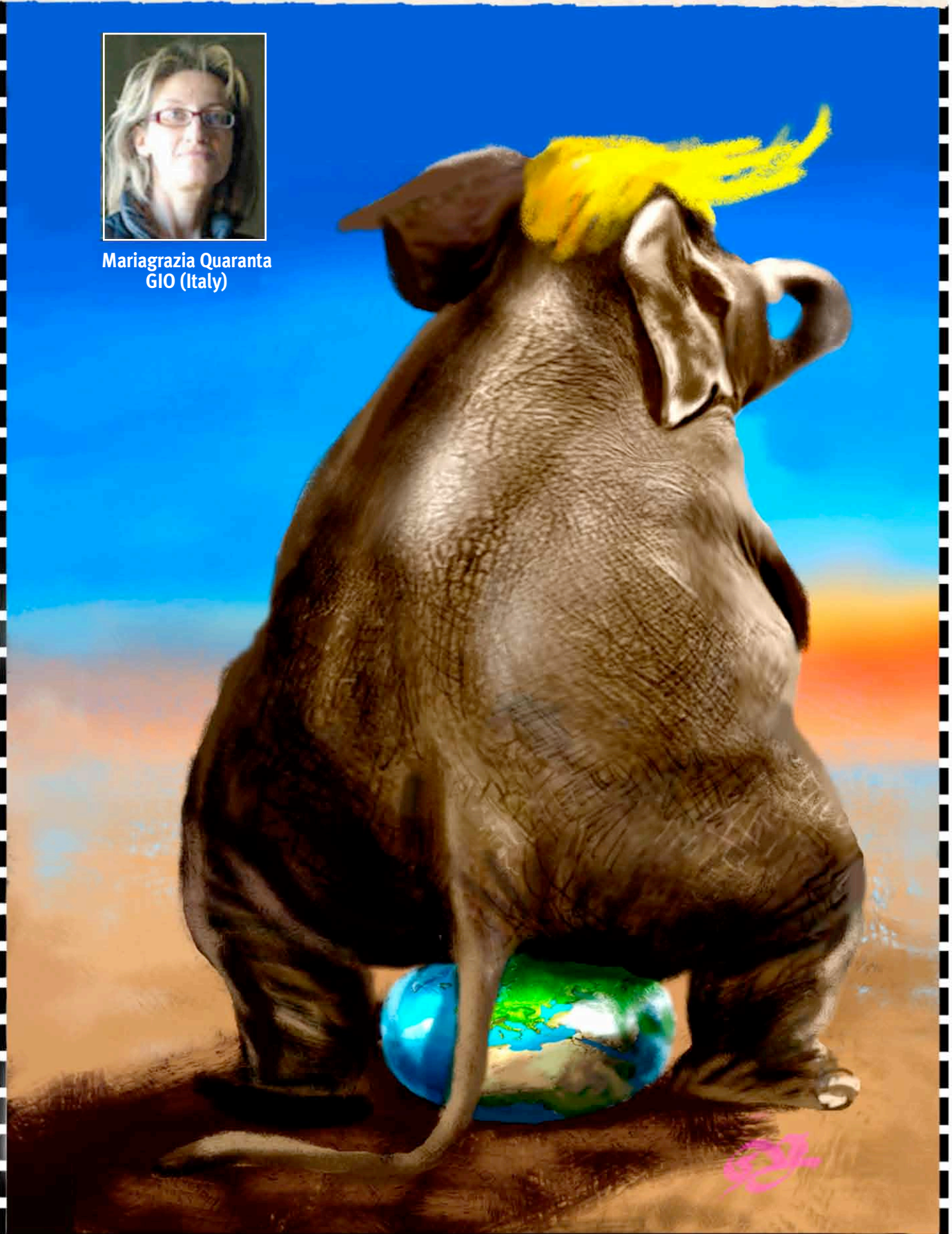

Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba

CARICATURE di GIO

Mariagrazia Quaranta
GIO (Italy)

aphorisms Drazen Jergovic (Croatia)

- Bir doktordan randevu almak, kütüphanede terfi almaktan daha kolay.
- Aptallık yok edilemez.
- Bir hicivci figüran değildir.
- Çok vızıldıyoruz, ama az bal veriyoruz.
- Soğuk insanlar, Dünya'nın atmosferini ısıtır.
- Siyasal sistemler değişir, ideolojiler kalır.
- Başkalarının parasıyla her şey başarılabilir.
- Her şeyi duydum ve gördüm; en çok da ikiyüzlü insanları.
- Bumumuza biber sürenlerin kuyruğunu tuzluyoruz.
- Büyük, ama küçük hesaplı.
- Tatillerden hâlâ şişkiniz. Kutsal Ruh'la doldurulduk.
- İşten atılma pahasına bile ücretsiz çalışıyoruz.
- Bizimle çalışan uzun süre dayanamadı.
- Ben kukla değilim, hele şişirilecek hiç değilim.
- Aynı yere ya da karanlığa tıklamak yerine, cep telefonlarını kullanmakta daha iyiyiz.

- It's easier to get an appointment with a doctor than at a library for a promotion.
- Stupidity is indestructible.
- A satirist is not an extra.
- We buzz too much and give too little honey.
- Cold people overheat the Earth's atmosphere.
- Political systems change, but ideologies remain.
- Anything can be achieved with other people's money.
- I've heard and seen everything, and mostly hypocritical people.
- We salt the tails of those who pepper our noses.
- Big, but petty.
- We're still bloated from the holidays. We've been filled with the Holy Spirit.
- We work for free, even at the cost of dismissal.
- Whoever worked with us didn't last long.
- I'm not a puppet, especially not to be inflated.
- Instead of tapping in the same place or in the dark, we're better in using our cell phones.

aphorisms Zeljko Markovic (Serbia)

- Our trains run without delays.
- Every drop is good. Each drop spreads optimism.
- They look fine. They are not subject to laws.
- We have reached the ideal of justice. We can complain about anyone we want.
- While taking bribes, they will not consider corruption evil.
- It's up to us. We do not value ourselves.
- Bureaucrats are yawning. The more they stretch for services, the more we pay.
- Wealth grows without limits, while poverty only reaches the first trash container.
- Citizens are the carriers of power. Politicians ride on their backs.
- They hold all the strings, but have fixed nothing.
- If other birds had sung to us, we wouldn't have passed through the fog like geese.
- Our society is sick. Only the flu can catch thieves.
- The government has done everything. There can be nothing more under it.
- The law came into effect, but we will not enforce it by force.
- Street law is interpreted differently at every corner.
- I rented a drawer in court. My belongings have been there for years.
- Even if we are only flesh and bone, we are welcomed as cannonballs.
- A piece of wood doesn't fall far. But our leaves have scattered across the world.
- The division of labor has been done. The profit division is not within plan.
- They see everything in the power pyramid from their own interests.
- We are immune to everything. We suffer from this.
- One day, even the one whose picture hangs on the wall will become a target.
- Heroism is protecting the state from the enemy; virtue is protecting oneself.
- When the salary is paid, we can get through the day comfortably.
- Archives are opened when those who should be closed die.

- Trenlerimiz gecikmeden geçiyor.
- Damladıkça iyidir. Her damla iyimserlik aşlar.
- İyi duruyorlar. Yasalara tabi değiller.
- Adalet idealine ulaştık. İstedüğümüz herkese şikâyet edebiliriz.
- Rüşvet alırken, yolsuzluğu kötülük saymayacaklar.
- Bize kalmış. Kendimize değer vermiyoruz.
- Bürokratlar işte esiyor. Hizmetler için ne kadar esneme gösterirlerse öderiz.
- Zenginlik sınır tanımadan büyüyor, yoksulluk ise ilk çöp konteynerine kadar.
- Vatandaşlar iktidarı taşıyıcılarıdır. Siyasiler onların sırtında geziyor.
- Tüm işleri ellerinde tutuyorlar, ama hiçbir şeyi yoluna koymadılar.
- Başka kuşlar bize ötsedydi, sisin içinden kazlar gibi geçmezdik.
- Toplumumuz hasta. Hırsızları sadece grip yakalayabiliyor.
- Hükümet her şeyi yaptı. Altında daha fazlası olamaz.
- Kanun yürürlüğe girdi, ama zorla uygulamayacağız.
- Sokak kanunu her köşede farklı yorumlanıyor.
- Mahkemede bir çekmece kiraladım. İçinde yıllardır eşyalarım duruyor.
- Kemiğimiz ve derimizle olsak da, top mermisi olarak hoş karşılanıyoruz.
- Ödün parçası uzağa düşmez. Ama bizim yapraklarımız dünyanın dört bir yanına dağılımış durumda.
- İş bölümü yapıldı. Kâr bölümü plan dahilinde değil.
- İktidar piramidinden her şeyi kendi çıkarları açısından görüyorlar.
- Her şeye bağışlıklığı. Bundan muzdaripiz.
- Bir gün duvarda resmi asılı olan da hedef olacak.
- Kahramanlık, devleti düşmandan korumaktır; erdem ise kendinden.
- Maaş yattığında, o günü rahatça geçirebiliriz.
- Arşivler, kapatılması gerekenler ölünce açılıyor.

Anatoly Radin, Russia

aphorisms Vlado Vlahovic (Montenegro)

- I challenged the boxing champion. I made the call anonymously.
- I deserved a jersey with the national coat of arms. I paid fairly.
- We like ball games. We practiced by playing with our heads.
- The match has been postponed until tomorrow, so there is still hope for us.
- She knew she would win. The referee "reported" it to her the whole night before the game.
- It is true that we are last in the table, but look at it from the other side.
- He knocked me out in the first round. Not long after, he was also by the audience.
- Only when I scored an own goal did I realize which ones were ours.
- The ball hit me in an awkward spot. It was a sign that I "fought like a man".
- The match was played in Fair-play. There were no deaths during the regular part.

- Boks şampiyonuna meydan okudum. Aramayı anonim yaptım.
- Milli arma taşıyan bir forma hak ediyordum. Parasını dürüstçe ödedim.
- Top oyunlarını severiz. Kafamızla oynayarak antrenman yaptık.
- Maç yanna ertelendi, yani bizim için hâlâ umut var.
- Kazanacağını biliyordu. Hakem bunu maçtan önceki gece boyunca ona "rapor etti".
- Puan tablosunda sonuncu olduğumuz doğru, ama bir de öteki taraftan bak.
- İlk rauntta beni nakavt etti. Kısa süre sonra o da seyirciler tarafından.
- Kendi kaleme gol attığımda hangilerinin bizim olduğunu ancak anladım.
- Top beni uygunsuz bir yerimden vurdu. Bu, "erkek gibi dövüşüğümün" bir işaretiydi.
- Maç fair-play içinde oynandı. Normal süre boyunca hiç ölüm olmadı.

aphorisms

Vasil Tolevski (North Macedonia)

- Cenazeden önce ölüleri traş edip süsleriz. Seçimlere katıldıklarında rezil olmasınlar diye.
- İyi organize edilmiş at yarışlarını yok ama seçimlerimiz de kalitede onlardan geri kalmaz.
- Burnunun ucundan ötesini görmeyenler uzağı göremeyenler değil, partinin askerleridir.
- Neredeyse mezardan çıkacaklık ama seçimleri ertelediler.
- Hayvanlar dünyasına çok değer veriyoruz. Burada insanlar çocuktan çok "ayı" doğuruyor (çile çekiyor)
- Orada sadece nasıl çalınacağını bilmeyenler çalmaz. Bilgiden gerçekten para kazanılıyor.
- Tanımı böyle yönetmeye devam edersek, bir gün buğday sadece devlet armasında kalacak.
- Benim ülkemde aç yok. Sadece oburlar var.

- Before the funeral, we shave and groom the dead. So they don't embarrass themselves when they turn up for elections.
- We don't have well-organized horse races, but our elections are just as high-quality.
- Those who don't see further than their own nose aren't shortsighted; they are party soldiers.
- We almost rose from the grave. But they postponed the elections.
- We care about the animal kingdom. Here, people "give birth to bears" (struggle immensely) more often than they give birth to children.
- Not only those who don't know how to steal refrain from stealing. You can see that knowledge is wealth.

aphorisms

Ivan Grahovec (Croatia)

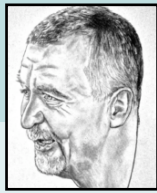

- The best way to ruin your day is to start it with too big plans.
- The more detailed the order, the more gloomy the waiter.
- Hairdressers love to cut hair the most - just not the one you bring them.
- The most expensive service is the one you didn't get.
- Some hairdressers have such a conscience that they use it as an excuse.
- The strangest stories always have a relative who does nothing but knows everything.
- In the land of the absurd, even a surgeon can operate without surgery.
- The best wealth is gained by those who find a market for nonsense.
- The local train is the fastest way to understand how many people fit into a space that doesn't allow it.
- Traveling is beautiful until you get there.

- Günün mahvetmenin en iyi yolu, ona gereğinden büyük planlarla başlamaktır.
- Sipariş ne kadar ayrıntılıysa, garson o kadar asık suratlı olur.
- Kuaförler saç kesmeyi çok sever – ama senin getirdiğin saç değil.
- En pahalı hizmet, almadığın hizmettir.
- Bazı kuaförlerin vicdanı o kadar güçlüdür ki, onu bahane olarak kullanırlar.
- En tuhaf hikâyelerde mutlaka hiçbir şey yapmayan ama her şeyi bilen bir akraba vardır.
- Saçmalıklar ülkesinde, bir cerrah bile ameliyatsız ameliyat yapabilir.
- En büyük servet, saçmalık için bir pazar bulanlar tarafından kazanılır.
- Yerel tren, izin vermeyen bir alana kaç kişinin sığabileceğini anlamının en hızlı yoludur.
- Seyahat, varana kadar güzeldir.

aphorisms

Ninus Nestorovic (Serbia)

- Tiyatro oyunları başrol oyuncusu hastalanınca iptal edilir. Politik oyunlar ise tam bu yüzden sahnelenir.
- Sırbistan'ı işgalcilerden kurtarmak, sahte vatanseverlerden kurtarmaktan daha kolay. Sayıları daha az.
- Suçlular, öğrencilerden çok daha uzun süre sokaklarda. Kimse onları kovalamıyor, dövmüyor, rahatsız bile olmuyor...
- Bir zamanlar dürüstlüğümüz, onurumuz ve cesaretimiz üzerine şiirler yazılırdı. Bugün fıkralar anlatılıyor.
- Yurt dışında öteki dünyaya giden yolların hepsi mükemmel. Ama bizim yollardan daha hızlı gidiliyor.
- Suçu hayatta olması. Ölü olsaydı, yargılanmazdı.
- Şeytan materyalist değildir. Bedeni değil, ruhu satın alır.
- En zor olan, gözlerinin önündeki karanlığı dağıtmaktır. En koyu karanlık oradadır.
- Sırbistan hiciv sahnesinde kimse kendini Napolyon sanmıyor. Herkes Domanović..
- Politikaçılar ucuzdur ama pahalıya patlar. Aradaki farkı devlet öder.
- Onun deliliğinin şifresini çözmek zor. Her gün değiştiriyor.
- Eskiden aforizmaçılar toplum sorunlarını yazardı. Şimdi cinsel sorunları yazıyorlar. Yaş meselesi...

- Theatre performances are canceled when the lead actor falls ill. Political ones are staged for precisely that reason.
- It is easier to liberate Serbia from occupiers than from false patriots. There are simply fewer occupiers.
- Criminals have occupied our streets far longer than students. No one chases them, beats them, or even finds them inconvenient.
- Once, poems were written about our honesty, dignity, and courage. Today, we tell jokes.
- All foreign roads leading to the afterlife are excellent – but ours get you there faster.
- His guilt lies in the fact that he is alive. Had he not been, there would be no trial.
- The devil is not a materialist. He does not purchase bodies, only souls.
- The hardest darkness to disperse is the one directly before your eyes. That is where it is densest.
- On Serbia's satirical stage, no one believes himself to be Napoleon. Everyone is a Domanović.
- Politicians are worth little, yet cost a great deal. The state pays the difference. Decoding his madness is difficult. The password changes daily.
- Once, our renowned aphorists wrote about social maladies. Now they write about sexual ones. Time, it seems, has done its work.

aphorisms

Jovan Jovceski (North Macedonia)

- Suç kökünden kazandı – yeniden dikilmek üzere!
- Futbolumuzdaki en parlak nokta, sahadaki penaltı noktası!
- Spor bahislerinde, insan ancak her şeyini kaybedeceği kadar kazanır!
- Hepimizin bir psikiyatru ihtiyacı var: Kimimiz ölem olarak, kimimiz acilen!
- Yangın kontrol altında – politikaçıların istediği yerler yanıyor!
- Evlilik bir piyangodur; bağımlısı olabilirsiniz!
- Halk, polise ne kadar çok para ayırırsa, o kadar çok dayak yer!

- The crime has been uprooted – ready to be replanted!
- The brightest spot in our football is the penalty mark on the field!
- In sports betting, one only wins as much as one can afford to lose everything!
- We all need a psychiatrist: some as a precaution, some urgently!
- The fire is under control – the places the politicians wanted are burning!
- Marriage is a lottery; you might get addicted to it!
- The more money the people allocate to the police, the more beatings they get!

aphorisms

Milan R.Simic (Serbia)

- Duvar yazılarını bile okumuyorlar. Parti yasakladı.
- Aforizma okumam. Yazarn ne dediğini zaten biliyorum.
- Graffiti yazınca okunan yazar oldum.
- Beni örnek alın. Benim artık ihtiyacım yok.
- Yanlış yoldayız, biliyoruz. Geri dönmeye üşeniyoruz.
- Daha iyi yarı gelmiyor. Sadece yarı geliyor.
- Mazeret veririm. Lazım olunca geri alırım.
- Hafıza doğru anı seçti. Tanıkları sattı.
- Kitaplannızı yazarlara vermeyin. Okur en az orada.
- Kürsüde herkese yer var. Halka yok.

- They no longer read even graffiti. The party forbade it.
- I don't read collections of aphorisms. I already know what the author meant to say.
- I became a widely read writer only after I started writing graffiti.
- Take my example. I don't need it anymore.
- We know perfectly well we're on the wrong path, but we're too lazy to turn back.
- A better tomorrow never arrives. Only tomorrow does.
- I'll lend you an alibi. Return it when I need it.
- Memory chose the perfect moment – it betrayed the witnesses at the trial.
- Don't give your books to fellow writers. Among them are the fewest readers.
- There's room for all parties on the winners' podium – just never for the people.

THE

CHIKAK

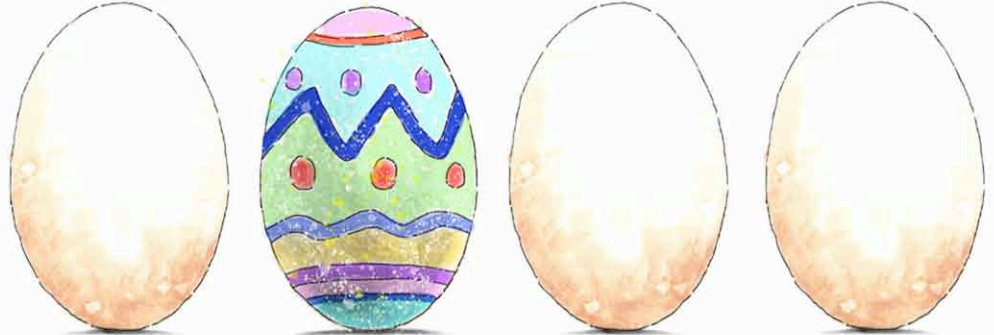
CARTOON GALLERY

'Chicane' is the pen name of Mark Winter, a New Zealander who lives and cartoons in London

ONE BATTLE AFTER ANOTHER

eggstinction rebellion

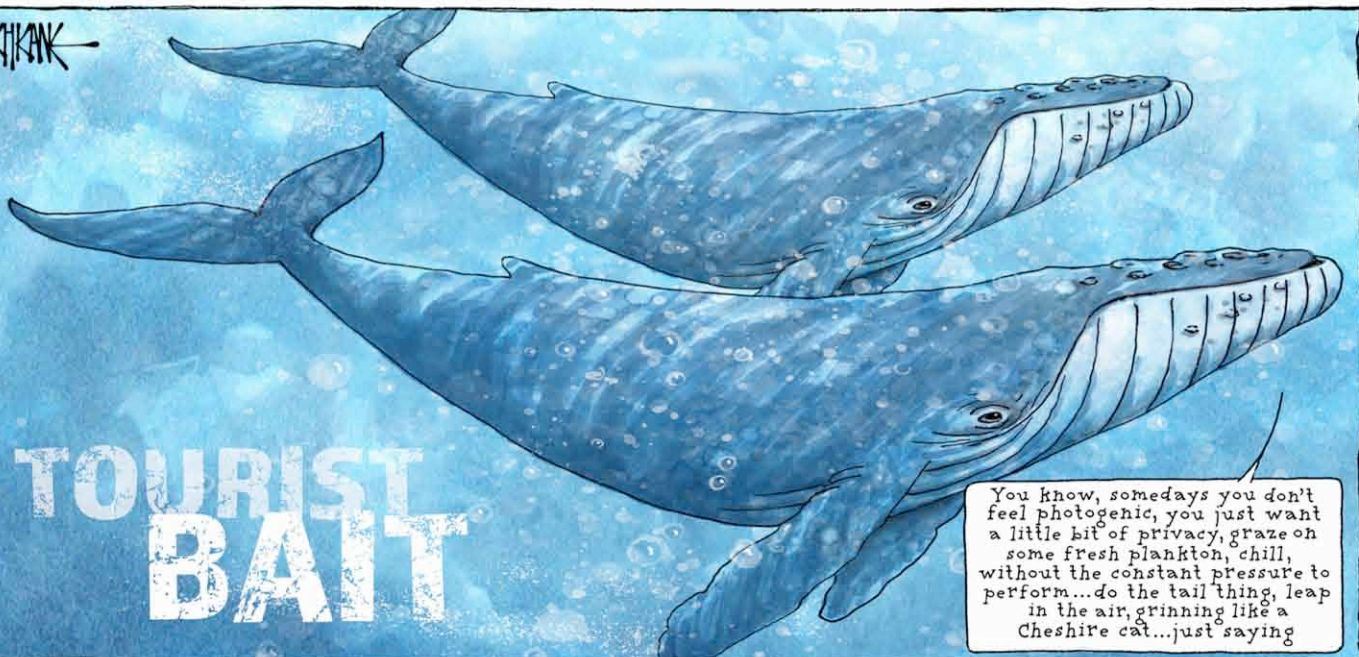

"For your tomorrow, we gave our today."

John Maxwell Edmonds

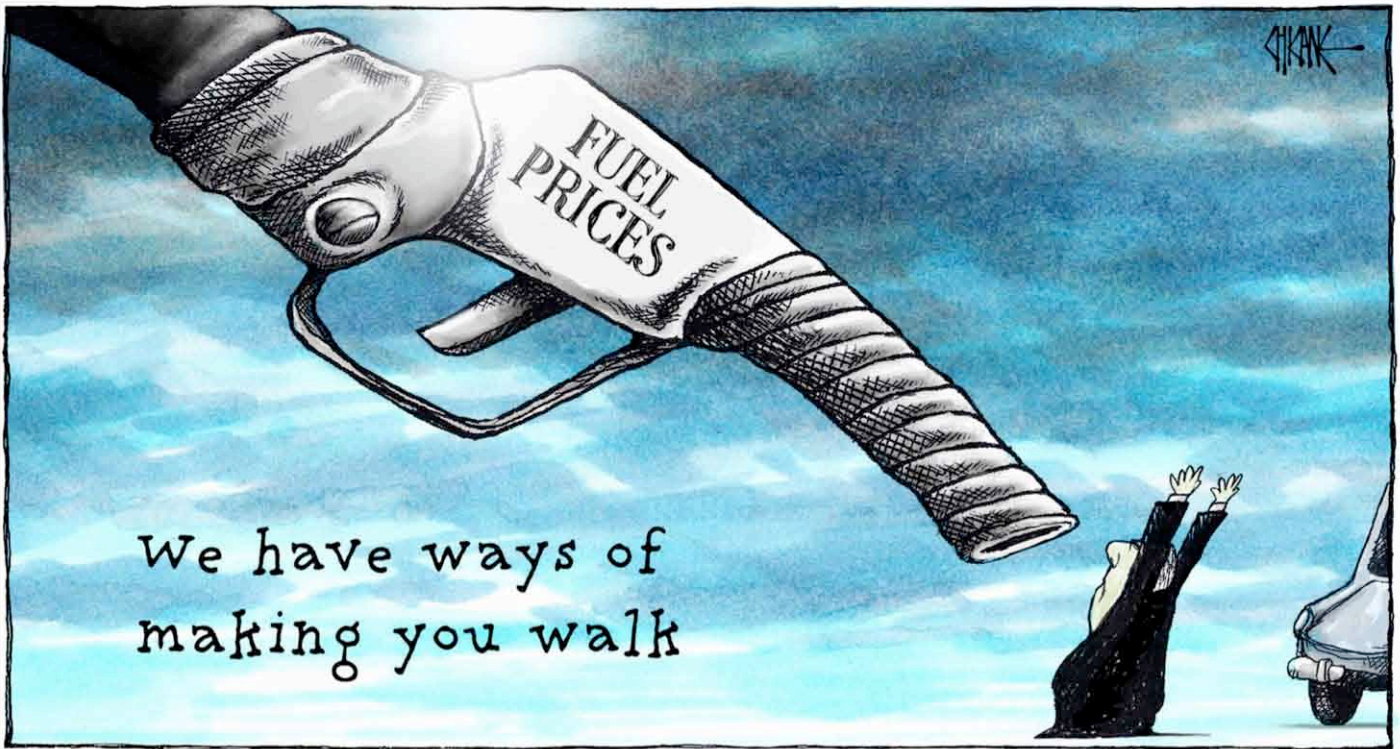

Lest we forget

TOURIST BAIT

You know, somedays you don't feel photogenic, you just want a little bit of privacy, graze on some fresh plankton, chill, without the constant pressure to perform...do the tail thing, leap in the air, grinning like a Cheshire cat...just saying

We have ways of making you walk

SIKANK

Golf War

SIKANK

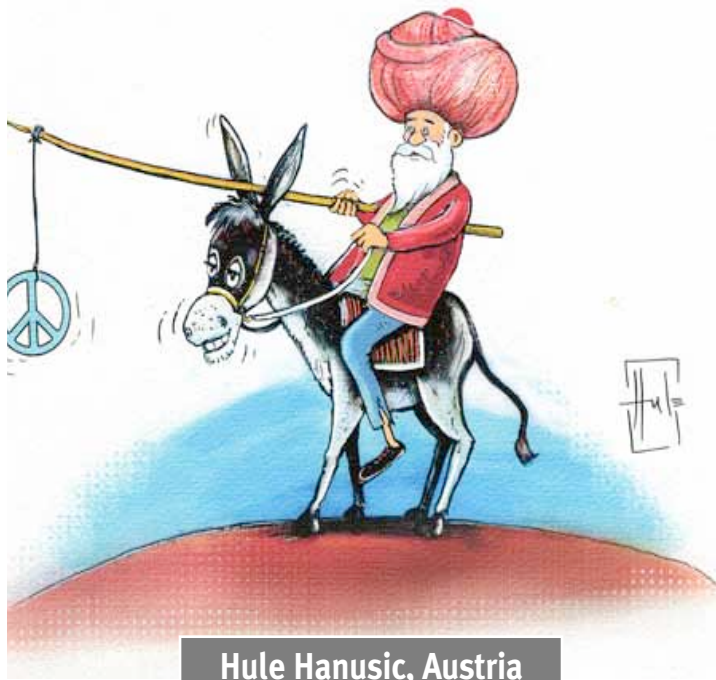
"ONLY THE DEAD
HAVE SEEN THE
END OF WAR"
PLATO

SIKANK

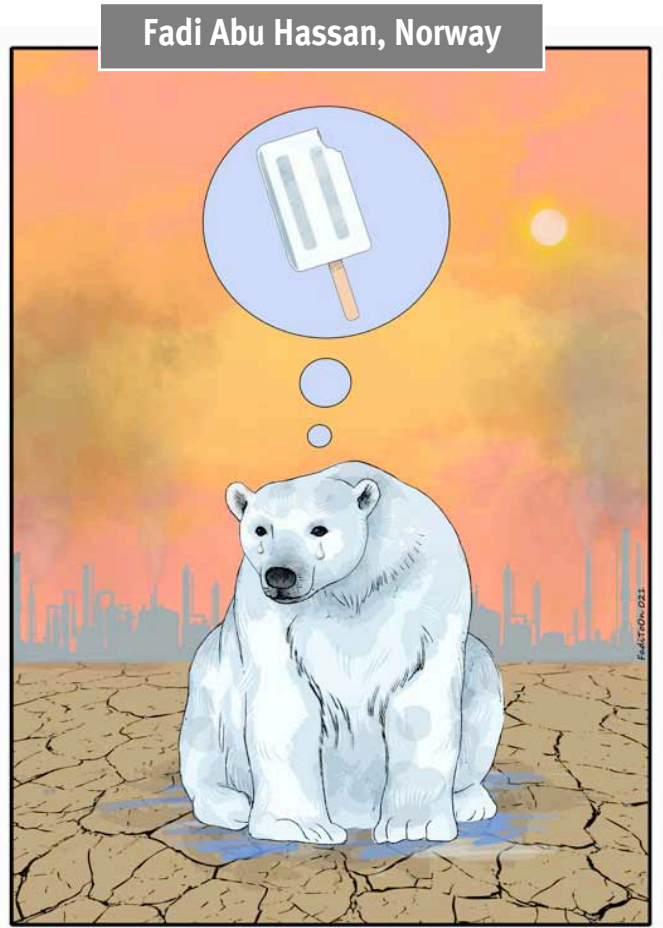
FLUSTERCLUCK!

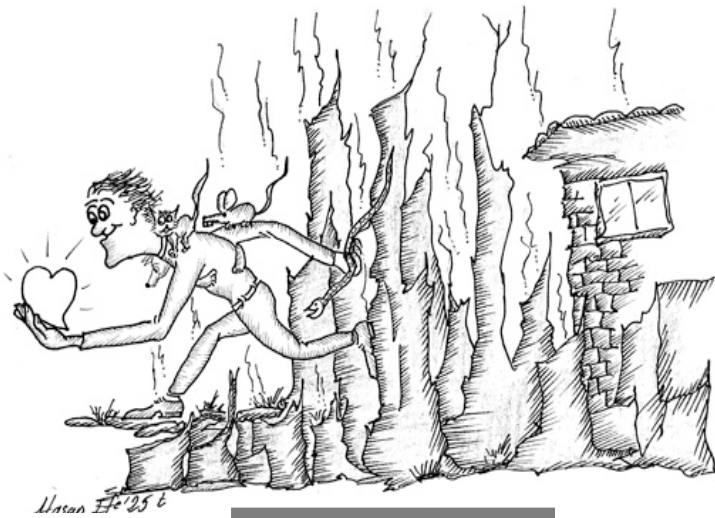
SIKANK

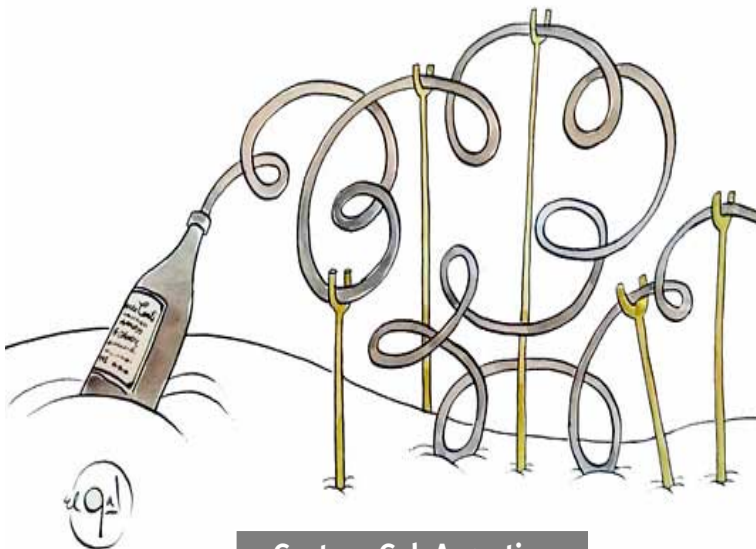
Hule Hanusic, Austria

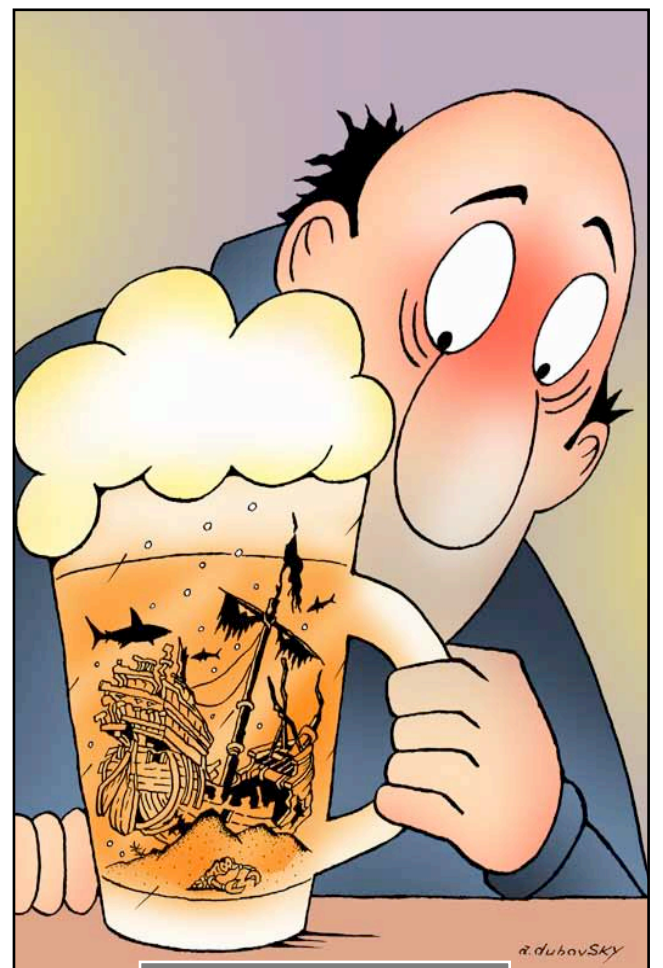
Fadi Abu Hassan, Norway

Hasan Efe, Türkiye

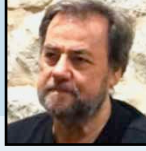
Gustavo Gal, Argentina

Alexander Dubovsky, Ukraine

aphorisms

Emil Strniša
(Croatia)

- There is a space between two words, and often a between two sentences retreat.
 - So what if I write humor pieces? I'm just killing time until it kills me.
 - Don't write anything on Facebook. You might up winning a Nobel Prize!
 - An aphorism should be so short that the signature beneath it looks too long.
 - I always start writing a novel from the end because I find it hard to face the blank page at the beginning.
 - So what if Hemingway is dead? There are still some of us left alive.
 - A text is read line by line, but the author is read between them.
 - The book has come down to one letters – I.
 - Satire is a magic mirror in which everyone can be seen except oneself.
 - Like Socrates, I too know that I know nothing, but me nobody ever mentions me.
 - Don't envy humorists; there is a lot of "hum-drum" (weariness) in a dash of humor.
 - I will only write my autobiography once I find out everything about myself by telling others the truth to their faces.
 - Many started with anonymous letters and ended with memoirs.
 - The Idiot. He survived War, but in Peace he ran into The Brothers Karamazov.
 - I sold my car to print a book about myself; now I can only write a biography.
 - I'd love for them to give me the Nobel Prize in Literature. Just so I could reject it.
 - There is no cult of culture as long as the culture of the cult exists.
 - Once you had to pull patrons by the sleeve; today you pull sponsors by the pant leg.
 - A wise man doesn't know where wisdom ends, and a fool doesn't know where it begins.
- Anyone who creates their own position from ripped-off quotes is like someone who has watched a silent movie without an image on the screen.

- İki kelime arasında bir boşluk vardır ve çoğu zaman iki cümle arasında bir geri çekilme.
 - Mizah yazılan yazıyorsam ne olmuş? Sadece o beni öldürene kadar zaman öldürüyorum.
 - Facebook'ta hiçbir şey yazma. Günün birinde bir Nobel Ödülü kazanabilirsin!
 - Bir aforizma o kadar kısa olmalıdır ki, altındaki imza bile çok uzun görünmeli.
 - Bir romanı yazmaya her zaman sonundan başlarım; çünkü başlangıçtaki o boş sayfayı yüzleşmeyi zor buluyorum.
 - Hemingway öldüyse ne olmuş? Bizden hâlâ hayatta olanlar var.
 - Bir metin satır satır okunur, ancak yazar o satırların arasından okunur.
 - Kitap tek bir harfe kadar indi: "Ben".
 - Hiciv, kendisi hariç herkesin görülebildiği sihirli bir aynadır.
 - Sokrates gibi ben de hiçbir şey bilmediğimi biliyorum; ama benden hiç kimse bahsetmiyor.
 - Mizahçılara özenmeyin; bir tutam mizahın içinde çokça "monotonluk" (yorgunluk) vardır.
 - Otobiyografimi ancak başkalarının yüzüne gerçekleri söyleyerek kendim hakkındaki her şeyi öğrendiğimde yazacağım.
 - Birçoğu isimsiz mektuplarla başladı ve anı kitaplarıyla bitirdi.
 - Budala. Savaş'tan sağ kurtuldu ama Banış'ta Karamazov Kardeşler'e tosladı.
 - Kendim hakkında bir kitap bastırılmak için arabamı sattım; şimdi sadece bir biyografi yazabiliyorum.
 - Bana Nobel Edebiyat Ödülü'nü vermelerini çok istedim. Sırf onu reddedebilmek için.
 - Tarikat kültürü (veya kültür) var olduğu sürece kültür kültü yoktur.
 - Eskiden hâmleri (destekçileri) kolundan tutup çekmeniz gerekirdi; bugün sponsorları pantolon paçasından çekiyorsunuz.
 - Bilge kişi bilgeliğin nerede bittiğini bilmez, aptal ise nerede başladığını bilmez.
- Kendi duruşunu çalıntı alıntılardan oluşturan kişi, ekranda görüntü olmadan sessiz film izleyen birine benzer.

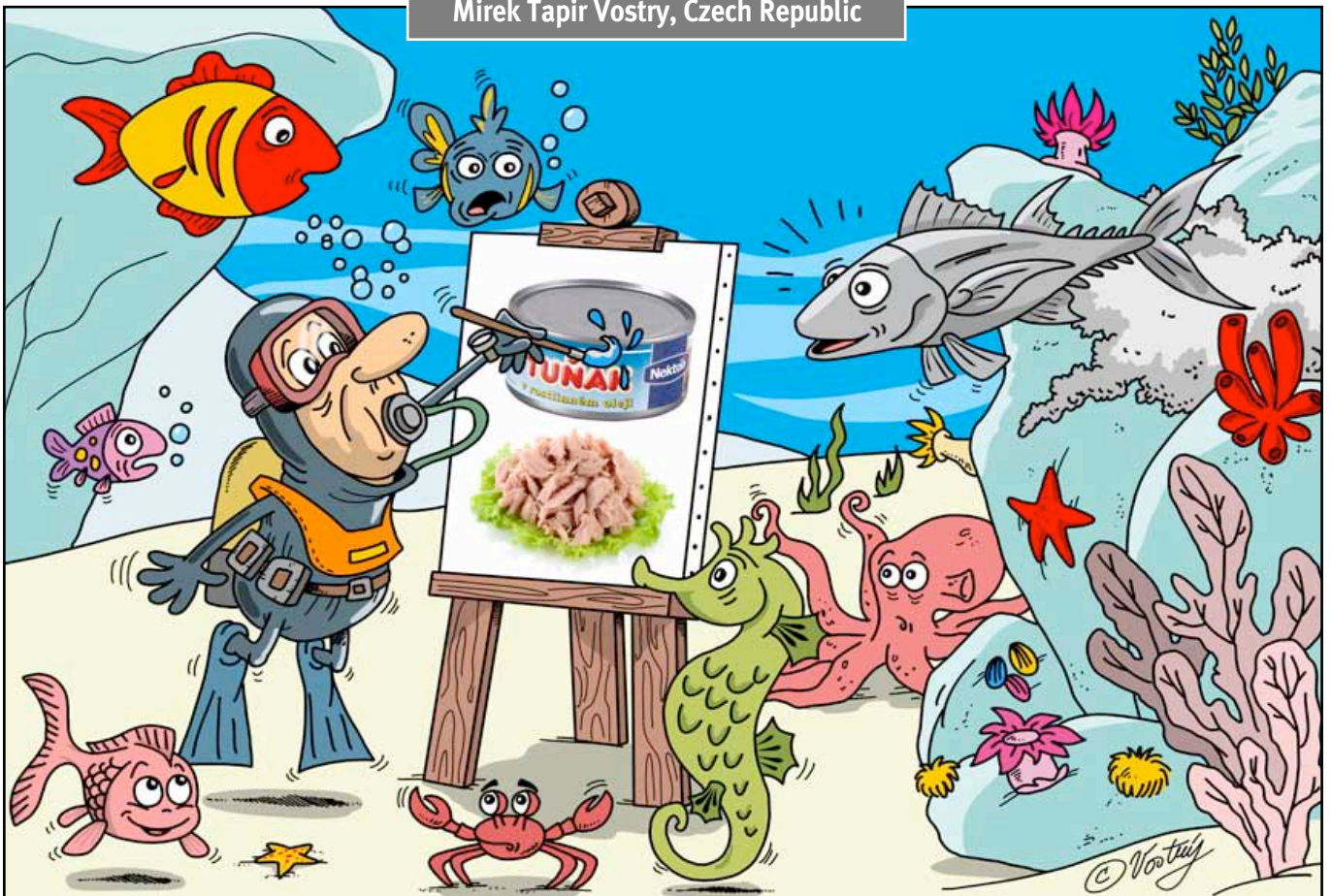
Emil Strniša, Croatia

Fan Lintao, China

Mirek Tapir Vostry, Czech Republic

HISTORY
OF
MATHEMATICS

ERGUN AKLEMAN-

TREFOIL KNOT

THE FIRST MATHEMATICIAN
OF THE WORLD

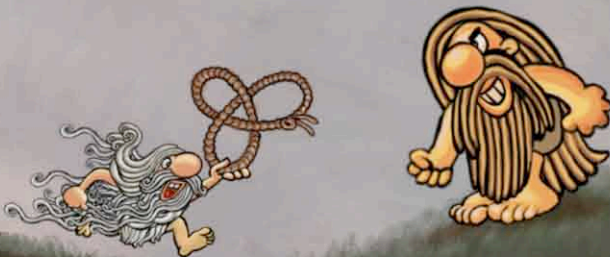

DISCOVERED TREFOIL
KNOT!

ERGUN AKLEMAN-

THE FIRST
HANGMAN
OF THE WORLD

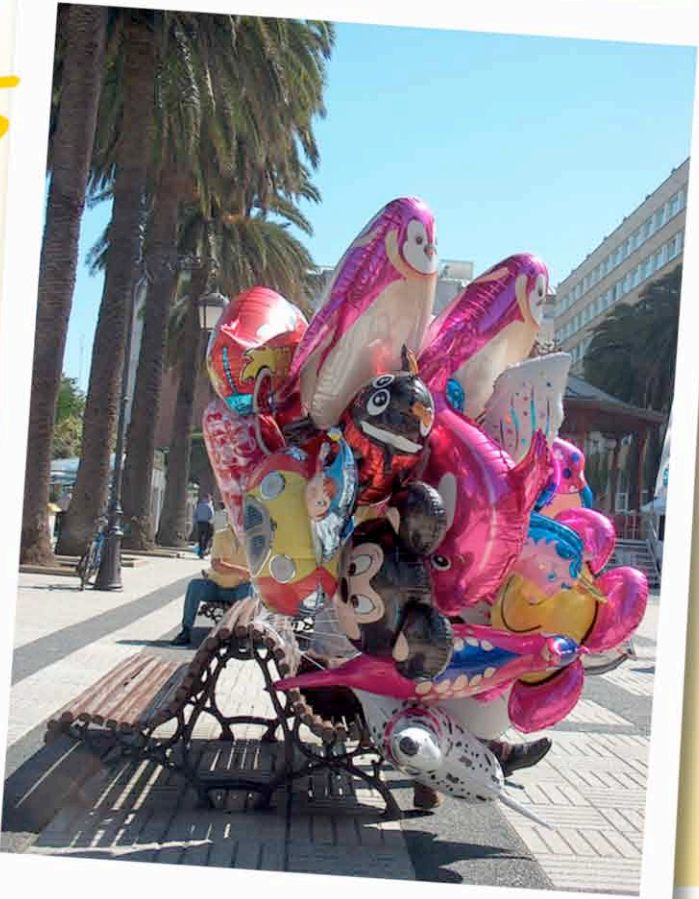
SHOWED HIM
HANGMAN'S
KNOT!

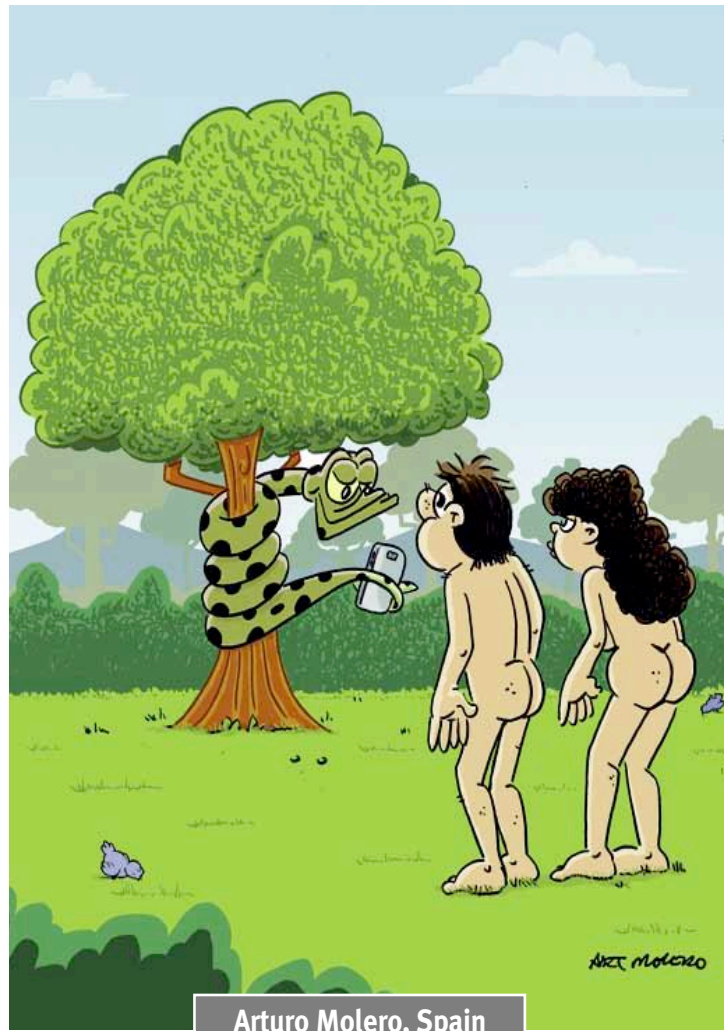
THE TREFOIL KNOT IS THE SIMPLEST OF NONTRIVIAL MATHEMATICAL KNOTS. THE MATHEMATICAL KNOTS ARE DIFFERENT FROM COMMON KNOTS IN THE SENSE THAT THEY CONSIST OF CLOSED CURVES, WHICH CAN BE OBTAINED BY JOINING TOGETHER THE TWO LOOSE ENDS OF A COMMON KNOT SUCH AS HANGMAN'S KNOT, RESULTING IN KNOTTED LOOPS. FOR INSTANCE, TREFOIL CAN BE OBTAINED FROM THE COMMON OVERHAND KNOT.

HUMOROUS PHOTOS

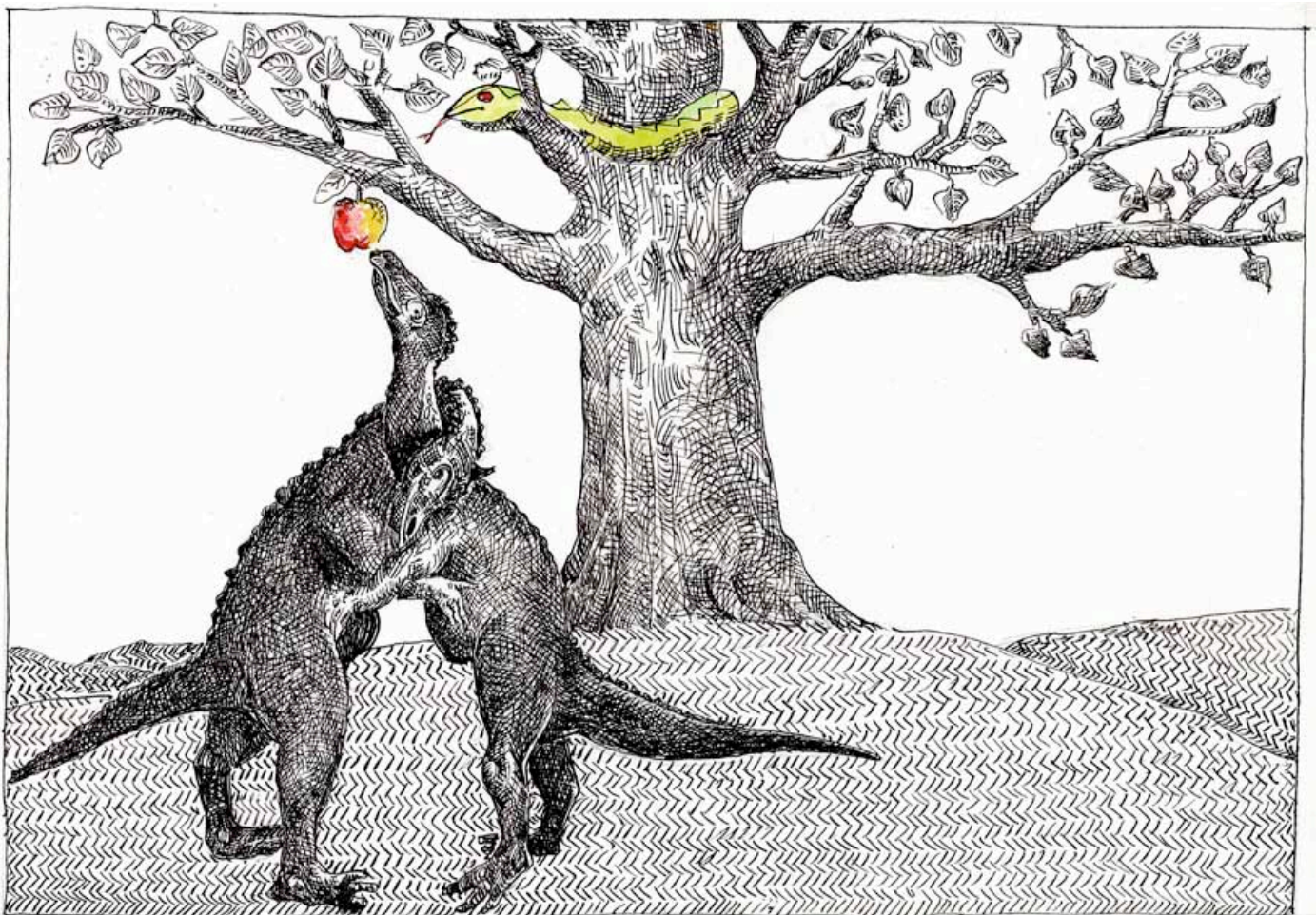
by Francisco Punal Suarez, Spain

Alfredo Martirena, Cuba

Arturo Molero, Spain

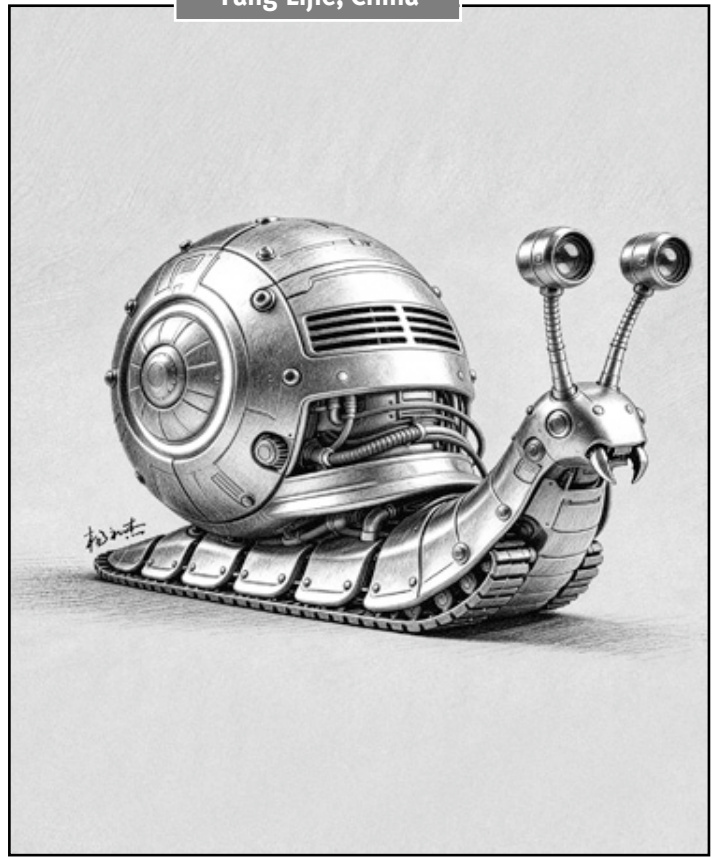

Henryk Cebula, Poland

Ekrem Borazan, Türkiye

Yang Lijie, China

Edi Dharma, Indonesia

Mehmet Zeber, Türkiye

Aziz Yavuzdoğan

Subliminal Mesajlar...

Harici Bedbahıtlar..

YA NİYE 112'Yİ
ARAMADINIZ? NİYE
MÜGE ANLIYA BAŞ-
VURMADINIZ? HER
İŞİNİZE BEN Mİ
KOŞTURUCAM?!

AY NE
BİLİYİM?

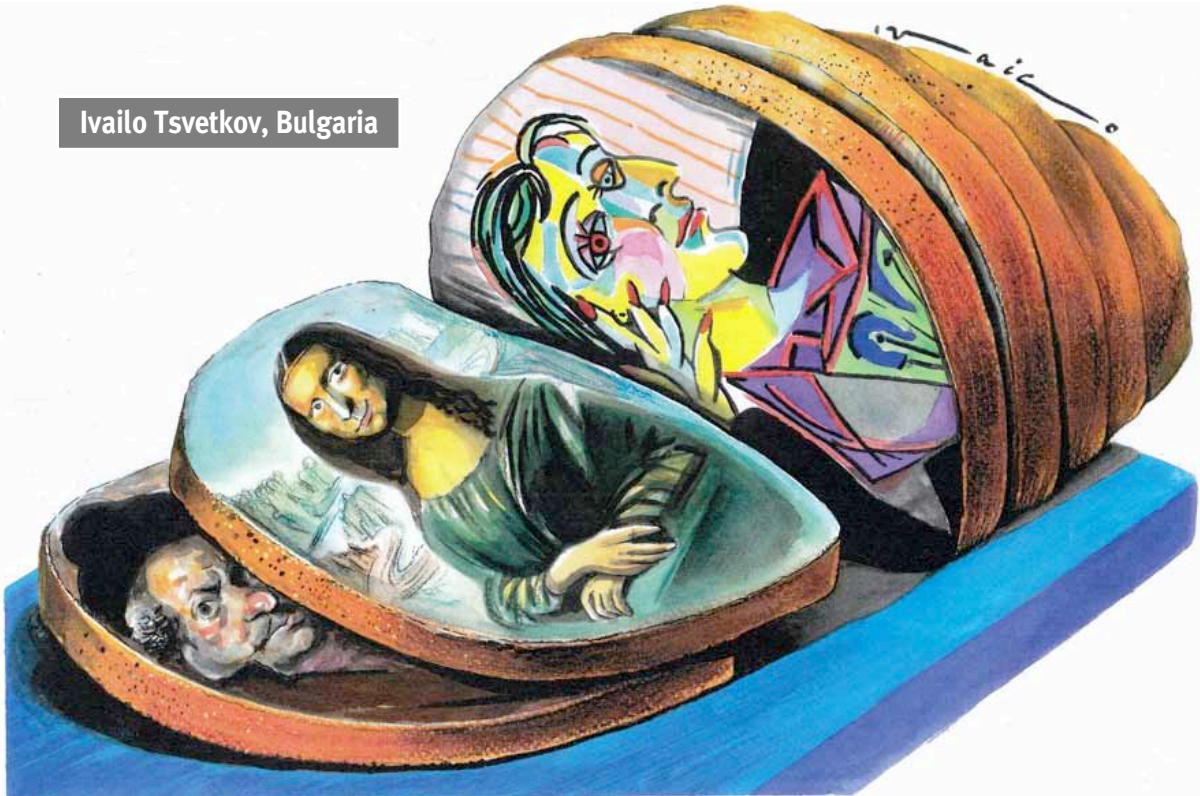
ULAN NE
İSTEDİNİZ BU
KADINDAN
LANNI!

BU DA MI
AĞAÇTAN DÜŞTÜ?
ADLI TIP ÖYLE
DEMİYO ŞEREFSİZ
KATİLEER!

EPİSTEMO-
LOJİK KOPUŞ
BU DOSTUM.
SIZLANMA!

Ivailo Tsvetkov, Bulgaria

Sanatın ve düşüncenin savaşa imtihanı.

Birinci Dünya Savaşı'nın ardından İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde alınan kararların çoğu unutuldu. O dönemde Alman edebiyatı müfredattan çıkarılmış, Goethe ve Schiller gibi isimler bir anda okunamaz hale gelmişti. Kültürel

hafızanın bu silinme girişimi, savaşın cephelerdeki yıkımından farklı bir cephede, zihinsel dünyada açılmış bir gedikti. Bugün pek az kişi bu ayrıntıyı hatırlıyor. Oysa yakın geçmişte benzer reflekslerin yeniden ortaya çıktığını gördük. Rusya-Ukrayna savaşı başladığında Milano-Bicocca

Üniversitesi'nde bazı yöneticiler Dostoyevski dersini programdan kaldırmayı denedi. Avrupa'nın kimi orkestraları Çaykovski'nin eserlerini repertuardan çıkardı; "Kuğu Gölü" bile tartışma konusu oldu. Bu tür kararlar, savaşın gölgesinde sanatın ve düşüncenin nasıl kolayca kurban edilebildiğini gösteriyor. Şimdi de

Ortadoğu'da yeni bir çatışma sahnesi kuruluyor. Epstein Çetesi (ABD-İsrail) ile İran arasındaki gerilim, Türkiye'de bazı "kullanışlı aptalların" sahaya sürülmesine vesile oluyor. Kimi figürler, İranlı düşünür Ali Şeriatî'nin "günah defterlerini" dillerine dolayarak sözümona Sünni-Şii çatışmasının psikolojik zeminini kurmaya çalışıyor. Bu söylemlere kanan safdillerin sayısı az değil. Burada mesele yalnızca politik değil; aynı zamanda kültürel bir çoraklaşma tehdidi söz konusu.

Düşünce ve sanat, yani insan onurunun en rafine tezahürleri, savaş zamanlarında bile bu denli kolayca ayaklar altına alınmamalı. Kötü niyetli maşaların oyununa gelmek, yalnızca bugünün tartışmalarını değil, yarının utancını da hazırlıyor. Çünkü kara bulutlar bir gün dağılır; geriye yalnızca alınan tavırların, verilen tepkilerin ve yapılan yanlışların izi kalır.

Sanatın ve düşüncenin savaşa imtihanı, aslında toplumların kendi vicdanlarıyla imtihanıdır. Goethe'nin, Dostoyevski'nin, Çaykovski'nin ya da Şeriatî'nin susturulması, yalnızca bir kültürün değil, insanlığın ortak mirasının susturulmasıdır. Ve bu susturulmuş, savaşın bitiminden çok sonra bile, utanç olarak hafızalarda yaşamaya devam eder. ■

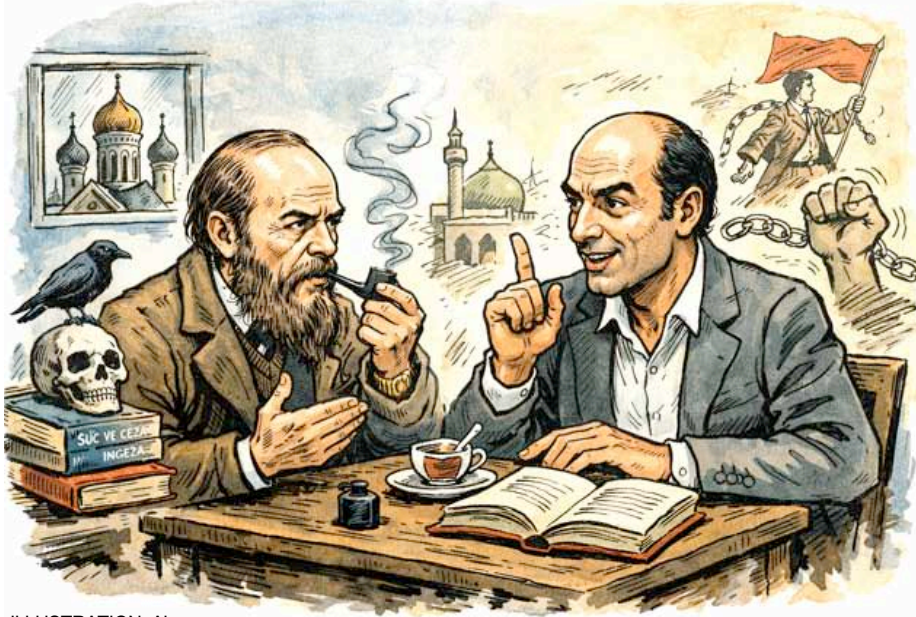

ILLUSTRATION: AI

The Trial of Art and Thought in Times of War.

Few today recall that, in the aftermath of the First World War, German literature was quietly erased from curricula in England and the United States. Goethe and Schiller—names once synonymous with the very idea of European culture—were rendered unreadable, not by the loss of language but by the blunt force of politics. It was a cultural amputation, a silencing that left scars in the intellectual body of the West. More recently, we witnessed similar reflexes. When the war between Russia and Ukraine erupted, administrators at Milan's Bicocca University attempted to remove Dostoyevsky from the syllabus. Across Europe, orchestras dropped Tchaikovsky from their programs; even Swan Lake became a matter of debate. These gestures, however

symbolic, revealed how swiftly art and thought can be sacrificed at the altar of geopolitical rage.

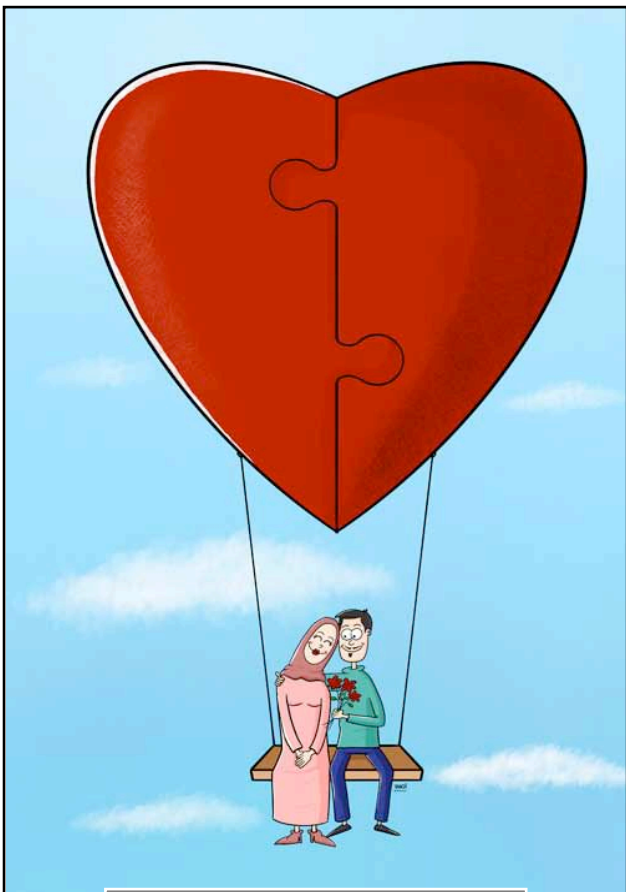
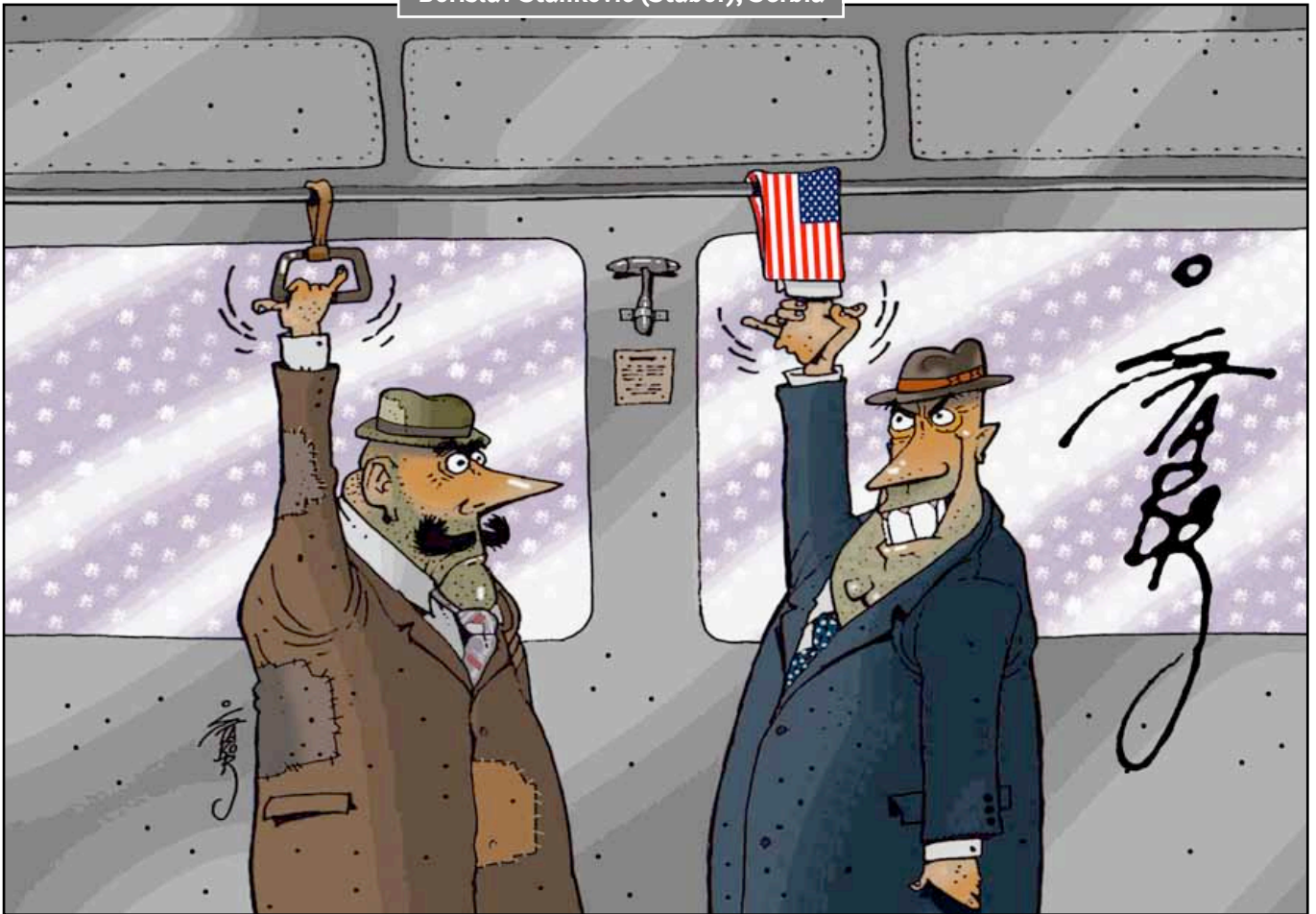
Now, in the Middle East, another stage is set. The conflict between the Epstein network (U.S.-Israel) and Iran has given rise to a new chorus of "useful idiots" in Turkey. Robed or unrobed, they have taken to denouncing the Iranian thinker Ali Shariati, rehearsing his supposed sins as if to prepare the psychological ground for a Sunni-Shia confrontation. And, as ever, there are those naïve enough to be persuaded.

The danger here is not only political but cultural. Thought and art—those fragile vessels of human dignity—should not be

trampled even in wartime. To allow malicious actors to dictate the terms of our cultural memory is to invite a future defined by shame. For when the clouds of war eventually disperse, what remains is not victory or defeat, but the record of how we treated our poets, our composers, our thinkers.

The silencing of Goethe, the erasure of Dostoyevsky, the banishment of Tchaikovsky, the vilification of Shariati—these are not isolated acts. They are reminders that the true battlefield of war often lies in the imagination, in the stories we tell and the voices we choose to suppress. And when those voices are silenced, the loss is not theirs alone; it is ours, and it endures long after the guns fall silent. ■

Borislav Stankovic (Stabor), Serbia

Ameen Alhabarah, Saudi Arabia

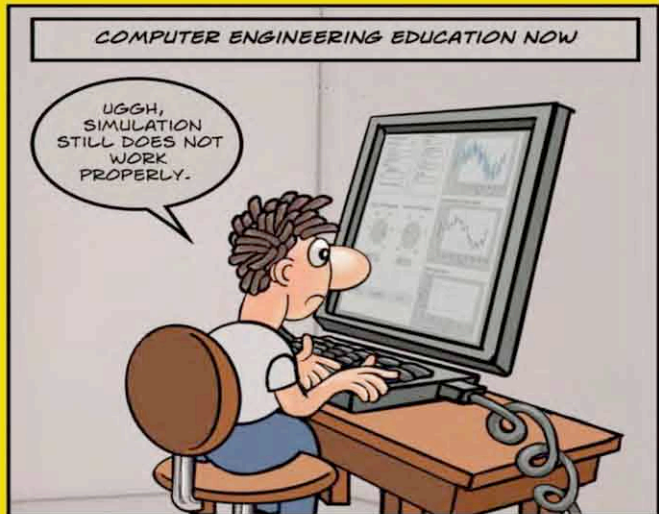
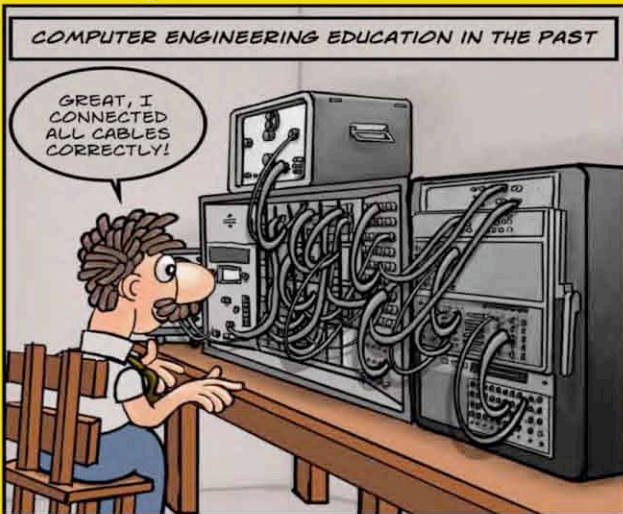
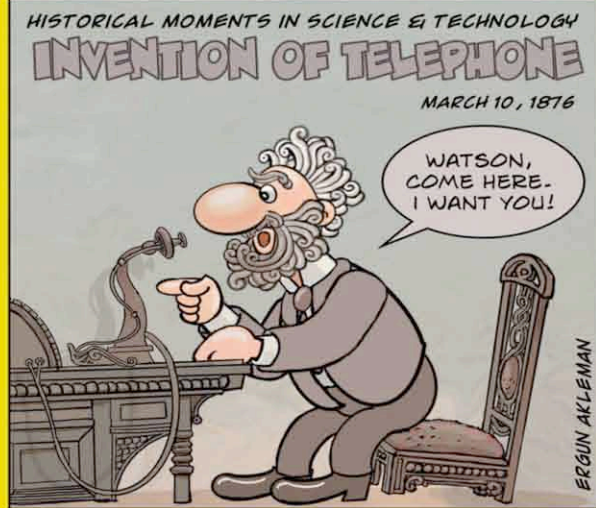
Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan

Computing Through Time

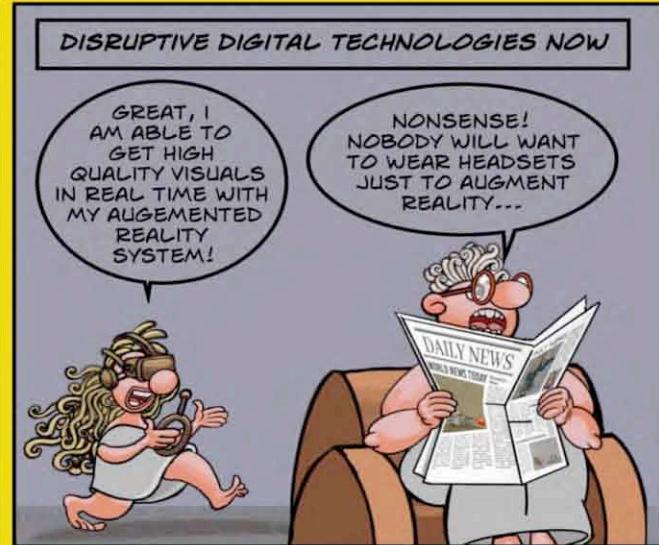
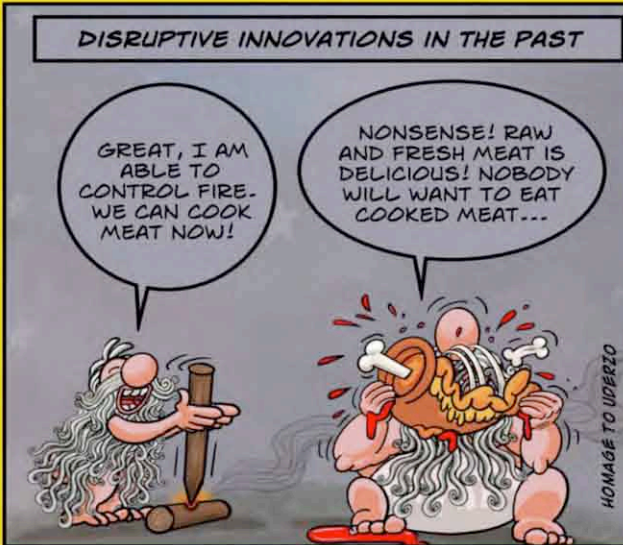
Cartoons in IEEE Computer

Dr. Ergun Akleman, USA

Turkish Academician and cartoonist at Texas A&M University

EARLY COMPUTER ENGINEERING EDUCATION HAPPENED MOSTLY WITHIN ELECTRICAL ENGINEERING PROGRAMS SINCE ELECTRICAL ENGINEERING HAD CLOSE TIES TO MANY DOMAINS OF COMPUTER ENGINEERING. ELECTRICAL ENGINEERING KNOWLEDGE AND SKILLS WERE ALSO HELPFUL IN DESIGNING COMPUTERS USING ELECTRONIC DEVICES SUCH AS ELECTRON TUBES. THE FIRST FORMAL COMPUTER ENGINEERING DEGREE PROGRAM IN THE UNITED STATES WAS FOUNDED IN 1971 AT CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY. NOW, THERE ARE MORE THAN 250 ABET-ACCREDITED COMPUTER ENGINEERING PROGRAMS IN THE UNITED STATES ALONE.

CLAYTON CHRISTENSEN INTRODUCED THE CONCEPT OF DISRUPTIVE INNOVATIONS IN HIS 1995 HARVARD BUSINESS REVIEW PAPER. NEW INNOVATIONS ARE DISRUPTIVE ONLY IF THEY INITIALLY CREATE NICHE MARKETS AND VALUE NETWORKS BY ENTERING AT THE BOTTOM OF EXISTING MARKETS AND EVENTUALLY DISPLACING ESTABLISHED MARKET-LEADING COMPANIES AND PRODUCTS. COOKING COULD BE CONSIDERED AS ONE OF THE FIRST DISRUPTIVE INNOVATIONS. IT IMPROVED FOOD EFFICIENCY BY ALLOWING HOMO ERECTUS TO SPEND LESS TIME ON CHEWING AND DIGESTING. THIS LED TO A SMALLER AND MORE EFFICIENT DIGESTIVE TRACT, WHICH FREED UP ENERGY FOR LARGER BRAIN GROWTH.

Ülke olarak kaşındığımız gün!

by Eray Yavuzdoğan

Sabah tam sekiz buçukta, ülkede aynı anda herkesin sol kaşı kaşındı. Bu durum başlangıçta kimseyi endişelendirmedi; çünkü zaten ülkede aynı anda yaşanan şeyler genelde açıklamasız olurdu. Ancak öğleye doğru kaşınma devam edince, konunun uzmanlara sorulmasına karar verildi.

Uzmanlar toplandı, masaya baktılar, masanın etrafında döndüler ve hep bir ağızdan bunun "*toplumsal bir bis*" olduğuna karar verdiler. Kimse ne anlama geldiğini bilmiyordu ama kulağa yeterince ciddi geliyordu. Akşam haberlerinde spiker, yüzünü hafifçe ciddileştirerek "*Sol kaşımız neden kaşınıyor?*" diye sordu. Alt yazı geçmedi, çünkü alt yazı da emin değildi.

Ertesi gün, kaşı kaşınmayanlar açıklama yapmak zorunda kaldı. Kaşı kaşınmayanlar derneği kuruldu. Derneğin ilk bildirisi kısa ve netti: "*Biz de isterdik.*" Bildiri alkışlandı. Ne için alkışlandığı anlaşılamadı ama alkışlandığı kesindi. Bu sırada bir adam, kaşı kaşındığı hâlde kaşınmayı tercih etti. Bu tercih büyük yankı uyandırdı. Adam televizyonlara çıktı, "*Kaşıntı bireyseldir*" dedi. Cümle yarıda kesildi, çünkü kaşı çok kaşınıyordu. Program reklam arasına girdi, reklamda kaş kremi çıktı. Kimse bunun bir tesadüf olduğuna inanmadı.

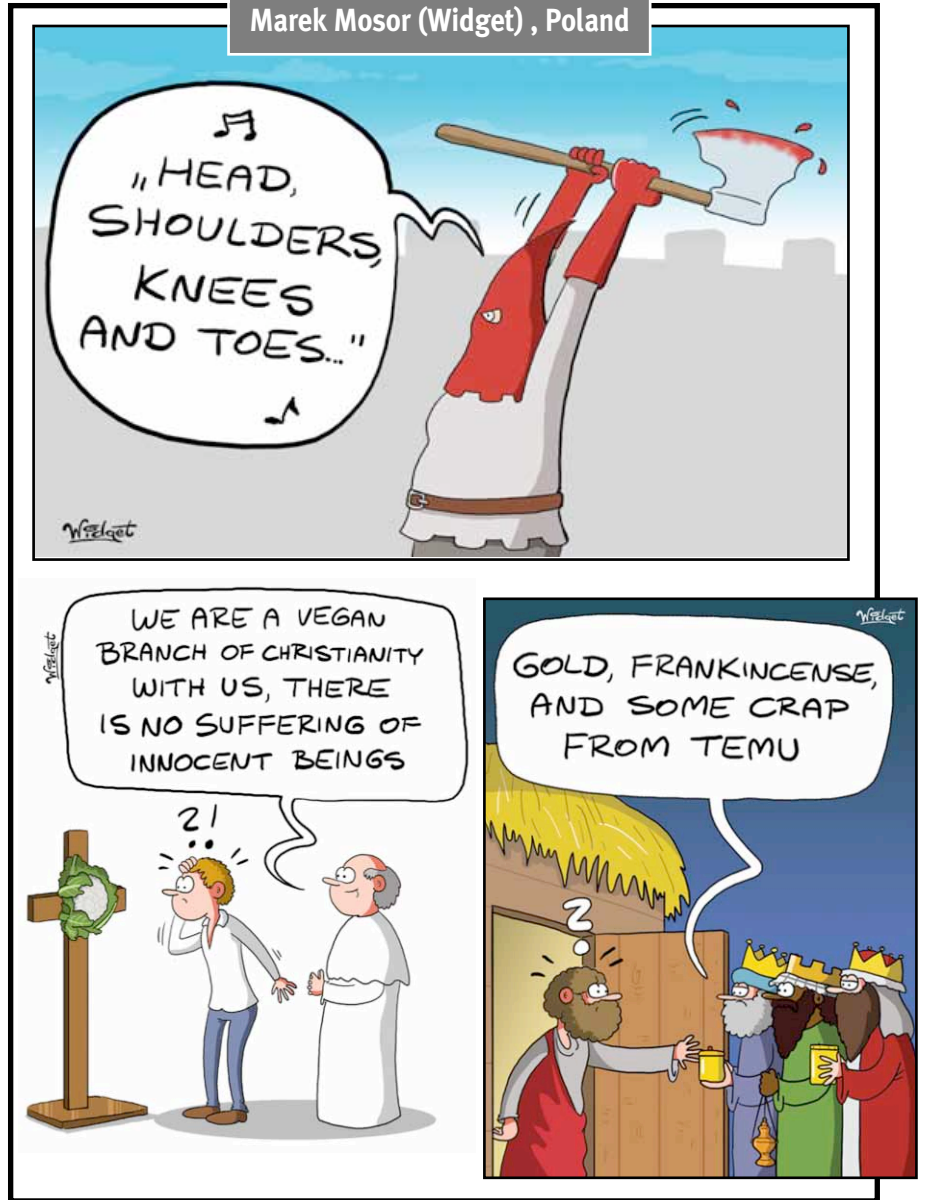
Devlet, meseleyi daha fazla ciddileştirmemek için bir genelge yayımladı. Genelgeye göre kaşınmak serbestti ama kaşıntı hakkında kesin konuşmak yasaktı. Yorum yapanlar, "*Belki*" demek zorundaydı. "*Belki kaşınmıştır*" cümlesi ülkenin en dürüst ifadesi seçildi.

Bir süre sonra kaşıntı geçti. Herkes rahatladı. Fakat bu kez insanlar rahatlamaktan şüphelenmeye başladı. "*Bu kadar rahatlamak normal mi?*" sorusu soruldu. Soruya cevap verilmedi, çünkü cevap verilirse tekrar kaşıntı olabileceği düşünüldü. Aylar sonra arşivlere bakıldığında, o günlere dair tek resmi kayıt bulundu. Bir kâğıt parçasında şunlar yazıyordu: "*Tam olarak ne oldu bilmiyoruz ama çok emindik.*"

Fernando Pica, Colombia

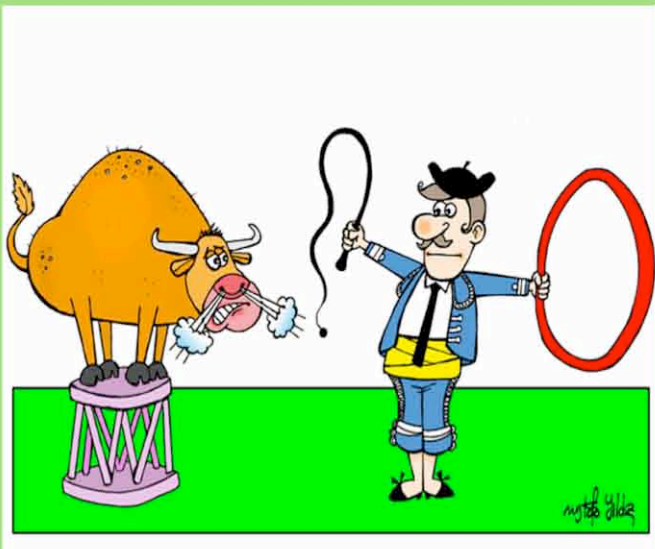
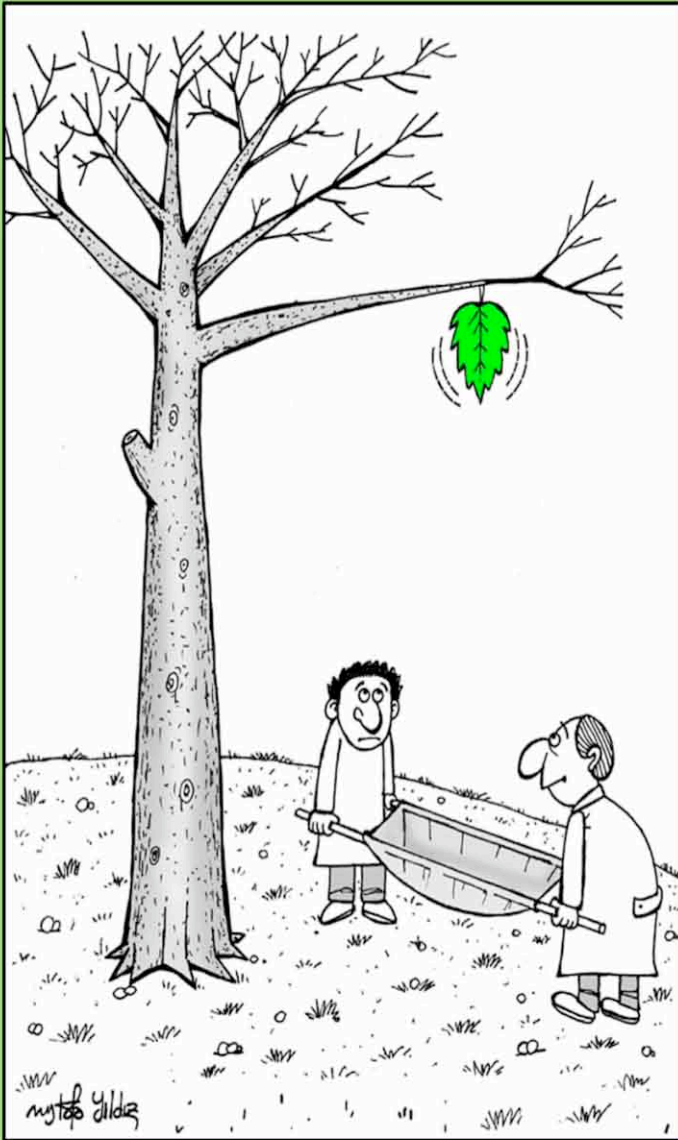

Marek Mosor (Widget), Poland

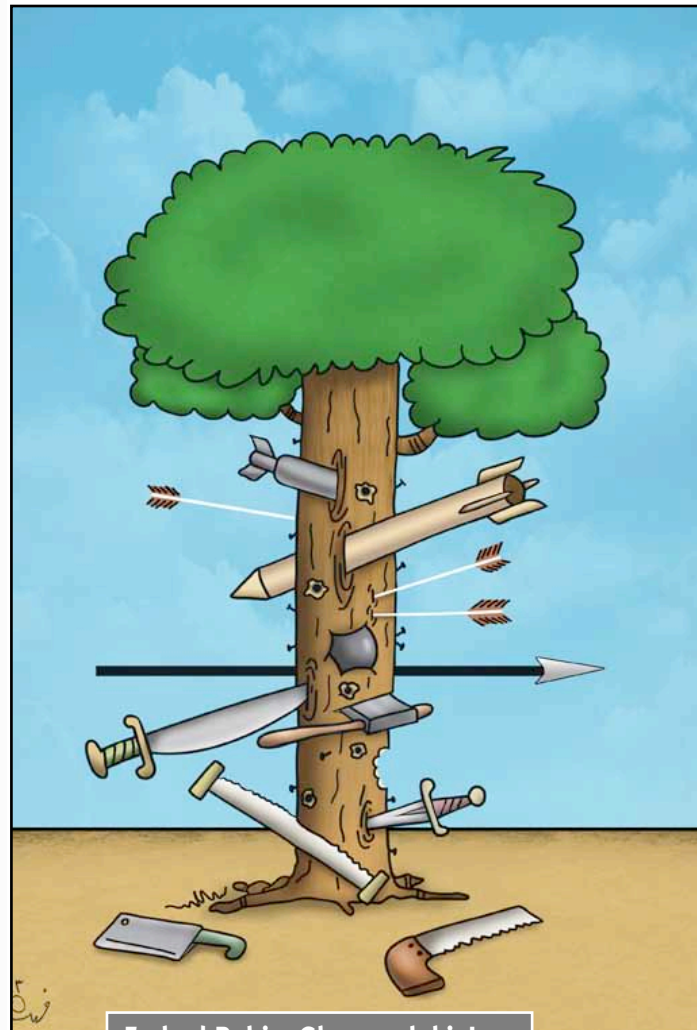
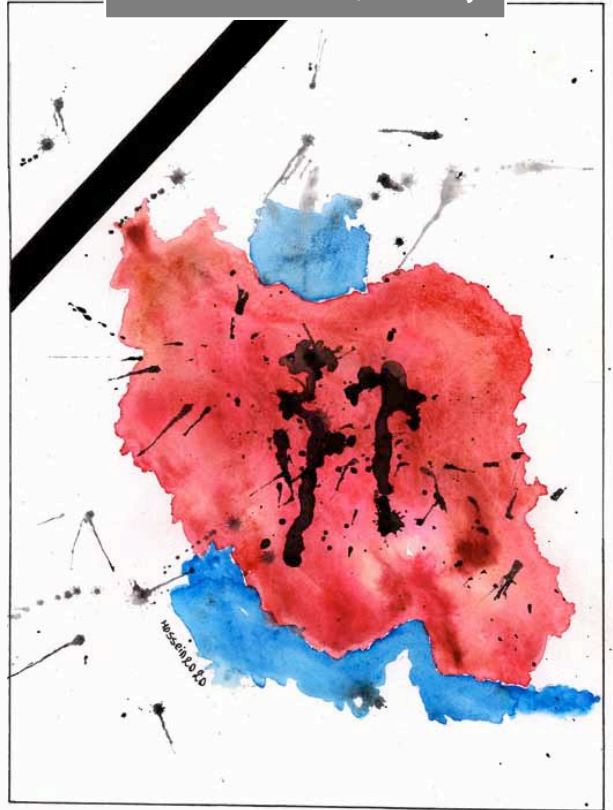

MISTIK

Mustafa Yıldız, Türkiye

Hossein Eskandari, Germany

Farhad Rahim Gharamaleki, Iran

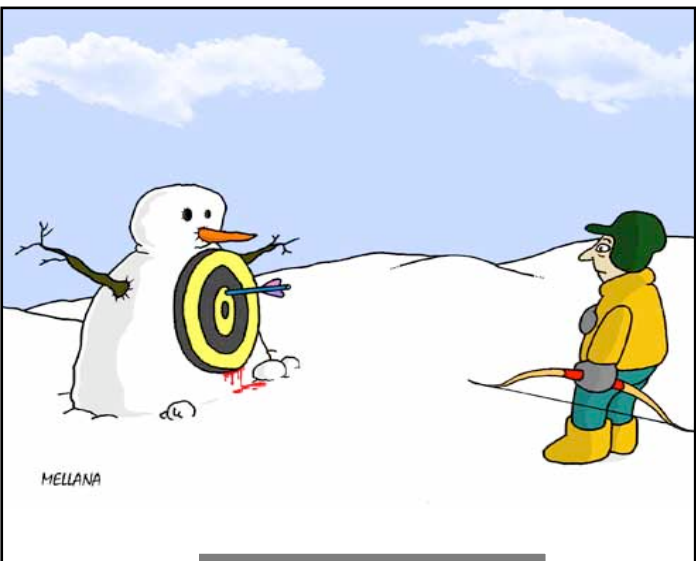
Javier Cubero Torres, Cuba

ÇİZGİYİLE

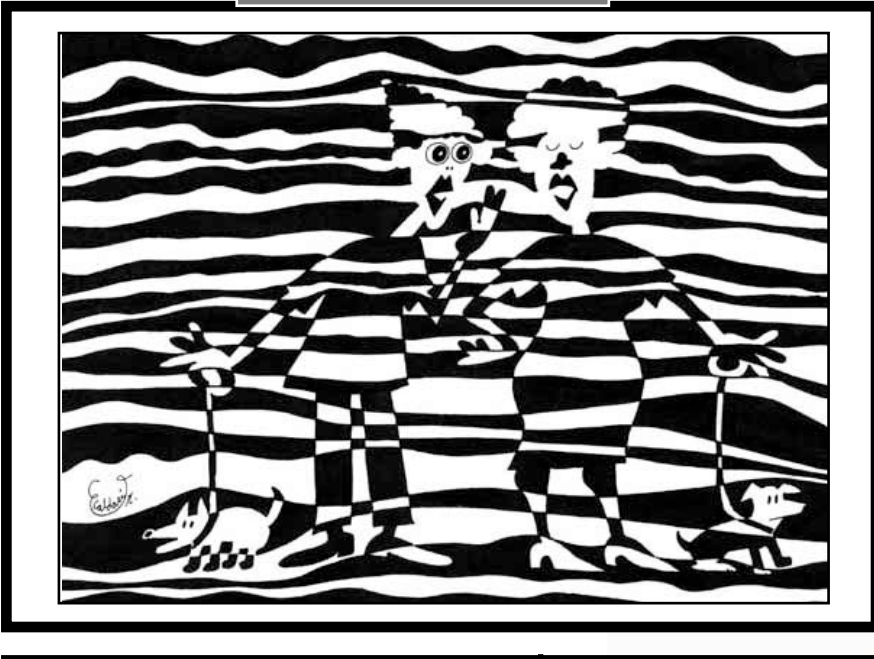
O. Yavuz İnal, Türkiye

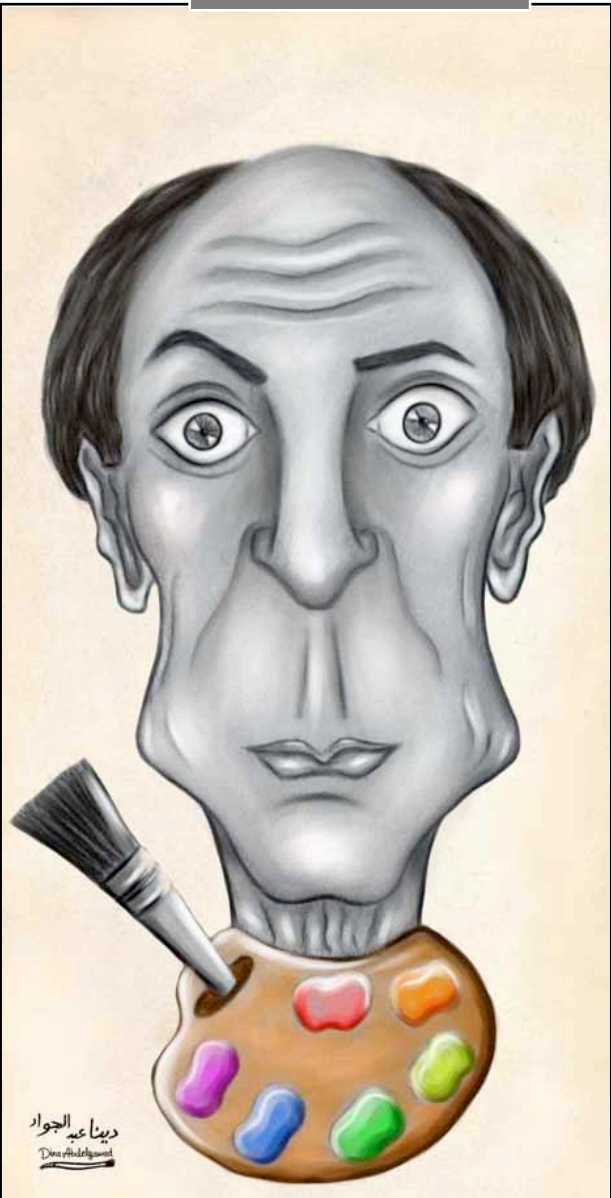
Claudio Mellana, Italy

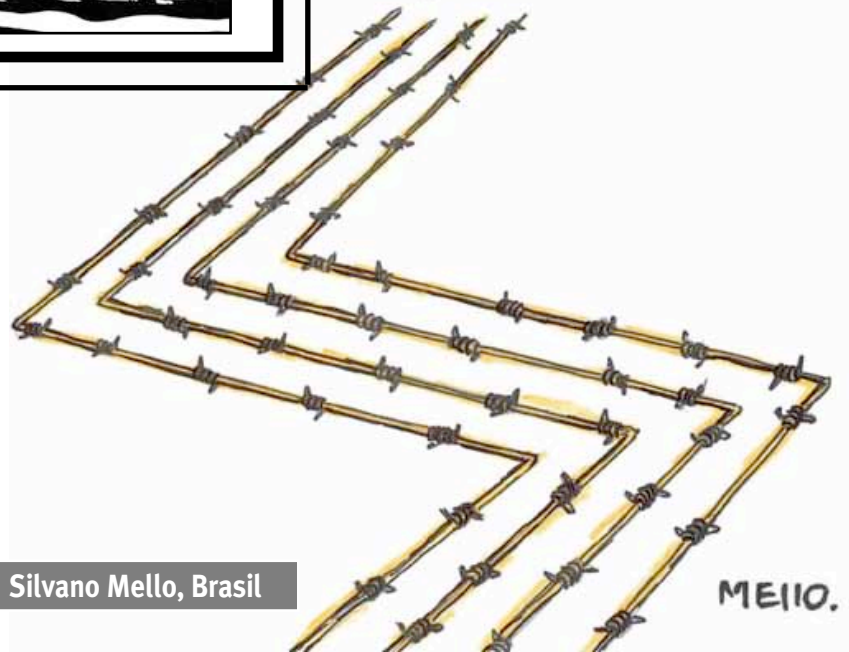
Eduardo Caldari Jr, Brasil

Dina Abdelgawat, Egypt

Silvano Mello, Brasil

MEIO.

Roman Peshkov, Russia

Gülmenin kısa tarihi ve uzun psikolojisi

Mizah, zihnin kendini fazla ciddiye almaktan kurtarma girişimidir. Freud'un divanında da, bir karikatür köşesinde de benzer bir şey olur: Bastırılmış olan, dolaylı yoldan konuşur. Şaka, gerçeğin daha katlanabilir bir versiyonudur. İnsan, söyleyemediğini güldürerek söyler; hem kendini hem karşısındakini suçüstü yakalamadan.

Bir espri, çoğu zaman küçük bir zihinsel kazadır. Beklenenle olan arasındaki o milisaniyelik kopuş, kahkahayı üretir. Psikoloji buna "uyumsuzluk" der; gündelik hayatta ise biz sadece güleriz.

İnsan, gülmeye genellikle yanlış zamanda başlar. Cenazelerde, toplantılarda, bekleme salonlarında... Mizahın ortaya çıkışı çoğu zaman uygunsuzdur; belki de bu yüzden bu kadar insani. Gülme anı, zihnin "burada bir şeyler yolunda değil" deme biçimidir. Psikoloji ise tam da bu noktada not almaya başlar.

Oysa o kısa boşlukta, zihnin düzen takıntısı açık verir. Mizah, aklın kontrolü kısa süreliğine kaybettiği ama bundan keyif aldığı nadir anlardandır. Terapi odalarında mizah dikkatle izlenir. Danışanın neye güldüğü kadar, ne zaman güldüğü de önemlidir. Travmanın ardından gelen ani bir şaka, iyileşmenin

değil; bazen henüz temas edilemeyen bir alanın işaretidir. Sürekli espri yapan biri, duygularıyla arasına zarif bir mesafe koyuyor olabilir. Mizah burada bir pencere değil, ince bir perdeye dönüşür. Toplumsal mizah ise kolektif bir sınır sistemine benzer. Bir ülkenin fıkraları, karikatürleri ve

gündelik ironileri; resmi söylemin söyleyemediklerini tamamlar. Baskı arttıkça espri kısılır, anlam yoğunlaşır. Gülme, bu durumda eğlence değil, hayatta kalma refleksidir. Kahkaha, "farkındayız" demenin en risk-siz yoludur.

Belki de mizahın psikolojisi bu kadar iç içe olmasının nedeni budur: İkisi de gerçeği doğrudan değil, dolambaçlı yollardan sever. Mizah güldürtürken açar; psikoloji anlamaya çalışırken susturur. Aralarında sessiz bir anlaşma vardır. Gülme geçicidir ama bıraktığı iz kalıcıdır. Ve insan, çoğu zaman bunu bilmeden güler. ■

A brief history of laughter and its long psychology

People often begin to laugh at the wrong moment. At funerals, in meetings, in waiting rooms. Humor tends to appear where it least belongs—and perhaps that is precisely why it feels so human. Laughter is the mind's way of saying, something here is out of place. Psychology, at that point, quietly starts taking notes.

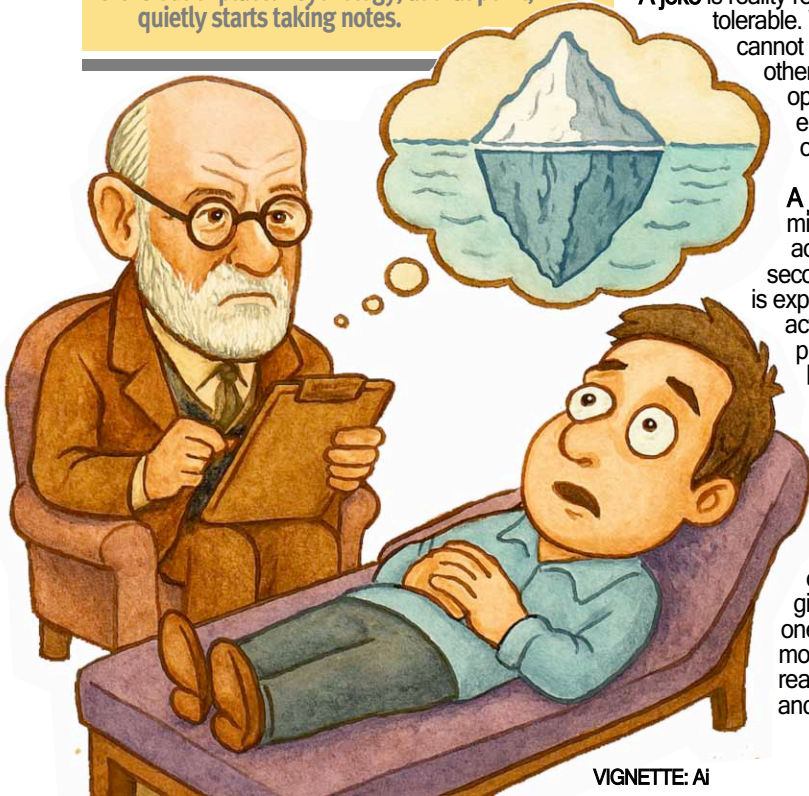
Humor is the mind's attempt to escape taking itself too seriously. Whether on Freud's couch or in the corner of a cartoon panel, the same thing happens: what has been repressed finds an indirect voice. A joke is reality rendered more tolerable. We say what we cannot say by making others laugh—without openly confronting either ourselves or our audience.

A joke is often a minor cognitive accident. That split second between what is expected and what actually occurs produces laughter. Psychology calls it "incongruity"; in everyday life, we simply laugh. Yet within that brief gap, the mind's obsession with order momentarily gives way. Humor is one of the rare moments when reason loses control—and enjoys it.

In therapy rooms, humor is carefully observed. It matters not only what a patient laughs at, but when. A sudden joke following a traumatic recollection may signal not healing, but an area still untouched. Someone who is constantly joking may be placing an elegant distance between themselves and their emotions. Here, humor becomes not a window, but a thin curtain.

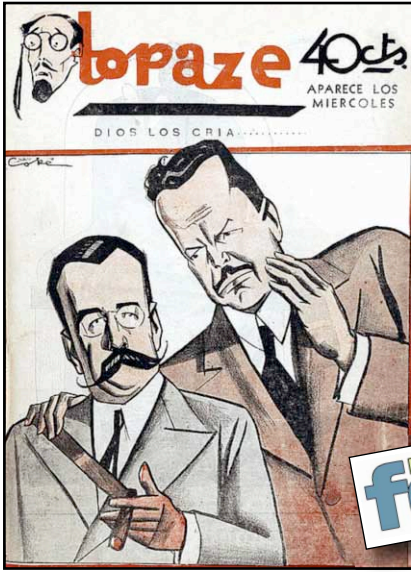
Social humor, meanwhile, resembles a collective nervous system. A country's jokes, cartoons, and everyday ironies complete what official language cannot say. As pressure increases, jokes grow shorter and meaning more condensed. Laughter, in such contexts, is no longer entertainment but a survival reflex. It becomes the safest way of saying, we are aware.

Perhaps this is why humor and psychology are so deeply intertwined: neither favors direct confrontation with truth. Humor reveals by disguising; psychology listens by quieting. Between them exists a silent agreement. Laughter is fleeting, but the mark it leaves behind is not. And more often than not, we laugh without knowing why. ■

VIGNETTE: AI

It was Chile's most important political satire magazine.

The cover of the first issue of the humor magazine "Topaze", (left). - August 12, 1931,

"Topaze" mizah dergisinin ilk sayısının kapağı (solda). 12 Ağustos 1931

Topaze, which left deep marks on the history of Latin American cartooning, generally criticized those in power but also tried to maintain a neutral stance. After the Second World War, the magazine adopted an anti-communist and nationalist tendency. In the 1930s it faced heavy censorship, and some of its issues were even confiscated and burned by the police.

topaze

by aziz yavuzdoğan

Considered the most influential publication in the history of Chilean humor, Topaze magazine was founded in 1931 by Jorge Délano and became the center of political satire until 1970. Often described as the barometer of Chilean politics, the magazine managed to influence a wide audience—from presidents to ordinary citizens—through its sharp cartoons and social criticism. Its narrative structure was built around the characters Professor Topaze, representing wisdom, and Juan Verdejo, a poor man symbolizing the common sense voice of the Chilean people. Among its contributors were master cartoonists such as René Ríos Boettiger, the creator of the world-famous Condorito. Reaching a circulation of 100,000 in the 1940s, the magazine achieved enormous popularity for its time. Because of its humor that often shook those in power, Topaze was occasionally censored and some issues were confiscated. Today, it stands as one of the

most important historical documents representing the golden age of Latin American cartoon art.

The world's vintage humor magazines

This dialogue comes from the speech bubble of a cartoon published in Topaze. Chile's famous political satire magazine (July 17, 1942).

Characters in the cartoon:

Don Mandantonio: Not a real person, but a caricatured political type. Most likely, he is a figure alluding to Chile's president of the time (Juan Antonio Ríos). The name "Mandantonio" is a humorous construction, combining manda/mandón (meaning "one who commands, bossy") with the name Antonio. In other words, in the cartoon he represents the government or the president.

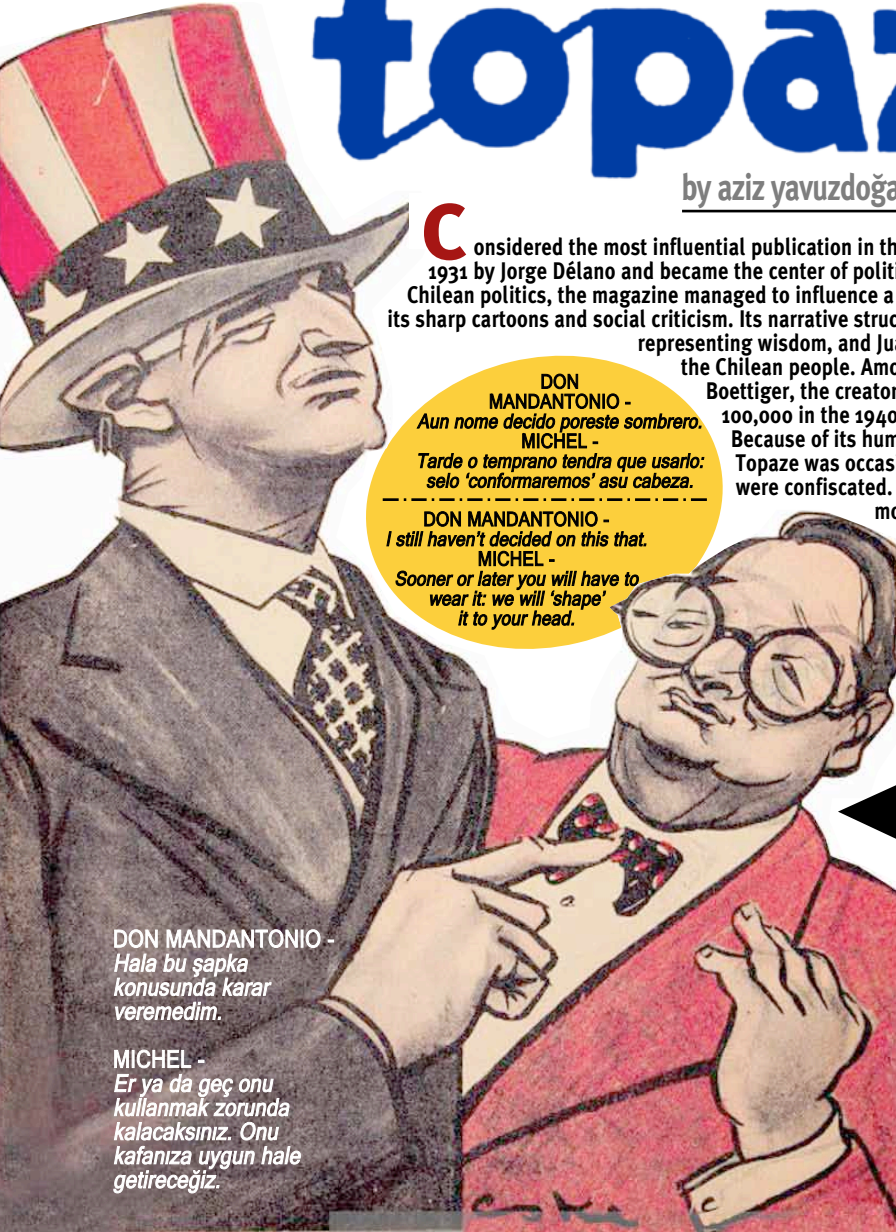
Michels: In the cartoon, he plays the role of a hat maker. This is a common symbol in political cartoons: forcing someone to "wear" a role or a policy. Here, Michels is used as a figure imposing external pressure or a specific political line (in most interpretations, representing U.S. or Allied pressure).

Bu diyalog, Şili'nin ünlü siyasi mizah dergisi Topaze'de yayımlanmış bir karikatürün konuşma balonudur (17 Temmuz 1942).

Karikatürdeki kişiler:

Don Mandantonio: Gerçek bir kişi değil, karikatürize edilen bir siyasi tiptir. Büyük olasılıkla dönemin Şili devlet başkanına (Juan Antonio Ríos) gönderme yapan bir figürdür: "Mandantonio" adı, İspanyolcada "manda / mandón" (emreden, yönetici) ve "Antonio" adının birleşmesiyle oluşturulmuş mizahi bir isimdir. Yani karikatürde hükümeti veya başkanı temsil eden bir karakterdir.

Michels: Karikatürde şapka yapan kişi (şapkacı) rolündedir. Politik karikatürlerde sıkça görülen bir semboldür: birine zorla bir rol veya politika "giydirmek". Burada Michels, dış baskıyı veya belirli bir siyasi çizgiyi dayatan bir figür olarak kullanılmıştır (çoğu yorumda ABD veya Müttefik baskısını temsil eder).

DON MANDANTONIO -
Aun nome decido poreste sombrero.
MICHEL -
Tarde o temprano tendra que usarlo:
selo 'conformaremos' asu cabeza.

DON MANDANTONIO -
I still haven't decided on this that.
MICHEL -
Sooner or later you will have to
wear it: we will 'shape'
it to your head.

DON MANDANTONIO -
Hala bu şapka
konusunda karar
veremedim.

MICHEL -
Er ya da geç onu
kullanmak zorunda
kalacaksınız. Onu
kafanıza uygun hale
getireceğiz.

Şili'nin en önemli siyasi mizah dergisiydi.

Dünyanın
eski mizah
dergileri

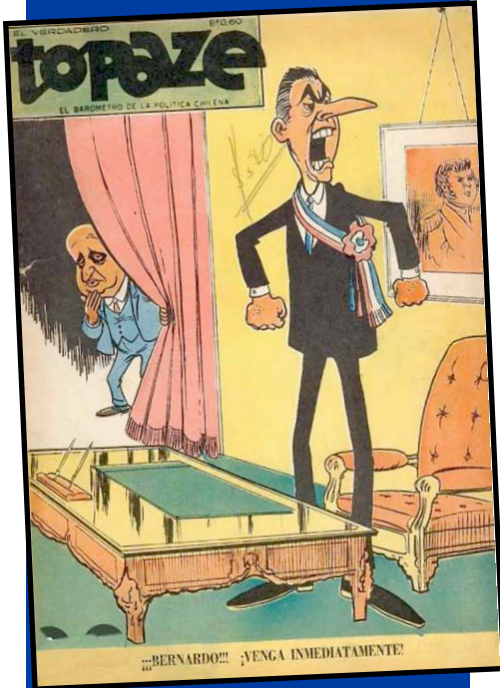
topaze

Latin Amerika karikatür tarihinde derin izler bırakmış olan "Topaze" genellikle iktidar eleştirisi yapmıştır ama tarafsız bir çizgide durmaya da çalışmıştır. Dergi, İkinci Dünya Savaşı sonrasında anti-komünist ve milliyetçi bir eğilime de girmiştir. 1930'larda ağır sansürlerle karşılaşmış, hatta bazı sayıları polis tarafından toplatılarak yakılmıştır.

aziz yavuzdoğan

Şili mizah tarihinin en etkili yayını kabul edilen **Topaze** dergisi, 1931 yılında **Jorge Délano** (*Coke*) tarafından kurulmuş ve 1970 yılına kadar siyasi hicvin merkezi olmuştur. **Şili** siyasetinin barometresi olarak adlandırılan dergi, keskin karikatürleri ve toplumsal eleştirileriyle devlet başkanlarından sıradan vatandaşa kadar geniş bir kitleyi etkilemeyi başarmıştır. Derginin anlatı yapısı, bilgeliği temsil eden **Profesör Topaze** ve **Şili** halkının sağduyulu sesini simgeleyen yoksul Juan Verdejo karakterleri üzerine kurulmuştur.

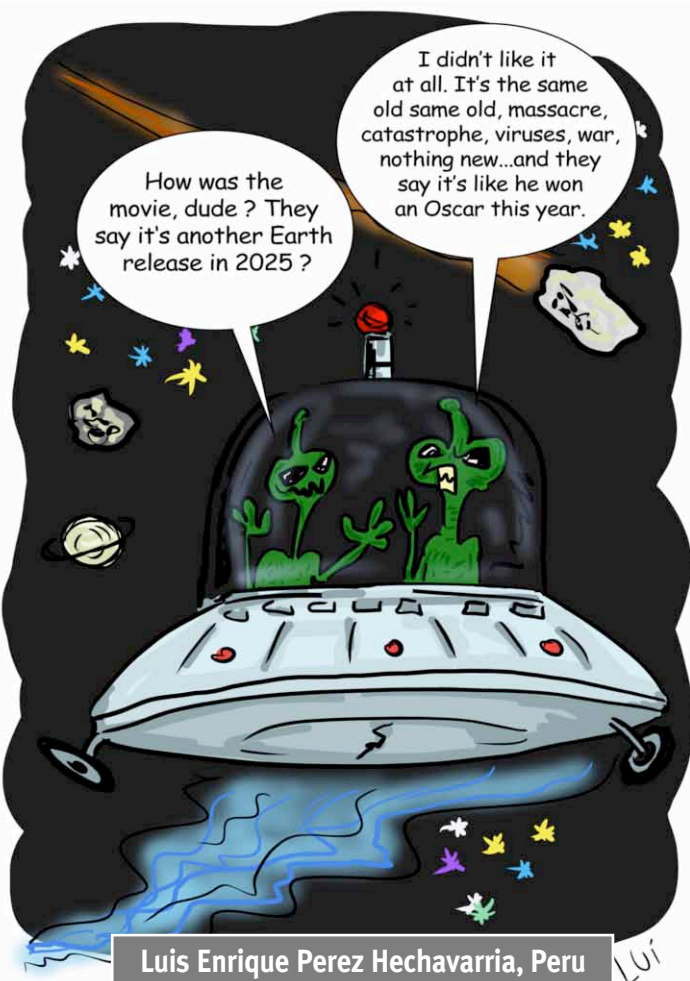
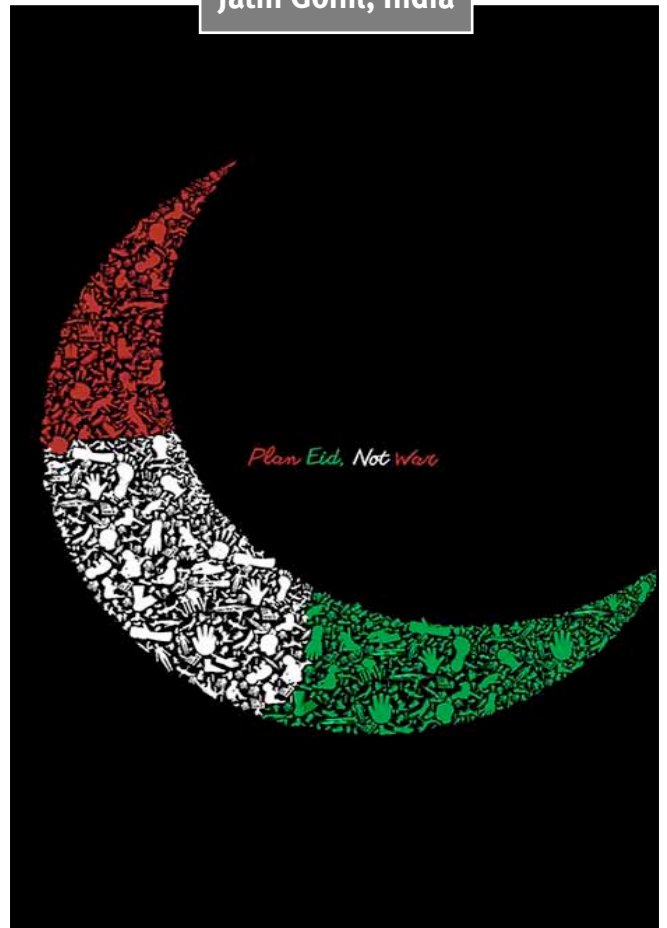
Kadrosunda dünyaca ünlü **Condorito**'nun yaratıcısı **Pepo** gibi usta çizerleri barındıran yayın, 1940'lı yıllarda ulaştığı 100 binlik tirajıyla dönemine göre devasa bir popülerite yakalamıştır. İktidarlara sarsan mizahı nedeniyle zaman zaman sansüre uğrayan ve sayıları toplatılan **Topaze**, günümüzde **Latin Amerika** karikatür sanatının altın çağını temsil eden en önemli tarihsel belge niteliğindedir.

Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan

Jatin Gohil, India

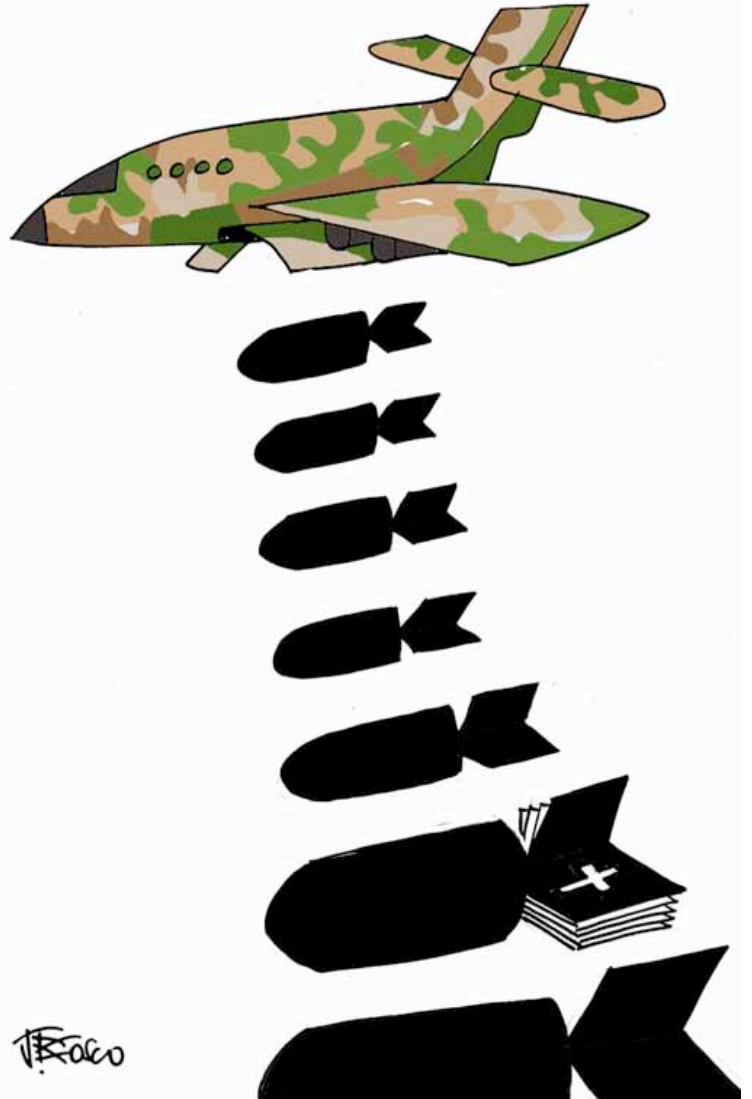
Luis Enrique Perez Hechavarria, Peru

Juan Gabriel Benabides, Spain

GABO
EST 1980

J. Bosco De Azevedo, Brasil

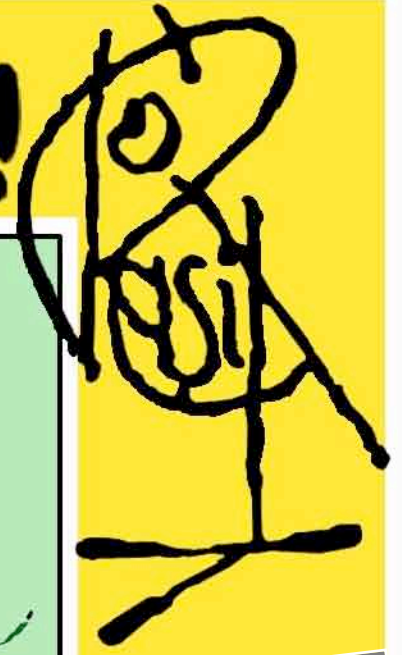
J. Bosco

Konstantin Kazanchev, Ukraine

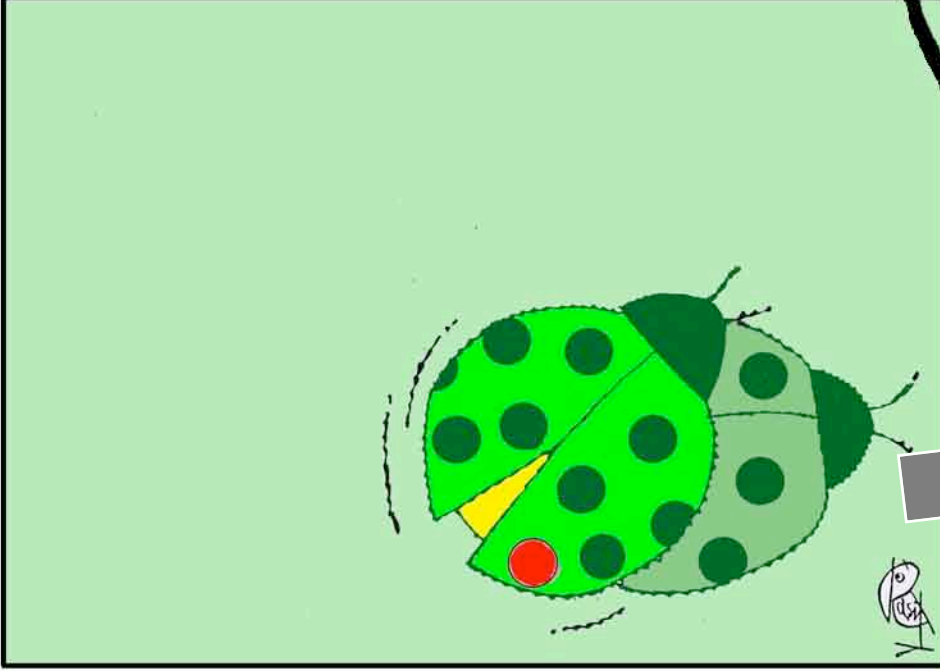

Kazanchev

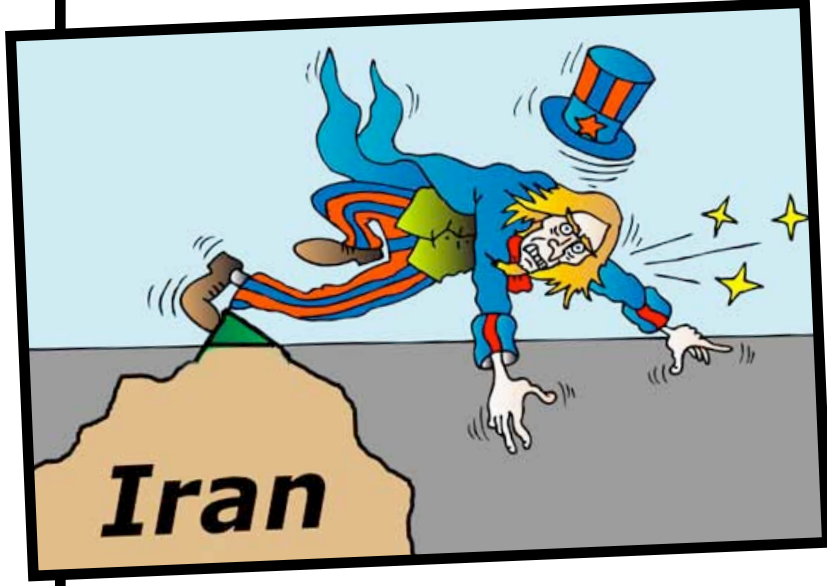
RAŞİT YAKALI

Raşit Yakalı, Türkiye

Alexey Talimonov, England

Ister inan, ister inanma!

Yaradılış!

• by Dragan Vugdelic

Tannı "*İnsanı kendi suretimizde yapalım*" dedi. Bir avuç kil aldı ve kabaca şekil verdi. Günümüz bilim insanları ona Neandertal diyor...

Tannı gökleri ve yeri, ışığı ve karanlığı, havayı ve suyu, bitkileri ve bütün hayvanları türlerine göre yarattı. Sonra, kendinden memnun bir ifadeyle, "*Bu iyi!*" dedi. Ardından, canı sıkılınca, "*İnsanı kendi suretimizde yapalım*" dedi.

Bir avuç kil aldı ve kabaca şekil verdi. Günümüz bilim insanları ona Neandertal diyor. Ancak melekler onu güzellik salonlarına götürdüler ve bakımını yaptılar; sonunda bugün sahip olduğumuz şekli aldı. Vê adı Adem (*Adam/Adem*) oldu.

Ama kısa süre sonra cennette bir isyan patlak verdi: rengi ne olacaktı?! Görüşler çok bölünmüştü; bunun üzerine Tannı, farklı renklerde dört tane daha yapmaya karar verdi: beyaz, siyah, sarı, kırmızı, kahverengi. Hepsini hemen dünyaya gönderdi, beyaz olanı

ise bir süre yanında tuttu. Sonra aklına tuhaf bir düşünce geldi: ona bir eş yapmak. Tuhaf olan şuydu ki Tannı da melekler de cinsiyetsizdi! Yine de Lilith'i yarattı ve onlara çoğalmalarını söyledi — **bu da tuhaftı**; çünkü ne Tannı ne de melekler çoğalırdı!

Zaman geçti, ama Lilith hamile kalamadı. Tannı onu sürgün etti ve sonra Adem'in kaburgasından Havva'yı yarattı. Birkaç yıl sonra o da hamile kalmadı; bunun üzerine Tannı onu çağırıp sorunun ne olduğunu sordu. "*Babamız, Kudretli Yarattıcı, Adem öteki delikten cinsellik tercih ediyor!*" Rab durumu anladı ve bir parça daha kil alıp Evan'ı şekillendirdi. Onları dünyaya gönderdi ve örtünmeleri için bir gökkuşağı verdi. Çoğalmalarına izin vermedi, ama yine de çoğaldılar...

Belive it or not!

GENESIS!

God said: "*Let us make man in our image*". And he took a handful of clay and roughly shaped him. Today's scientists call him a Neanderthal.

And the Lord created the heavens and the earth, and light and darkness, and air and water, and plants and all animals according to their kinds. Then he said with self-satisfaction: **this is good!**

Then, when he was bored, he said: "*Let us make man in our image*". And he took a handful of clay and roughly shaped him. Today's scientists call him a Neanderthal.

However, the angels took him to their beauty salons and groomed him so that in the end he got the shape we have today. And he was named Adam or Adem.

But, a rebellion soon broke out in heaven: what color would he be?! Opinions were very divided, so God decided to make four more, to be of different colors: white, black, yellow, red, brown. And he immediately sent them to earth, and he kept the white

one for a while. Then a strange thought came to his mind: to make him a companion. The strange thing about it was that both God and the angels were sexless! Still, he created Lilith, and told them to reproduce — which was also strange: neither God nor the angels multiplied!

Time passed, but Lilith could not conceive. God banished her, and then he created Eve from Adam's rib. After a few years, she did not conceive either, so God called her to tell him what was the matter. "*Our Father, Almighty Creator, Adam prefers sex in the other hole!*"

The Lord understood, and reached for another lump of clay and formed Evan. And he sent them to the earth, and gave them a rainbow to cover themselves. He did not let them reproduce, but they multiplied anyway.

Jorge J. Salazar Zepeda (Jors), Mexico

BAD POLICE 1

BAD POLICE 2

Steffen Jahnsowski, Germany

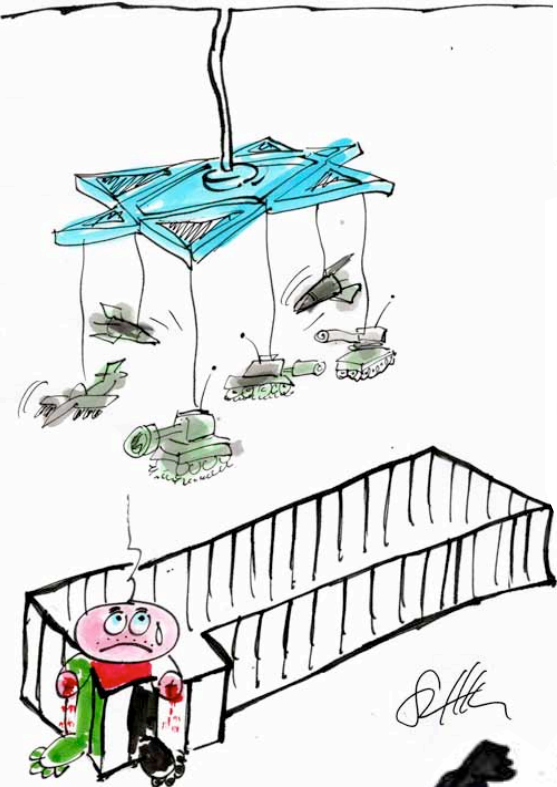

Mum, the children are laughing at me because of my long teeth.

Don't let it get you down, wait until nightfall and then bite back!

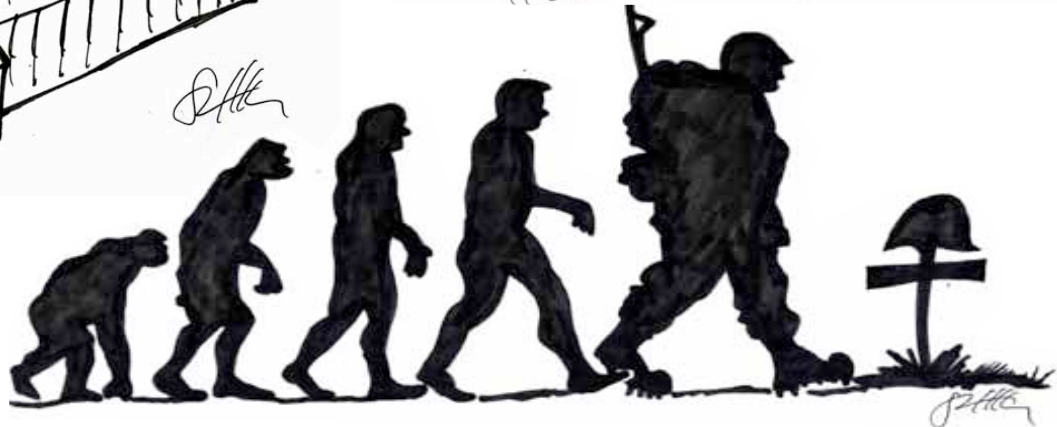
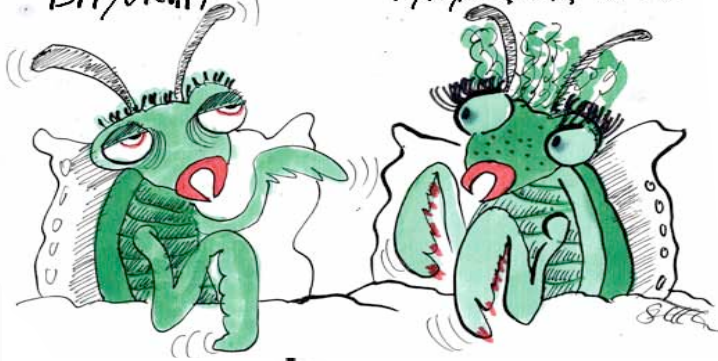

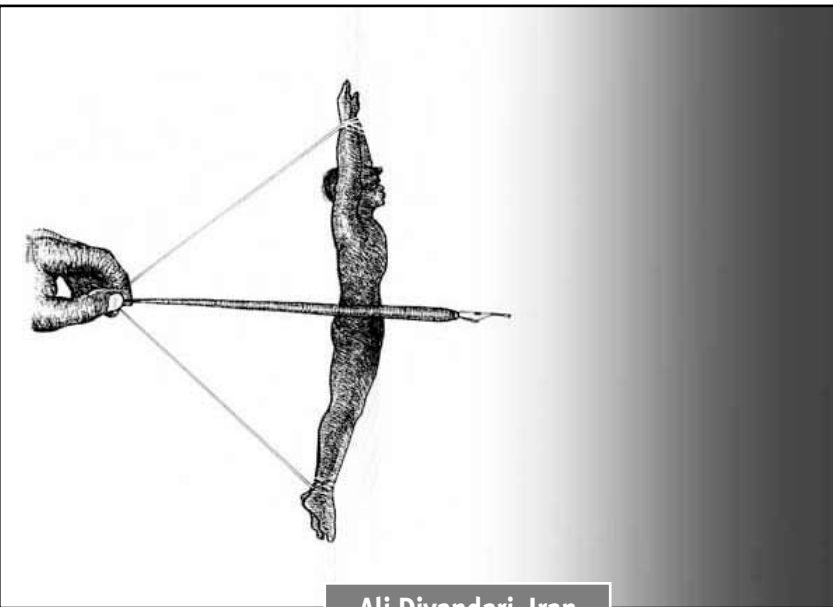
OKULCİN HER SEY

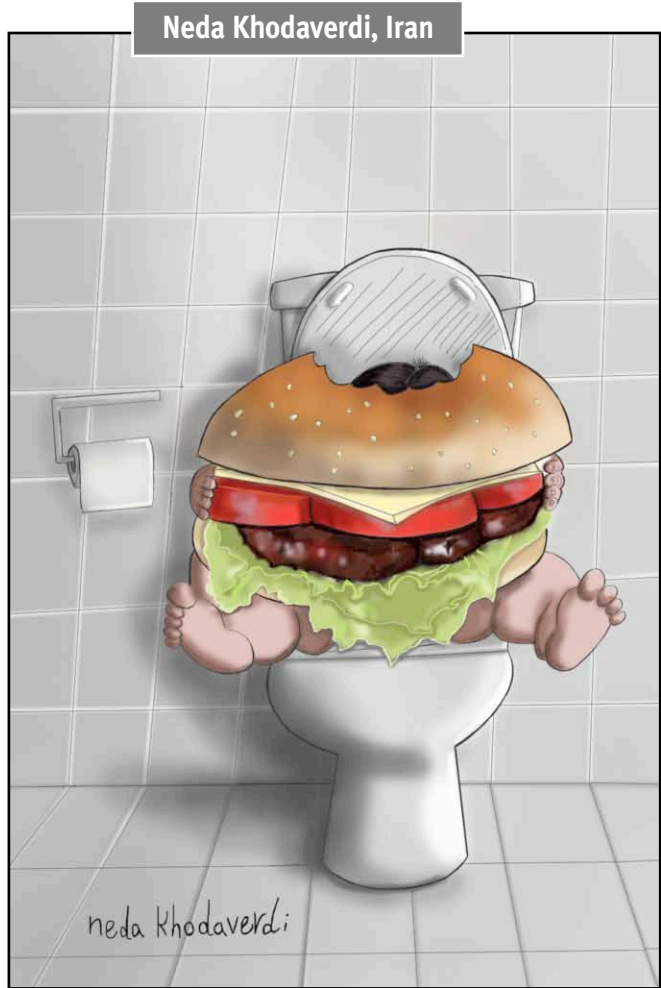
SENİNLE YAŞANMAK İSTİYORUM

DİRİSİ BİYOLOJİDE UYUYA KALMIŞ OLMALI

Ali Divandari, Iran

Neda Khodaverdi, Iran

neda khodaverdi

Yalda Hasheminezhad, Iran

Nilya Sadat Mirrezaie, Iran

Efat Amjadipoor, Iran

Amjadipoor 2014

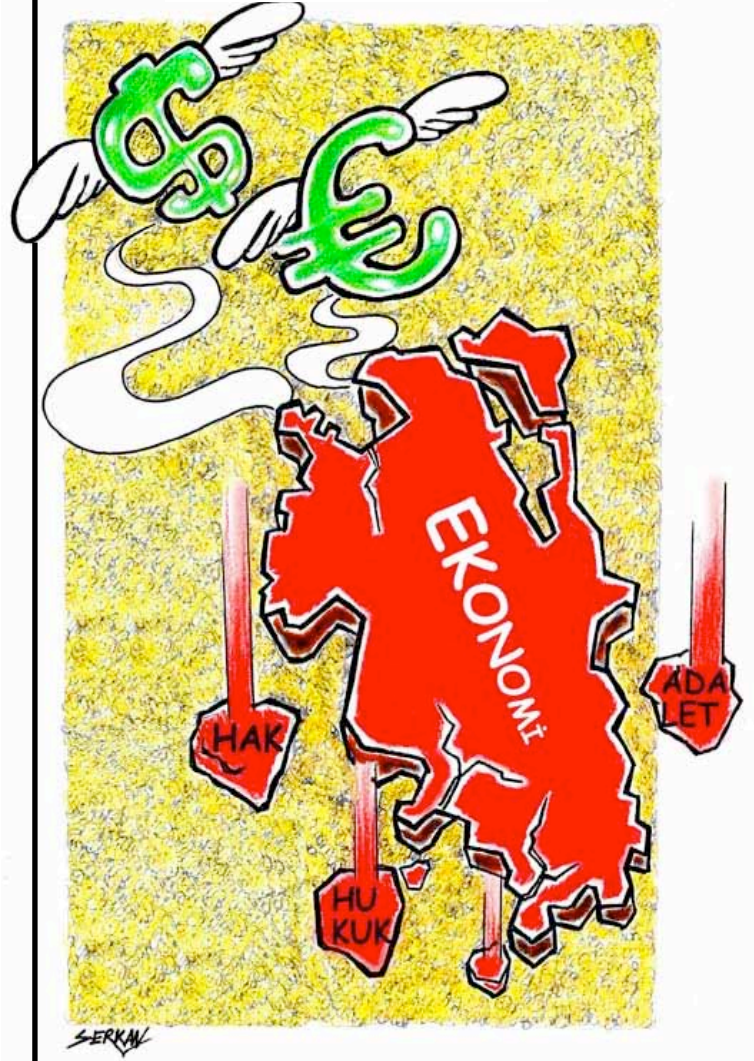
Bu benim imzamdır, ama...

Heyetimiz altı siyah limuzinle, onlannki ise üç binek araçla geldi; dolayısıyla daha en baştan kıskanılmalı bir üstünlük elde ettik. Hepimiz salona asik suratla girdik; özellikle de baş müzakerecimiz, karşı tarafın ve uluslararası arabulucuların daha ilk anda kimlerle muhatap olduklarını ve bizi hayal ettikleri gibi yönlendiremeyeceklerini anlamaları için. Ardından masanın üzerine tomarlarca kâğıt koyduk ve bir kez daha belirli bir avantaj sağladık; zira biz bunları altı çantayla getirmiştik, onlar ise üç çantayla. Uluslararası arabulucu kısa bir hoş geldiniz konuşması yaptı ve başlangıçtaki konumun verdiği imgeyle her şey öngördüğümüz gibi ilerledi. O anda baş müzakerecimiz sözü aldı ve müzakere pozisyonlarını sıralamaya başladı. Dakikalar saatler gibi geçiyordu ama o hiç vazgeçmiyordu. Her cümle “olamaz”, “buna izin vermeyiz”, “asla yapmayacağız”, “kesinlikle mümkün değil” diye başlıyor; kendisi de giderek köpürüyordu... Bir ara “hiçbir şekilde olamaz” ifadesini de ağızdan çıkardı, ama çevirmen bunu ustalıkla yumuşattı. Bizim tüm üyeler söylemi dikkatle izleyip notlar alırken, karşı taraf hafif tabirle sıklıyordu. Kalkıyorlar, grip çıkıyorlardı... Göze çarpmak biçimde ve sinirle saatlerine bakıyor, hatta bazılarının saatlerini çalışıp çalışmadığını kontrol etmek için kulaqlarına yaklaştırdıkları bile oluyordu. Baş müzakerecimiz bunu fark etmiyor, köpüre köpüre devam ediyor; uyanıyor, tehdit ediyor... Kırmızı çizgilerden ve hiçbir tavizin mümkün olmadığından söz ediyordu; oysa protokolden bir hanım birkaç dakika önce kürsüsünün altına bir belge bırakmıştı ve o bunu fark etmemişti. Parmağını sallamaya başladığında, arabulucu usulca yanına yaklaştı, kulağına bir şeyler fısıldadı ve o ana dek görmezden geldiği kâğıdı işaret etti. Bunun üzerine sinirle ara verdi ve belgeye bir göz attı; ardından konuşmasını derhal kesti ve salon o anda boş bir sessizlikle doldu. Biz sabırsızlıkla ona bakarken, karşı taraf tavana bakıyordu. Gözlüklerini değiştirdi, kâğıda yeniden baktı; birkaç kez kendine yaklaşıp uzaklaştırdı, ama yüzündeki ifade sanki aniden hastalanmış gibiydi. “İnanamıyorum, bu formu nereden buldunuz?” diye sordu; sesi artık kısalmıştı. “Bu benim imzamdır—daha doğrusu öyle—ama anlayışınızı rica ediyorum; çünkü o zaman toprağın ne kadarını kapsadığını bilmiyordum!?” Bunu, iç diyalog yoluyla yukarıda anılan hususta uzlaşana kadar yayımlamama konusunda anlaşmamız gerekecek. Tek şartımız budur; her ne kadar, başlaması an meselesi olan bu iç diyalogun öncesinde gerçekleşen dış diyalogda ne üzerinde uzlaşacağımızın farkında olsam da. Bu, üzerinde anlaşma yapmayacağımız aşarı sınırlandır; az önceki söylemim de yapılacak bazı müzakereler için “kırmızı çizgimizdir”. ■

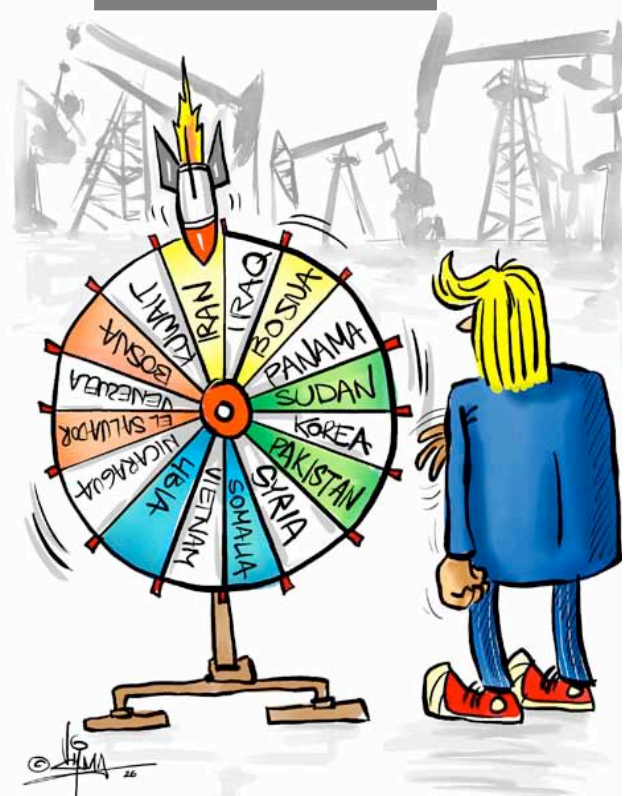
This be my signature, but...

Our delegation arrived with six black limousines and theirs with three saloons therefore, since the very commencement, we acquired an enviable advantage. We all entered the Hall frowning, and particularly so our principal negotiator in order to make the opposite party and international mediators be aware, all at once, who they were dealing with and that we were not to be handled as they had imagined to. Then we took out piles of paper on to the table and gained again a certain advantage, considering that we had brought them in six bags, and they had brought theirs in three bags. The International mediator made a brief welcome speech and all of it proceeded as we had anticipated, being pepped up by the initial position. At that moment our Principal Negotiator got the floor and he began to bring up negotiating positions. Minutes long as hours were passing by, but he never gave up. Each sentence started with “it cannot”, “we would not allow”, “we shall not”, “it can’t possibly”, while he all the more went foaming... He also let slip to utter “it cannot be in no way”, but the translator amortized it skillfully. While all of our members attentively observed the discourse and made notes, the other side was bored, mildly speaking. They would get up, enter, go out... Conspicuously and nervously would they look at their watches and some of them would even get the watches near their ears to check if they operated at all. Our principal negotiator didn’t perceive it, but he would go foaming on briskly, he would warn, threaten... mentioning red lines and impossibilities of any concessions, not perceiving that one lady out of the protocol had put some document under his rostrum couple of minutes before. When he began wielding his finger, the Mediator discreetly approached him, whispered something to his ear and pointed out to that paper which he had ignored until that moment. On that he nervously came to a recess and cast a glance at the document, after which he immediately ceased his discourse and the Hall, at that very moment, got filled up with a hollow silence. While we were looking at him with impatience, and the opposing party were looking at the ceiling, he switched the spectacles, looked at that paper again and couple of times he would edge it closer and away from himself, but with the expression on his face as if he had fallen sick abruptly. “I cannot believe it, where did you get this form?— he asked with his voice now subdued. “It be my signature, to be accurate, but I implore your comprehension, because, than, I didn’t know how many of the territory it was?” We shall have to agree over not publishing this until we consent to the aforementioned through inner dialogue. It’s our only condition, although I am aware what we agreed upon through outer dialogue which preceded this inner dialogue which is about to begin. It’s the minimum under which we are not going to make agreements over and the former discourse of mine is our “red line” for some negotiations to-be. ■

Serkan Sürek, Cyprus

Marcel Cizmar, Slovakia

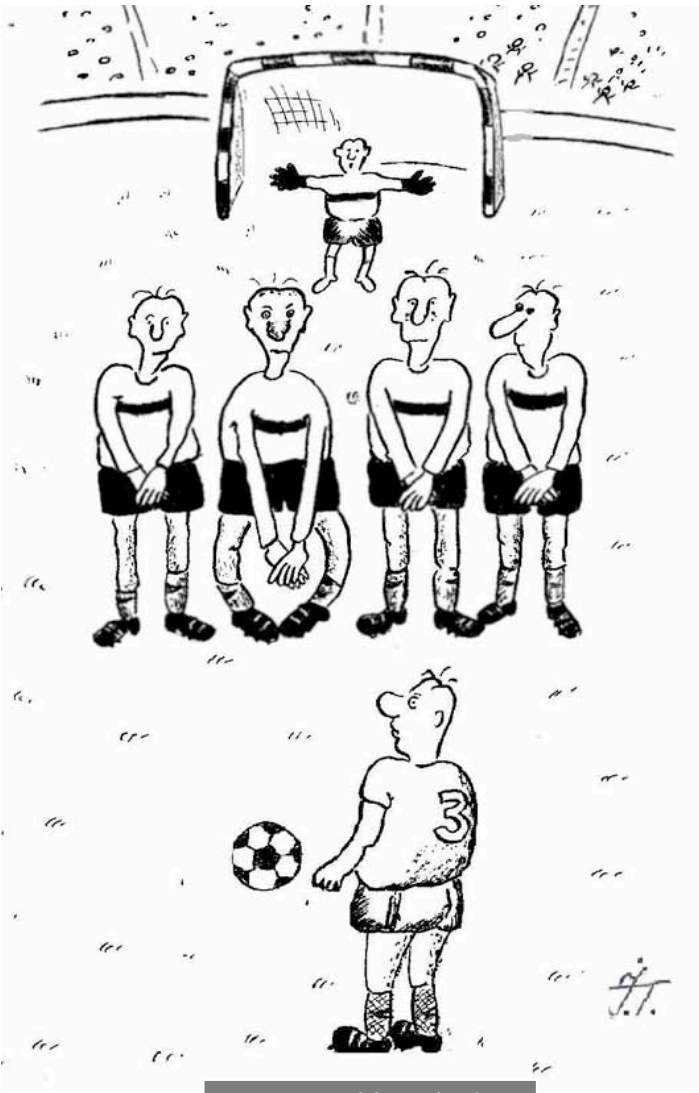
**PHOTO
collages**
by Stane Jagodic
from Slovenia

Premonition, assemblage 1972

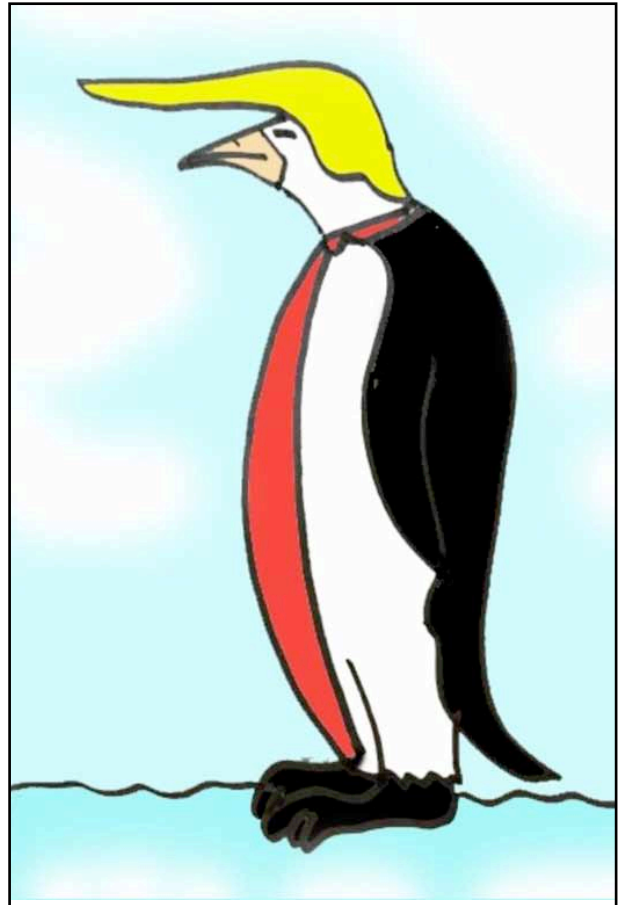
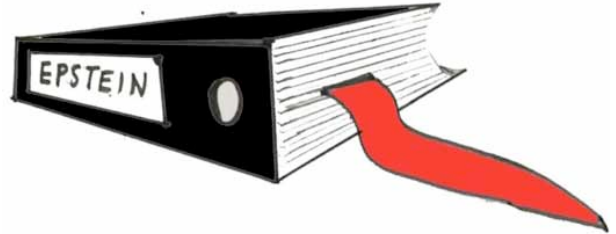
Good Morning Mona Lisa! I-III, assemblage 1971

Ivan Turuchko, Ukraine

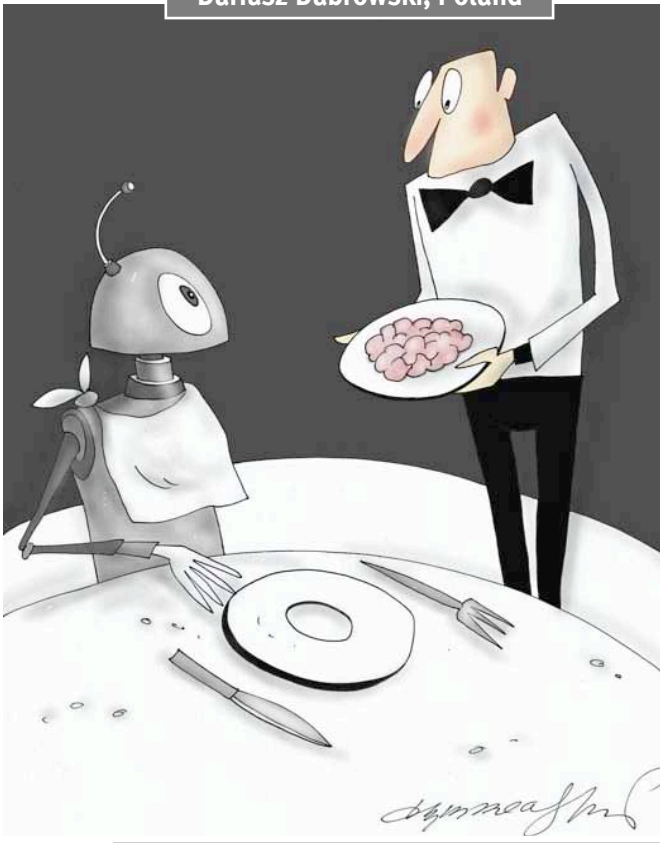
ÜVENDİRE

Mehmet Saim Bilge, Türkiye

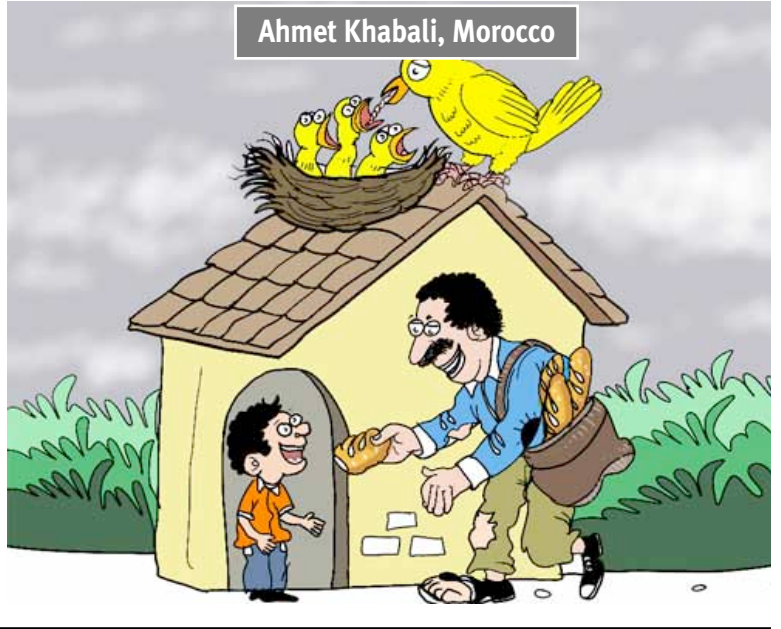

Mohammad Mahmoudi, Iran

Dariusz Dabrowski, Poland

Ahmet Khabali, Morocco

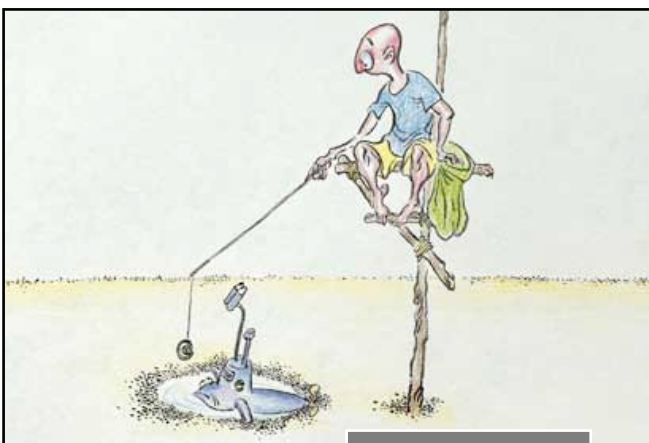

©OLEH HUTSOL
"UKRAINA"

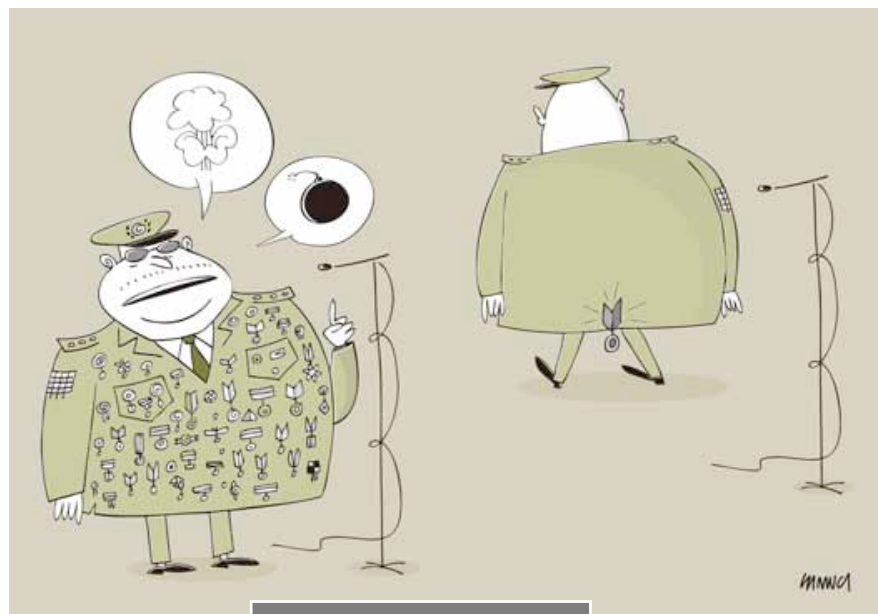
Oleg Gutsol, Ukraine

Esmail Janbiaghi, Iran

Tao Yong, China

Samuca Andrade, Brasil

Şaka Gibi

garip ama gerçek olaylar...

• Günce Yavuzdoğan

Nisan biir!

• Hepimiz 1 Nisan şakalarını biliyoruz.

Bu şakaları bazen önceden sezinleyip savuştururken, bazen şakazede konumuna düşebiliyoruz. Öyle ki bazen yayın kuruluşları bile bu furyaya katılabiliyor.

Örneğin; 1957 yılında İngiltere'de BBC (*Britanya Yayın Kuruluşu*), nükteli bir spagetti haberi yapmıştı. Haberde bir ailenin ağaçta yetişen spagettileri topladığı görülürken, haber sunucusu bu anları ciddi bir şekilde anlatmıştı. O yıllarda İngiltere'de spagetti henüz çok fazla tanınmıyordu. Bu nedenle birçok izleyici, spagettilerin ağaçta yetiştiğine inanmıştı. Azınlık olan bir kısım ise habere tepki verince; BBC, 1 Nisan şakası yaptığını dile getirmişti.

...

Gülerek ölen adam...

• Deyimler gerçek anlamlarının dışında bir yan anlama sahip kalıplaşan sözcük gruplarıdır.

Çoğunlukla komik bir durumu betimlerken kullandığımız "Gülmekten ölmek" deyimini ise anlatacağımız bu olayda yan anlamını bırakıp gerçek bir hal alıyor. 1975 yılında Alex Mitchell, televizyonda en sevdiği komedi şovu olan "The Goodies" izlerken aralıksız bir şekilde gülmekten hayatını kaybetmiştir. Bu trajikomik olaydan sonra Mitchell'in eşi, program yapımcılarına bir yazı yazmış ve eşinin son anlarının mutlu geçmesine yardım etmeleri için onlara teşekkür etmiştir. Bu trajikomik ölüm o dönemde çok ses getirmiştir.

...

Kız arkadaşınızı iyi seçin...

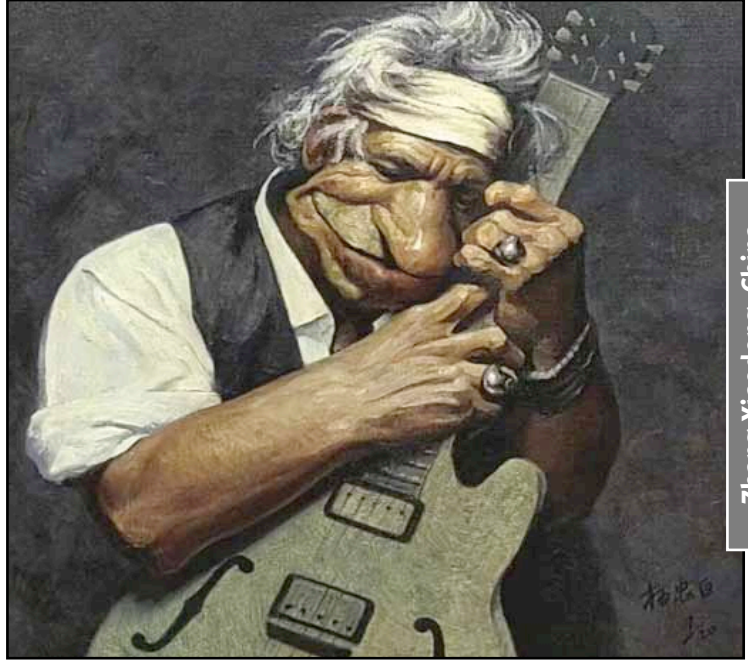
• Sıradaki olayımız Washington'da gerçekleşmiş ve bir suçlunun hapisshaneden kaçması ile başlamıştır. Suçlu kişi cezaevinden kaçtıktan sonra gizli gizli kız arkadaşıyla yemeğe gitmiş. Kız arkadaşı ile yemek sırasında, polisleri görmüş ve onlardan gizlenmek için tuvalette saklanmak durumunda kalmış. Yemek masasına uzun süre dönmeyen adamı merak eden sevgilisi, durumu polise bildirmiş. İsmi duyan polisler, adamın aranan bir şüpheli olduğunu anlamışlar ve tutuklayıp tekrar hapisshaneye götürmüşler. Görüldüğü üzere çiftler arasında ki iletişimsizlikten doğan bir problem, bazen bu şekilde trajikomik olaylara neden açabiliyor.

...

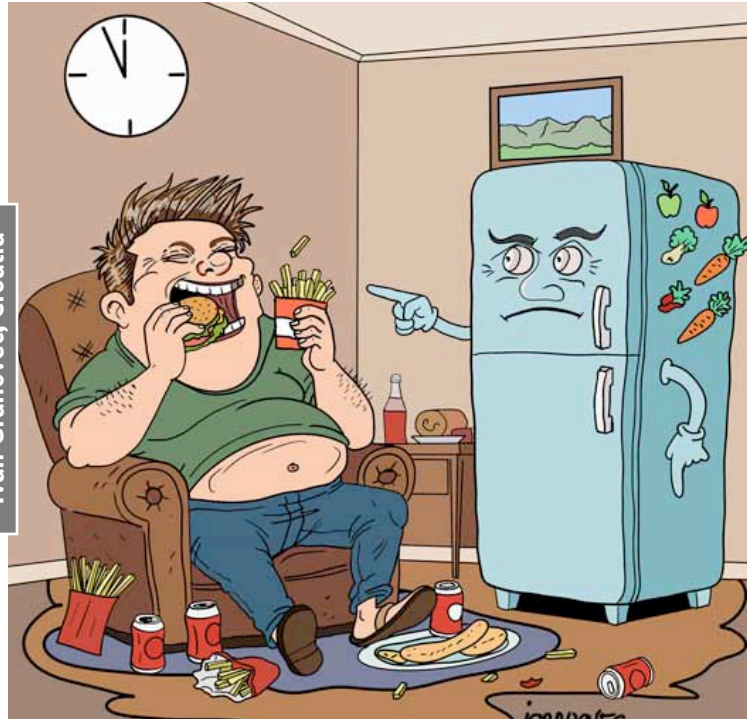
Kız arkadaşınızı iyi seçin...

• İnsanlar birbirlerini türlü şekillerde korkutmaya bayılırlar. Ancak Jake Fen isimli Macar bir adam eşini korkutmak için akıllamaz bir yolu seçmiş. Eşi evde yokken kendisine bir halat ile intihar süsü vermiş. Sonrasında eve gelen Fen'in eşi, pek tabii eşini öyle görünce bayılmış. Kapının aralığından içeri giren meraklı komşu, ikisinin de öldüğünü düşünüp evi soymaya girişmiş. Hırsız komşu, evden aldıklarıyla dışarı çıkacakken, Jake kadına sert bir şekilde vurmuş. Komşu ise cesedin canlandığını sanıp korkusundan ölmüş. Jake Fen ise bu olay için görülen mahkemeden beraat etmiştir. Anlaşılan o ki, şaka yapmadan önce bir daha durup düşünmek gerekiyor.

...

Zhang Xiaodong, China

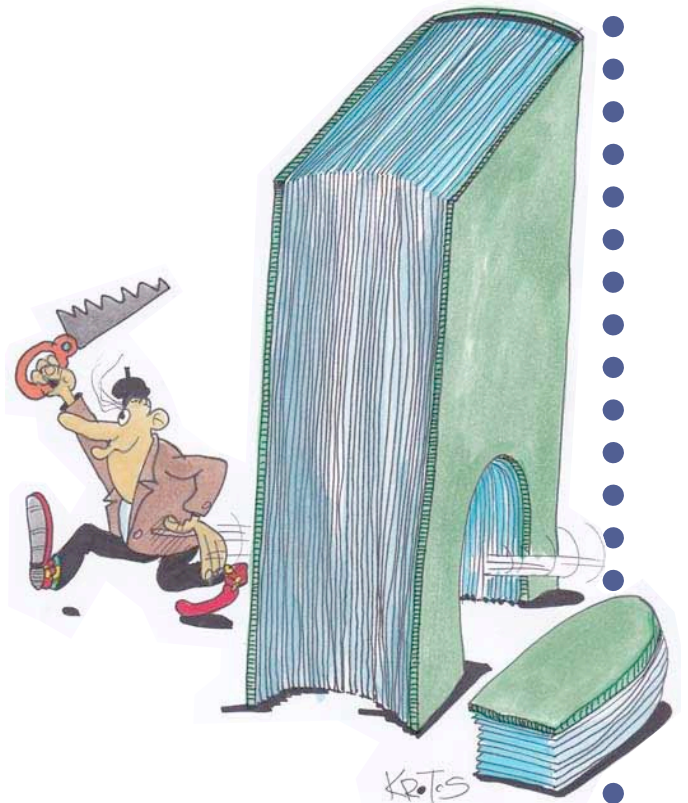
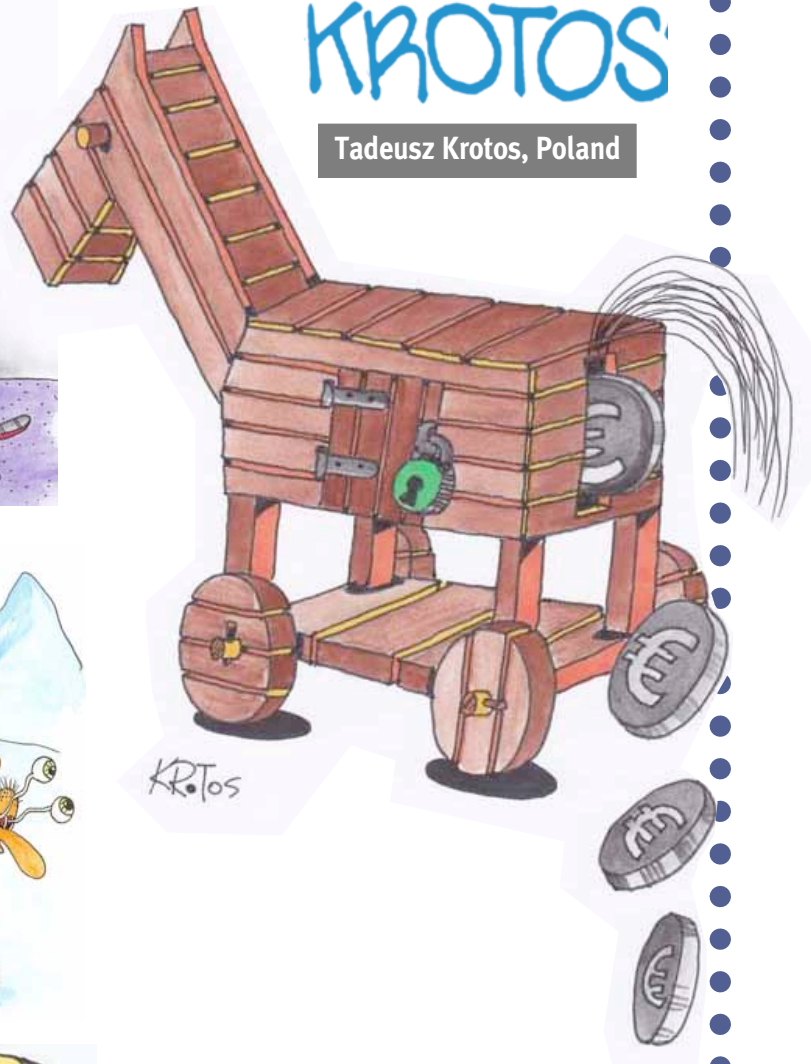
Ivan Grahovec, Croatia

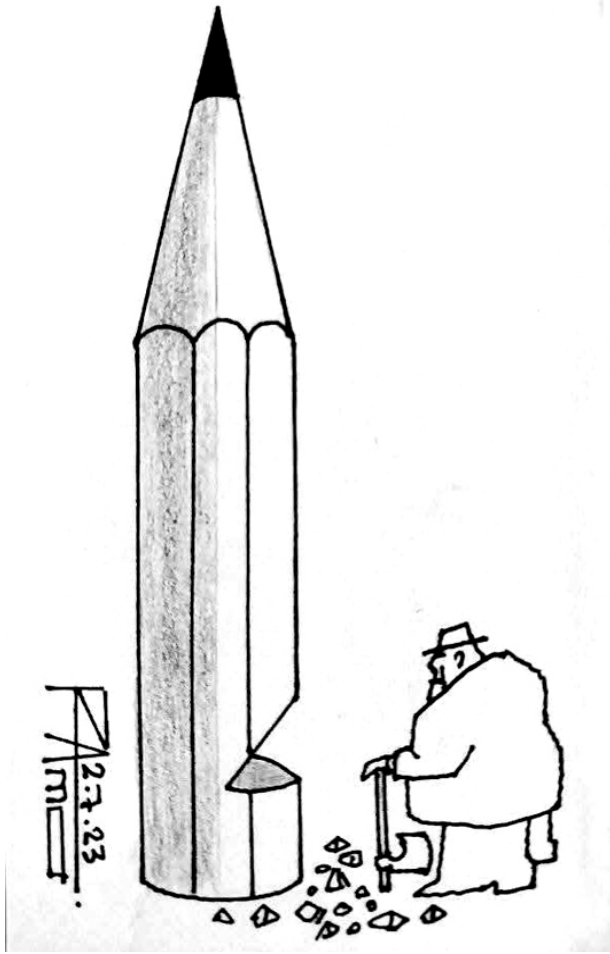
Alvydas Jonaitis, Lithuania

KROTOS

Tadeusz Krotos, Poland

Ramazan Özçelik, Türkiye

TERRITORY ANNEXATION BY 'TRUMPUS DONALDINUS'

Tvg Mennon, India

BV Panduranga Rao, India

Arturo Rosas, Mexico

Kafa- dank!

ÜFF YAI GÜNLERDİR
EVE KAPANIP KALDIM.
AYOL RUHUM KARARDI
VALLAI!

HAAI BAK O DA DOĞRU.
EN AZINDAN TACİZE FİLAN
UĞRAMAKTAN YIRTIYORUM.
KOCA DA YOK, ŞİDDET DE
YOK. HAKLISIN VALLA. BEN
EN İYİSİ KENDİME KEK
YAPAYIM
KANKA...

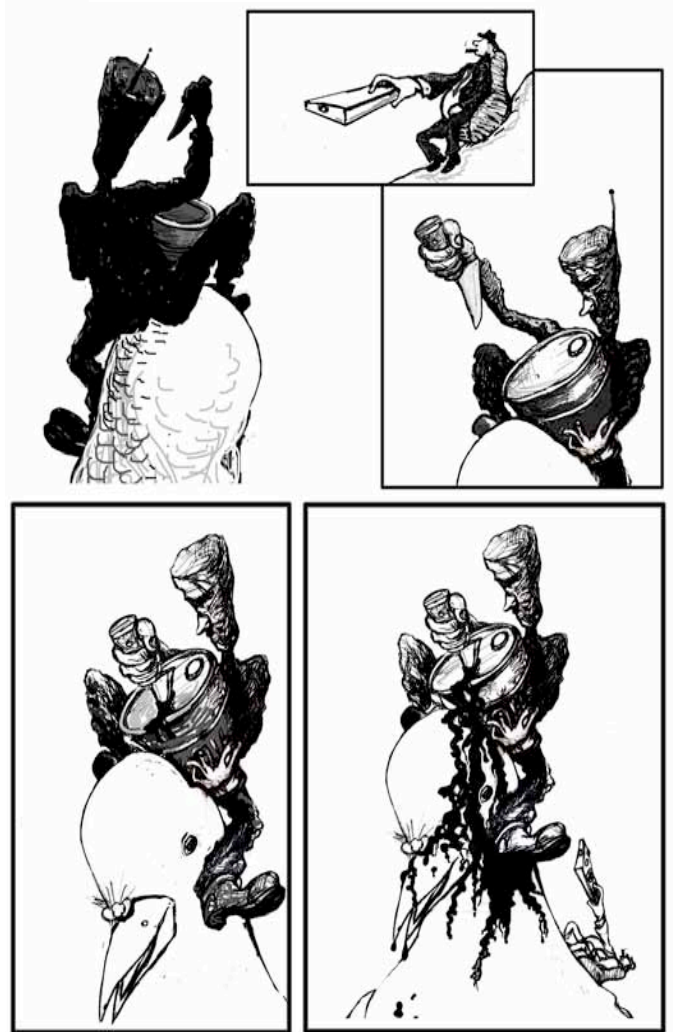

Arsen Gevorgyan, Armenia

Zdenko Puhin, Croatia

Jose Angel Tellez Villalon, Cuba

Vladimiras Beresniovas, Lithuania

Michal Graczyk, Poland

DÜNYADAN ESKİ KARİKATÜR USTALARI...

Old Master cartoonists..

..from around the world

Jorge Délano Frederick (Coke), 4 Aralık 1895'te Santiago'da doğmuş ve 9 Temmuz 1980'de aynı şehirde vefat etmiş, Şili'nin en çok yönlü sanat figürlerinden biridir. Kariyerine karikatürist olarak başlasa da ressam, gazeteci, yazar ve film yönetmeni olarak çok geniş bir alanda iz bırakmıştır. En büyük mirası, 1931 yılında kurduğu ve Şili siyasi mizahının "İncili" kabul edilen Topaze dergisidir; bu dergi aracılığıyla başkanlardan sıradan halka kadar toplumun her kesimini keskin bir dille hicvetmiştir. Karikatürlerinde yarattığı "Juan Verdejo" karakteri, o dönemin Şili alt sınıfını ve onların zekasını simgeleyen kültürel bir ikona dönüşmüştür. Sanatçı sadece kağıt üzerinde değil, beyaz perdede de öncü olmuş ve Şili'nin ilk sesli filmlerinden bazılarını yöneterek sinema tarihine geçmiştir. Uluslararası alanda Maria Moors Cabot (1952) ödülünü alan sanatçı, ülkesinde de hem Ulusal Gazetecilik Odülü (1954) hem de Ulusal Sanat Odülü (1964) ile onurlandırılmıştır. Coke, kıvrak zekası ve kalemıyla 20. yüzyıl Şili toplumunun en etkili eleştirmenlerinden biri olarak hatırlanmaktadır.

Jorge Délano Frederick

Jorge Délano Frederick (Coke), born on December 4, 1895 in Santiago and passing away on July 9, 1980 in the same city, is one of Chile's most versatile artistic figures. Although he began his career as a cartoonist, he left his mark across a wide spectrum as a painter, journalist, writer, and film director. His greatest legacy is Topaze, the magazine he founded in 1931, regarded as the "Bible" of Chilean political satire; through it, he sharply lampooned every segment of society, from presidents to ordinary citizens. The character "Juan Verdejo," created in his cartoons, became a cultural icon symbolizing the wit and resilience of Chile's lower classes of the time. Beyond paper, he was also a pioneer on the silver screen, directing some of Chile's first sound films and securing his place in cinema history. Internationally, he was awarded the Maria Moors Cabot Prize (1952), while at home he was honored with both the National Journalism Award (1954) and the National Art Award (1964). Coke is remembered as one of the most influential critics of 20th-century Chilean society, wielding his sharp intellect and pen with lasting impact.

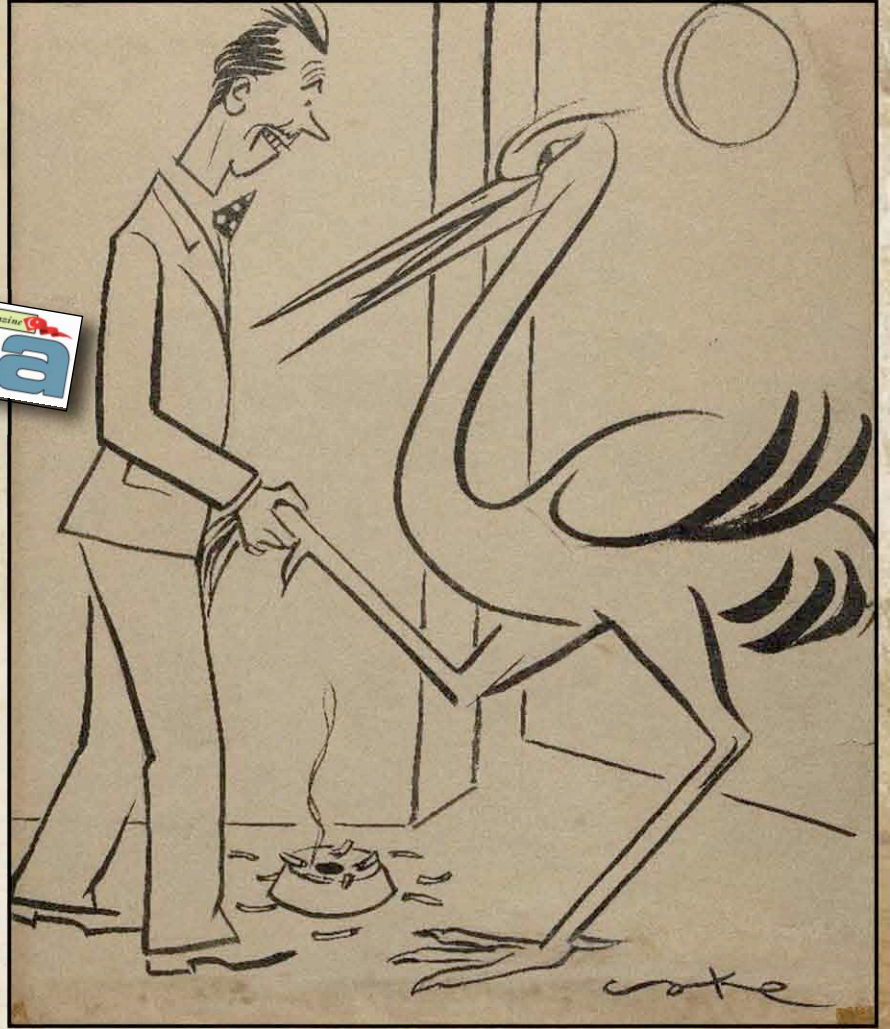

- Kim bunların tartıştıklarını iddia edebilir? Bu sadece bir el sıkışmasıdır.
- Who can say they're having a row? They're simply shaking hands.

Carlos Davila'nın kısa süren yönetiminin stüdyoda çekilmiş bir versiyonunda Topaze dergisi tarafından yapılan bir sahnesi.

A parodi made by Topaze in a studio-filmed version of Carlos Davila's short-lived administration,

- İkiizler için sizi tebrik ederim. Fakat biraz daha büyüdüklerinde onları Maltomix ile beslemenizi tavsiye ederim.

- I Congratulate you on the twins, but I advise that when they are a little older, you feed them with Maltomix.

Liu Xihua, China

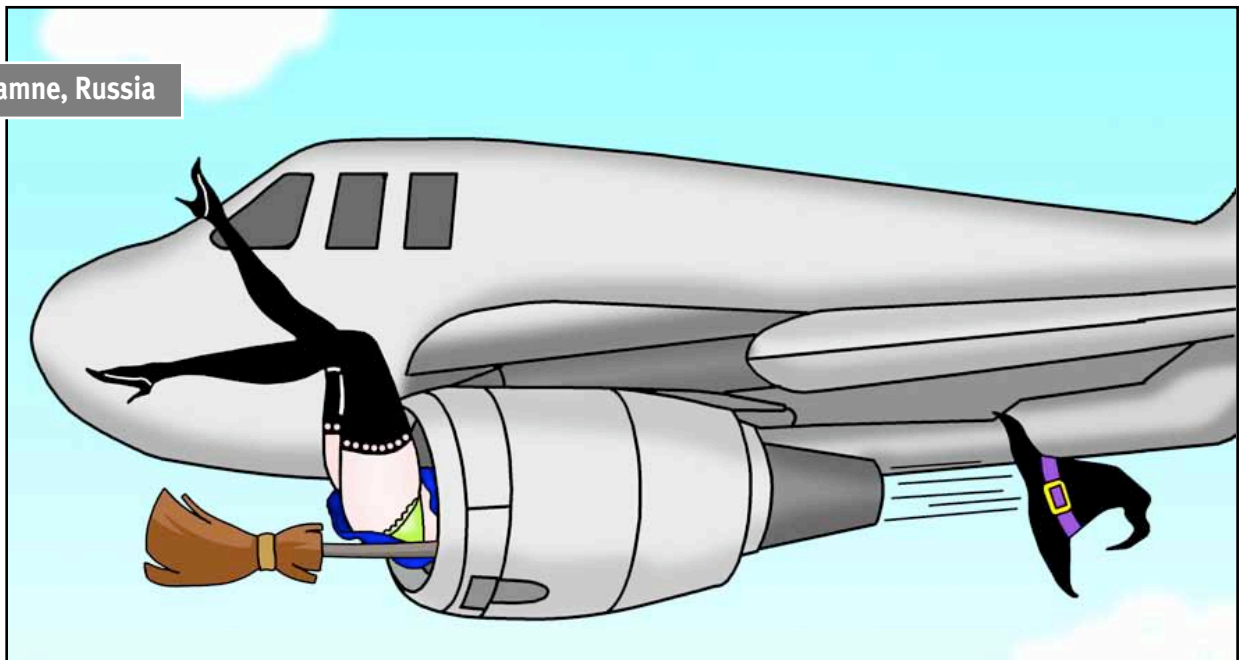

Ali Qahtan Mohammed, Iraq

Xu Lin, China

Yuri Shamne, Russia

Tapa

EROSHOP

TURKISH MASTER CARTOONIST

İbrahim Tapa

(1950-2019)

bi'şeylere **MUHTAÇLAR**

Düz yolda giderken tarlada kalan aklına muhtaç olanlar!

İyi günde, kötü günde kantara muhtaç olanlar!

TV'de bir belgeyle bile muhtaç olanlar!

Bahtsız Bedevisine çöle düşmeden muhtaç olanlar!

Kible nerede?

• Mahallede iki yaramaz kardeş varmış. Ne olsa onlardan biliniyormuş. Şikâyetlerden bunalan anneleri bir çare bulur umuduyla çocukları caminin imamına götürüp durumu anlatmış... İmam önce kardeşlerden büyük olanı karşısına oturtup sormuş: "Söyle bakalım, Kible nerede?" Çocuktan ses çıkmayınca bu kez bağıarak sormuş: "Kible nerede?" Çocuk yerinden fırladığı gibi dışarıda bekleyen kardeşini de elinden tutup koşarak kaçmış... Durdukları vakit küçük kardeş sormuş: "Abi, ne oldu, neden kaçtık?" "Yaa, valla bu sefer durum kötü..." "Neden abi?" "İmam bana 'Kible nerede?' diye hesap sordu. Kible çalınmış, onu da bizden biliyorlar!"

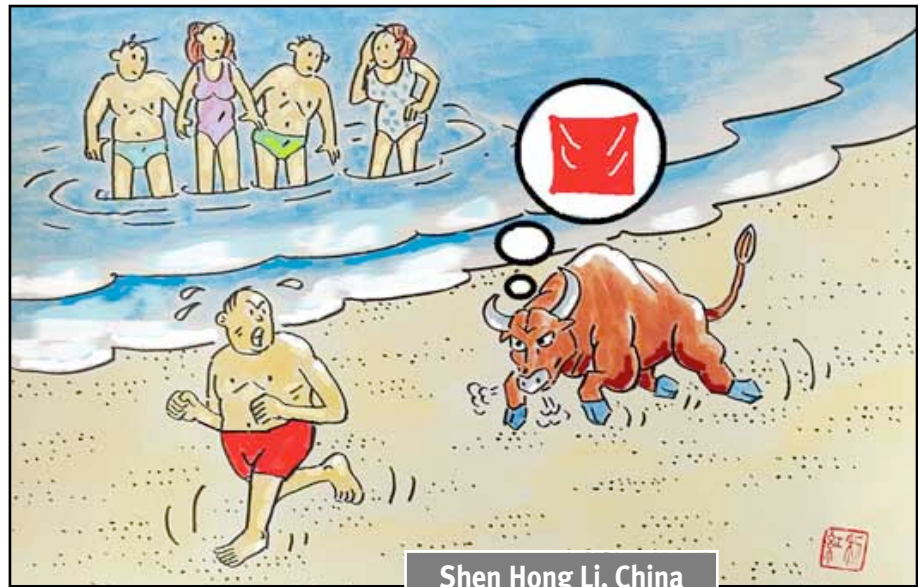
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia

Pedro Astrain, Cuba

PRIEZ
• TONDANG

Shen Hong Li, China

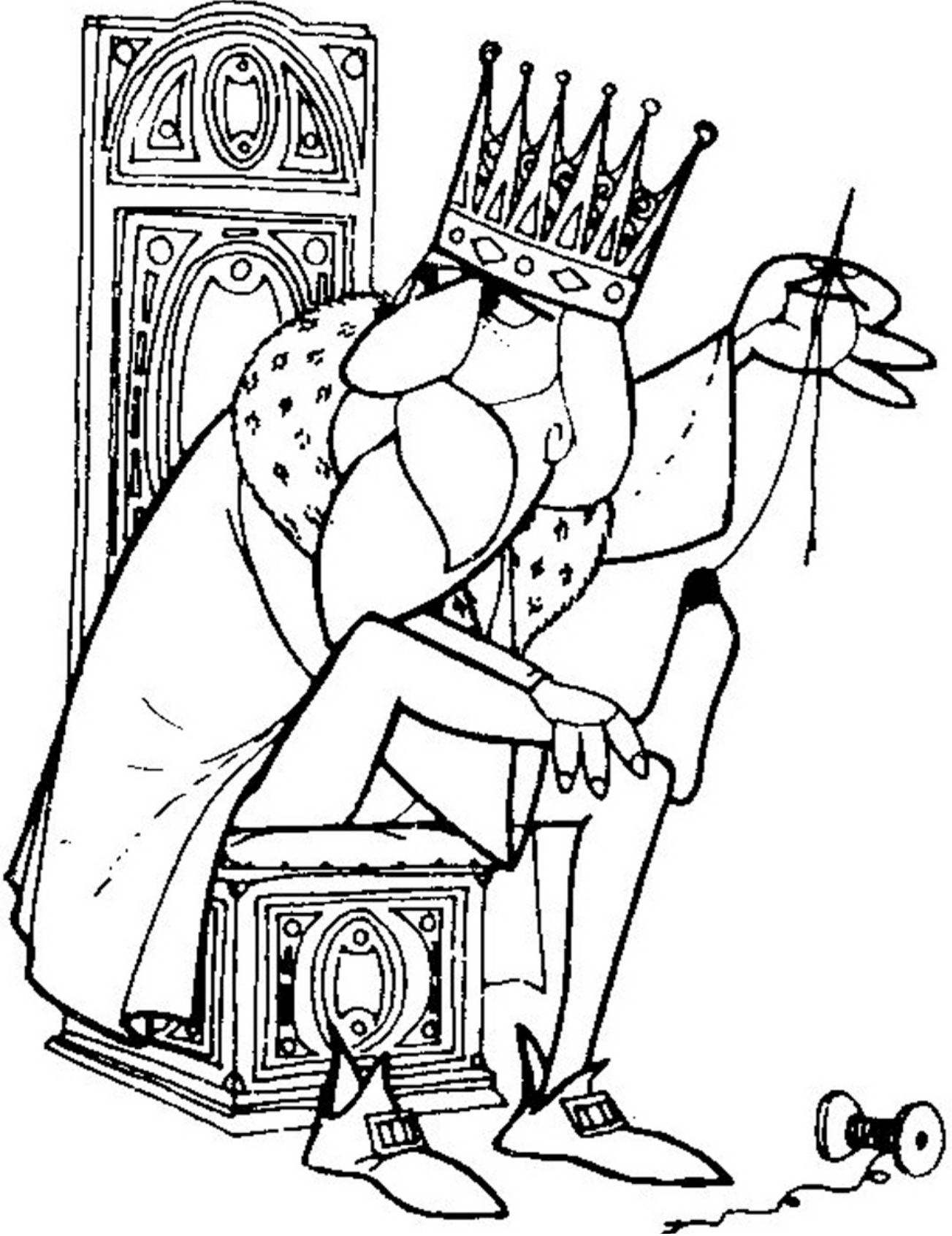
Venugopal Galisetty, India

Bartis Silviu, Romania

Arjantinli dünyaca ünlü karikatürist
Joaquin Salvador Lavado Tejón

QUINTO 'dan

MARCOS MENDES - Brasil

TAKA

ILLUSTRATION

Viktorya dönemi kadınlarının kavgası, 1892.

Victorian Ladies' Quarrel, 1892.

Sanatçı imzası "Hopps 92" olarak okunuyor:

Ancak çizerin kim olduğu belli değil. 19. yüzyılın sonlarında özellikle İngiliz mizah dergilerinde (Punch, Judy vb.) yayımlanan karikatür ve gravürlerde bu tür imzalar yaygındı. "Miss Fheeneey and Mrs Vankampny" gibi başlıklar da tipik Viktorya dönemi hiciv geleneğini yansıtır; sosyal sınıf, kadınlar arası rekabet, mahalle dedikodusu ve burjuva görgü kuralları mizah konusu yapılırdı.

The artist's signature is legible: "Hopps 92."

However, the exact identity of the illustrator remains unknown. In the late 19th century, such signatures were common in cartoons and engravings published in British humor magazines (such as Punch, Judy, etc.). Titles like "Miss Fheeneey and Mrs Vankampny" reflect the typical Victorian satirical tradition, in which social class, rivalry between women, neighborhood gossip, and bourgeois etiquette were frequent subjects of humor.

vintage
cartoon

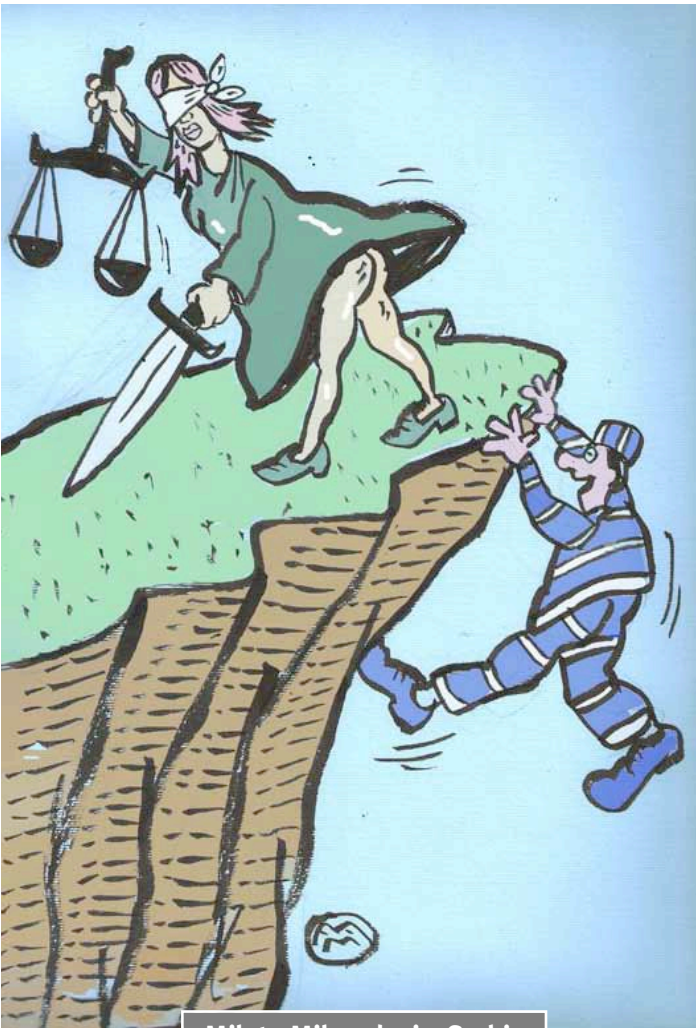

MADE IN GERMANY.

KAISER. "I'M NOT QUITE SATISFIED WITH THE SWORD. PERHAPS, AFTER ALL, THE PEN IS MIGHTIER!"

Nadir bir 1. Dünya Savaşı Siyasi Karikatürü: İmparator Wilhelm II. Satiri - 1914
Propagandası için yalan kaleme alır.

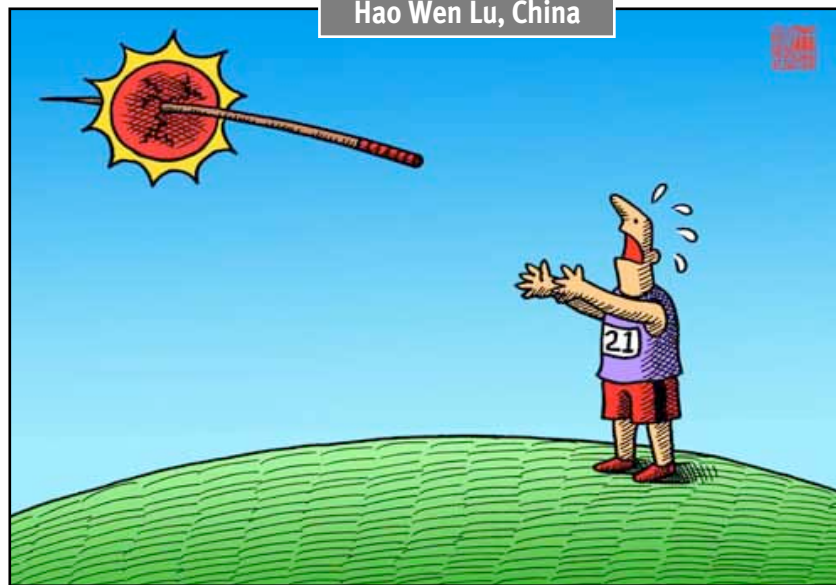
A Rare World War I Political Cartoon: Emperor Wilhelm II Writing Lies for 1914 Propaganda.

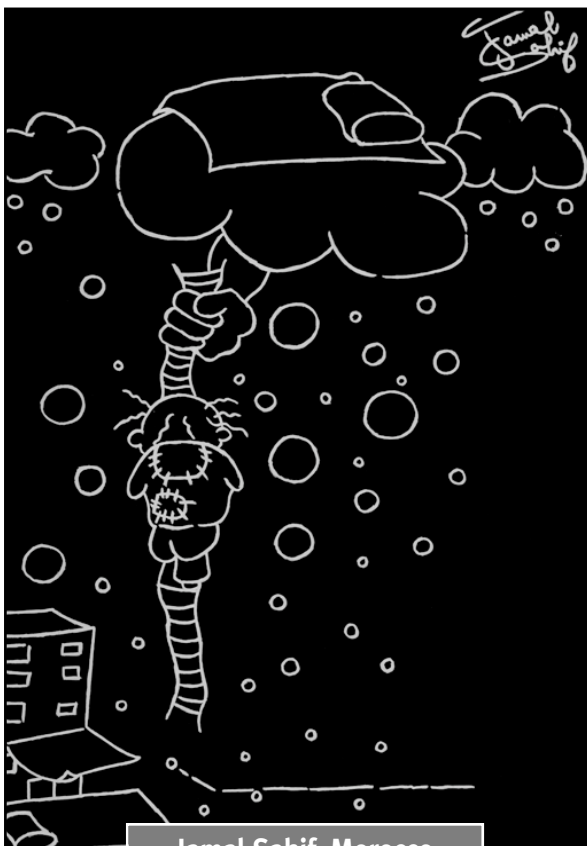
Mileta Miloradovic, Serbia

Burak Akçagün, Türkiye

Hao Wen Lu, China

Jamal Sahif, Morocco

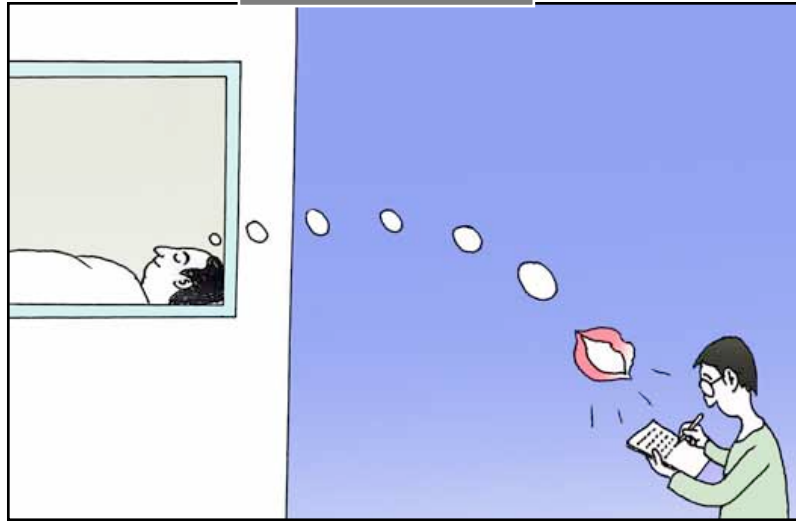

Jia Rui jun, China

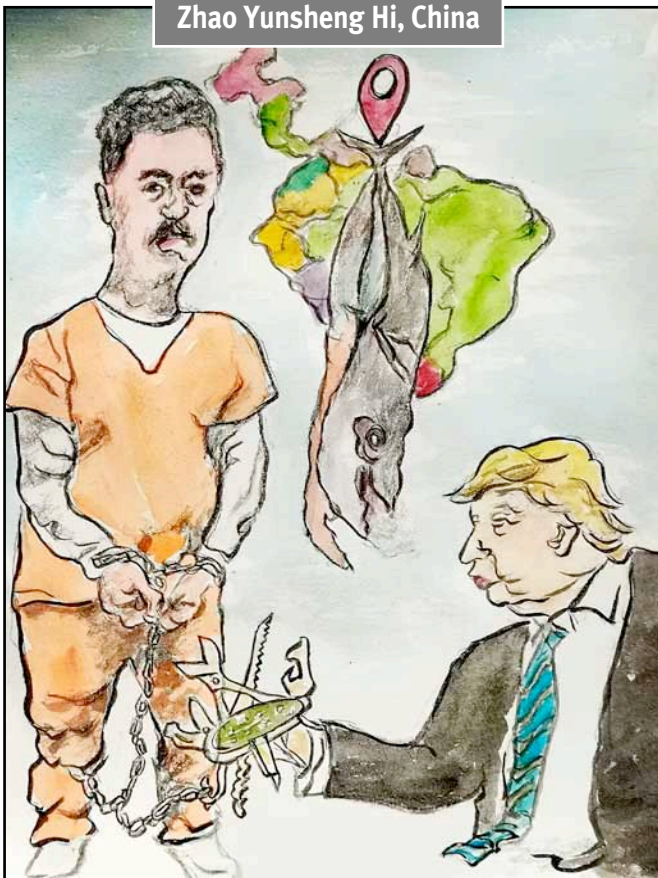
Bingling, China

Jia Meng, China

Zhao Yunsheng Hi, China

Qasim Ahmed Qapalan, Iraq

Konstantin Chakhurov, Russia

China 93-9

Zheng Nanchu, China

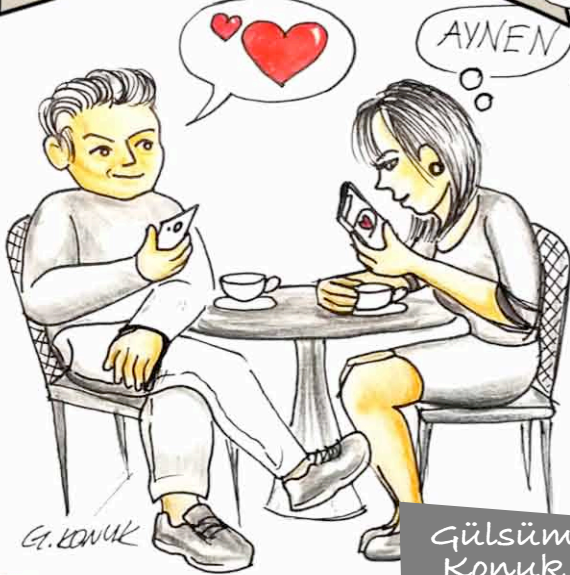
YOUNG CARTOONISTS from Türkiye

PARDON BAĞYAN
ARKADAŞLA İDDİAYA GİRİK DE,
SİZ BENİM GİBİ BİRİYLE HAYATTA
BERBER OLMAZMIŞSINIZ?!

BANYO YAPMAYI SEVMİYORSUN
GALİBA

AYNEN... AYNEN...

fenamizah e-magazine: From your fingertips into the palm of your hand!

You can obtain fenamizah as a digital print and
actually hold it in your hands.

Reading a magazine by touching it and keeping it
in your archive is a completely different experience.
We highly recommend it.

Parmak uçlarınızdan avucunuza!

fenamizah'ı dijital baskı olarak edinin,
gerçekten ellerinizle tutabilirsiniz.
Bir dergiyi dokunarak okumak ve arşivinize
koymak bambaşka bir deneyimdir.

international humor magazine
fenamizah
e-magazine

<https://fenamizahdergi.com>

The published with the contribution of the worldwide authors...

international humor magazine

fena

mizah

avilarte